

Jalostuksen tavoiteohjelma

Rottweiler 2022-2026

Hyväksytty rotujärjestön yleiskokouksessa 28.3.2021

SKL:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt X.X.2021

Sisällys

Sisällys	2
1. YHTEENVETO	4
2. RODUN TAUSTA	5
3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA	6
4. RODUN NYKYTILANNE	10
4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja	10
4.1.1. Populaation rakenne ja sukusiitos	10
4.1.2. Jalostuspohja.....	14
4.1.3. Rodun populaatiot muissa maissa	21
4.1.4. Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta	21
4.2. Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet	22
4.2.1. Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta	22
4.2.2. Jakautuminen näyttely-/ käyttö-/ tms. –linjoihin.....	22
4.2.3. PEVISA -ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen kuvaus	22
4.2.4. Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa	23
4.2.5. Käyttö- ja koeominaisuudet.....	35
4.2.6. Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen	40
4.2.7. Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta	41
4.3. Terveys ja lisääntyminen	42
4.3.1 PEVISA -ohjelmaan sisällytetyt sairaudet	42
4.3.2. Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet	53
4.3.3. Yleisimmät kuolinsyyt.....	60
4.3.4. Lisääntyminen	61
4.3.5. Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet.....	61
4.3.6. Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä.....	61
4.4. Ulkomuoto	62
4.4.1 Rotumääritelmä	62
4.4.2. Näyttelyt ja ulkomuodontarkastukset	70
4.4.3. Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus.....	72
4.4.4 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista.....	72

5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA	73
5.1 Käytetyimpien jalostuskoirien taso	73
5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen	76
5.3. Jalostuksen ulkopuolelle jäävien koirien osuus	77
5.4. Jalostussuositusten ja PEVISA:n ajantasaisuuden arviointi	77
6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS	78
6.1 Jalostuksen tavoitteet ja toteutus	78
6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille	80
6.3 Rotujärjestön toimenpiteet	83
6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin	83
6.5. Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta.....	84
7. LÄHTEET	85
8. LIITTEET	87

1. YHTEENVETO

Rottweiler on alkuperältään saksalainen koirarotu. Saksan rottweilerklubi (Deutsche Rottweiler Klub) perustettiin vuonna 1907. Suomessa kasvatusta on alkanut vuonna 1935. Rottweilerin vuotuiset rekisteröintimäärät Suomessa ovat laskeneet vuosi vuodelta. Korkeimmillaan jalostusmäärät ovat olleet tänä aikana vuonna 1993, jolloin rottweilereita rekisteröitiin 1064, vuonna 2020 rekisteröintimäärä oli enää 253, joista 18 oli tuonteja.

Rottweilerin alkuperäisenä käyttötarkoituksena on ollut karjanajaminen, vartiointi, isäntänsä ja hänen omaisuutensa suojeleminen. Nykyään rottweileroita käytetään monipuolisena harrastuskoirana päänsääntöisesti eri palveluskoiralajeissa, mutta rottweiler on myös oikein koulutettuna hyvä seurakoira.

Rottweilerin jalostuksen tavoitteena on ylläpitää rodun perinnöllistä vaihtelua. Rottweilerin jalostuksessa on nähtävissä, että jalostukseen on käytetty yksinäisiä ja samoja sukulinjoja. Tämän seurauksena rodun tehollinen populaatio on laskenut. Yhdistyksen tavoitteena on saada yhä suurempaa osaa kotimaisista uroksista täyttämään rodun vaatimat PEVISA- ehdot, jotta näitä voitaisiin käyttää jalostukseen. Kotimaisia uroksia käytetään jalostukseen vuosittain 46-55%, tuonteja 14-27% ja ulkomaisia uroksia 16-38%. Rekisteröidyissä pentueissa ulkomaisten urosten käyttö on ollut selvässä nousussa vuodesta 2017 lähtien. Rodun tehollinen populaatio on kasvanut vuodesta 2016 alkaen ulkomaisten urosten lisääntyneen käytön myötä.

Ulkomaisten urosten vaikutus tehollisen populaation kasvuun voi kuitenkin olla virheellinen, sillä Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä on samoja ulkomaisia uroksia tallennettuina useilla eri rekisterinumeroilla, joten todellisuudessa tehollinen populaatio voi olla laskenut ulkomaisten urosten käytön myötä.

Rottweilerin luonne vastaa melko hyvin rotumääritelmää, joka kuvaa luonnetta seuraavasti: Rottweiler on pohjimmiltaan ystävällinen ja rauhallinen. Se on lapsirakas, kiintyvä, kuuliainen, ohjattava ja työskentelyhaluinen. Olemuksesta kuvastuu alkukantaisuus; käytös on itsevarmaa, lujahermoista ja pelotonta. Rottweilerin tulisi tarkkailla ympäristöään hyvin valppaasti. Kuitenkin kannassa esiintyy puutteita koirien toimintakyvyssä ja hermorakenteessa sekä temperamentissa. Jalostuksessa ei tule käyttää aggressiivisiä tai arkoja koiria. Tavoitteena on kannustaa rottweilerin omistajia käymään koiransa kanssa luonnetta mittaavissa testeissä, jotta rodun luonteen kehitystä voitaisiin seurata ja arvioida luotettavasti. Suomessa rekisteröinnin ehtona on suoritettu luonnetesti tai MH-luonnekuvaus.

Rottweiler on elementissään monissa eri palveluskoiralajeissa. Suosituimmat palveluskoirien koemuodot rottweileroilla ovat erikoisjälkikoe, jälkikoe, hakukoe ja suojelukoe. Olisi suositeltavaa, että ainakin toisella pentueen vanhemmista olisi koulutustunnus palvelus- tai pelastuskoirakokeesta.

Rottweilerin PEVISA:ssa on määritelty perinnöllisiksi vioiksi ja sairauksiksi lonkka- ja kyynärniveldysplasia sekä erilaiset silmäsairaudet. Silmäsairauksien osalta rodun tilanne on

pysynyt samana, sillä ulkomaisilla uroksilla silmäsairauksien status on tuntematon. Lonkka- ja kyynärniveldysplasian osalta rodun tilanne on melko vakaa. Muita merkittäviä sairauksia, joita rottweilerilla esiintyy ovat pahanlaatuiset kasvaimet, polven ristsidevauriot sekä selän spondyloosi ja olkanivelen kasvuhäiriöt. Rottweilerilla esiintyy myös erilaisia yliherkkyysoireita. Näitä sairauksia sairastavia koiria ei tulisi käyttää jalostuksessa. Rottweilerilla on myös perinnöllinen sairaus JLPP (*Juvenile Laryngeal Paralysis and Polyneuropathy*), jonka pystyy kuitenkin selvittämään geenitestin avulla. JLPP virhegeeniä kantavan yksilön voi parittaa geenin suhteen terveen yksilön kanssa ilman, että sairaita yksilöitä syntyy.

Rottweilerin ulkomuoto ilmentää suurta voimaa, liikkuvuutta ja kestävyyttä. Rottweilerin koko vaihtelee keskisuuresta suureen ja sen tulee olla vankkarakenteinen, mutta sopusuhtainen. Rottweilerilla on keskipitkä turkki, joka on väriltään musta. Siinä on selvärajaiset syvän punaruskeat merkit poskissa, kuonossa, kurkussa, rinnassa, raajoissa, silmien yläpuolella ja hännän tyven alla. Rottweilereille suoritetaan yhdistyksen toimesta ulkomuodontarkastuksia. Tarkastuksissa käyneistä koirista suurin osa läpäisee tarkastuksen, mutta yleisin tulos on *hyväksytty varauksin ulkomuodon osalta*. Yleisimmät virheet ulkomuodon osalta ovat pieni koko, heikko luusto ja lihaksisto, lyhyt kuono-osa suhteessa kallon pituuteen, löysät ranteet sekä virheet ja puutteet purennoissa ja hampaissa. Ulkomuodon osalta hylkääviä virheitä tulisi jalostuksessa pyrkiä välttämään.

2. RODUN TAUSTA

Rottweilera pidetään yhtenä vanhimmista saksalaisista koiraroduista, jonka historia alkaa jo Rooman valtakunnan ajoilta. Roomalaisena rotukoirana se lukeutuu niihin rotuihin, joiden esivanhempiin kuuluvat tiibetiläiset jakkihärkien ajajat, tiibetinmastiffit. Näitä koiria oli kulkeutunut Roomaan Tiibetiin ulottuneiden sotaretkien ansiosta. Roomalaiset hyödynsivät tiibetiläiskoirien ominaisuuksia omissa karjalaumanajokoirissaan. Tällaiset koirat ajoivat ja vartioivat roomalaislegioonien mukana kulkevaa karjalaumaa, joka oli tarpeellinen legioonalaisten muonituksessa. Roomalaislegioonien karjanajokoirat tulivat ensi kertaa nykyisen Rottweilin kaupungin alueelle, joka on Etelä-Saksassa Neckarjoen varrella, kun 11. roomalaislegioona vuonna 74 jKr. ylitti Sveitsin Alpit ja perusti alueelle marssileirin. Marssileiristä kehittyi myöhemmin roomalainen varuskunta ja vielä myöhemmin Rottweil-niminen kaupunki. Karjanajokoiria tuli myöhemmin lisää varuskuntaan ja ne risteytyivät paikallisten koirien kanssa.

Keskiajalle tultaessa oli Rottweilista kehittynyt suuri karjamarkkinakeskus. Nyt roomalaisperäisistä koirista kehittyneestä koirakannasta valikoitiin tarpeellisia, taipumuksiltaan karjanajokoiriksi soveltuvia yksilöitä karjan ajoon. Näin kehittyi koirarotu, joka tuli tunnetuksi nimellä teurastajankoiria. Koirat ajoivat ja suojelivat karjalaumaa sen matkalla karjamarkkinoille. Myöhemmin karjalaumojen ajo halki viljelys- ja metsämaitten kiellettiin ja koirista tuli karjanajokoirina tarpeettomia. Hyvien vartiointiominaisuuksien vuoksi niitä

myöhempien aikojen onneksi, säilyi vahtikoirina, ja ne säilyttivät rotukoirastatuksensa, eikä rotu kuollut sukupuuttoon.

Deutsche Rottweiler Klub (Saksan Rottweilerklubi) perustettiin 13. tammikuuta 1907. DRK alkoi tuolloin merkitä rodun yksilöitä pitämäänsä rottweiler-rekisteriin. Rodun historia koirarotuna, joka on merkitty nykyajan koirarekisteriin, alkoi tuolloin. Tämä ajankohta on rodun historiassa ns. puhdasrotuisuuden alku. Rotu oli kuitenkin tunnettu kotimaassaan ja laajemmallakin jo paljon aikaisemmin. Rekisteröimättömiä rottweilereita esitettiin ainakin Saksassa, Heidelbergin koiranäyttelyssä jo vuonna 1882.

Kun vanha teurastajankoirarotu, uudelta nimeltään rottweiler, hyvien käyttöominaisuuksiensa vuoksi huomattiin uudelleen, se hyväksyttiin Saksassa vuonna 1910 poliisikoiraroduksi. Näin rotu oli hankkinut itselleen uuden aseman työkoirarotuna. Rodun nykyinen saksalainen rotujärjestö Allgemeiner Deutscher Rottweiler Klub (ADRK), on perustettu 14.8.1921. ADRK pitää saksalaista rottweilerrekisteriä, Saksan kynologisen keskusjärjestön, Verband für das Deutsche Hundewesen e.V. hyväksymänä roturekisterin pitäjänä.

Rodun historia Suomessa

Rottweilereiden alkutaival Suomessa perustuu lähes yksinomaan Ruotsista tuotuihin koiriin. Kasvatustoiminta oli käytännössä olematonta. Toisen maailmansodan jälkeen Suomessa arvioitiin olevan vain noin 20 rottweileria. Varsinaisen kasvatustyön voidaan katsoa alkaneen Suomen Rottweileryhdistyksen perustamisesta 1946. Rodulle oli eduksi, että rottweilereiden kanssa työskennelleet henkilöt olivat myös kiinnostuneita palveluskoiratyöstä. Kasvatustyön suurimpana ongelmana pidettiin tietämättömyyttä Suomessa esiintyvän kannan taustasta sekä rodussa piilleistä heikkouksista, vioista ja sairauksista. Runsaasti työtä jouduttiin tekemään taustojen selvittämiseksi ja ahtailla sisäsiitospentueilla pyrittiin selvittämään viat. Suomen Kennelklubin rotukirjassa ensimmäinen rottweiler on uros HAMMARBY'S PUCK 6206 (SKKS30Y), syntynyt 1.3.1923, omistaja merikapteeni Gustaf Apeltgren. Koiran isä oli King av Åsö (SKKS 254T) ja emä Dolly av Meldestein (SKKS 680U). Seuraavaksi on rekisteröity narttu Lutzi av Meldestein 6207, syntynyt 8.7.1920, omistaja rva L. Winge, kasvattaja luutnantti A. Winge. Koiran isä oli Nero av Åsö (SKKS 197T) ja emä Gyllis-Lutzi (SKKS 494P). Luultavasti Suomen ensimmäinen rottweiler-kasvattaja oli rva Moen Ullberg, kennelnimellä Kiikkuniemen. Ensimmäinen Kiikkuniemen kennelnimellä ollut pentue syntyi 9.3.1935.

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Suomen Rottweileryhdistys – Finlands Rottweilerförening r.y:n (SRY) on Suomen Kennelliiton hyväksymä valtakunnallinen rotujärjestö, joka johtaa ja valvoo rottweiler-rodun jalostusta ja kaikinpuolista kehittämistä sekä edistää rottweilereiden yhteiskuntakelpoisuutta ja jäsenistönsä rotuharrastusta. SRY tarjoaa jäsenistölle omistajakursseja, jalostusneuvontaa, pentuvälitystä ja ulkomuodontarkastuksia sekä järjestämällä koiranäyttelyitä, luonnetestejä, MH - luonnekuvauksia, AD -kokeita, palveluskoirakokeita ja kilpailuja sekä julkaisee Rottweiler -

lehteä. Jäsenistö voi varata yhdistyksen omistamaa kiinteistöä harrastustoiminnan toteuttamiseksi. SRY harjoittaa rottweiler-rotuun liittyvää tiedonkeruuta ja tilastointia, koulutus-, tiedotus- ja julkaisutoimintaa sekä huolehtii rotuun liittyvästä kansallisesta ja kansainvälisestä yhteistyöstä.

Historia

SRY perustettiin vuonna 1946. Perustava kokous oli Helsingissä ravintola Espilässä 15.4.1946. Läsnä oli 20 henkilöä. Kokouksessa päätettiin perustaa Rottweilerkerho, joka liittyy alaosastoksi Helsingin Palveluskoiraharrastajat ry -nimiseen yhdistykseen. Kerhon ensimmäisestä vuosikertomuksesta käy ilmi että kerhoon kuului 33 jäsentä, ja he omistivat 26 rottweileria. Vuonna 1950 Rottweilerkerho erosi Helsingin Palveluskoiraharrastajat ry:n jäsenyydestä ja itsenäistyi kehittyen vähitellen nykyaikaiseksi rotujärjestöksi.

16.5.1969 Suomi oli perustamassa kansainvälistä rottweiler kattojärjestöä IFR (International Federation of Rottweilerfriends) yhdessä Saksan, Tanskan, Englannin, Hollannin, Norjan, Itävallan, Ruotsin, Sveitsin ja USA:n kanssa.

Rotua harrastavan yhdistyksen tai järjestön jäsenmäärä ja sen kehitys

Jäsenmäärä on vuodesta 1993 lähtien ollut noin 3000. Vuodesta 2006 lähtien jäsenmäärä on laskenut. Vuoden 2020 lopussa se oli 1506. Jäsenmäärän laskun on havaittu seuraavan rekisteröintimäärän laskua pienellä viiveellä. Jäsenmäärän muutos ei kuitenkaan ole läheskään niin suuri kuin rekisteröintimäärän muutoksesta voisi päätellä, koska kaikki uudet rottweilerin omistajat eivät liity SRY:n jäseniksi ja osa koirista menee jo jäsenenä oleville henkilöille.

Taulukko 1. Rottweileryhdistyksen jäsenmäärän kehitys vuodesta 1946 lähtien.

Vuosi	Jäsenmäärä vuoden lopussa	Rekisteröinnit	Viiden vuoden rekisteröinnit	Jäsenmäärä / 5v rekisteröinnit
1946	33			
1962	280			
1972	yli 1000			
1986	2002	532		
1987	2120	499		
1988	2239	578		
1989	2299	677		
1990	2405	861	3147	0,76
1991	2703	802	3417	0,79
1992	2872	893	3811	0,75
1993	3113	1064	4297	0,72
1994	3369	1025	4645	0,72
1995	3441	969	4753	0,72
1996	3375	594	4545	0,74
1997	3242	767	4419	0,73
1998	3142	621	3976	0,79
1999	3029	592	3543	0,85
2000	2991	489	3063	0,97
2001	3004	605	3074	0,98
2002	3033	575	2882	1,05
2003	3032	584	2845	1,06
2004	3025	621	2874	1,05
2005	3028	639	3024	1
2006	2896	706	3125	0,93
2007	2745	547	3097	0,89
2008	2614	594	3107	0,84
2009	2490	548	3034	0,82
2010	2437	531	2926	0,83
2011	2352	356	2576	0,91
2012	2289	409	2438	0,94
2013	2173	368	2212	0,98
2014	2030	296	1960	1,03
2015	2071	366	1795	1,15
2016	1905	334	1773	1,07
2017	1872	337	1701	1,10
2018	1722	388	1721	1,00
2019	1573	325	1750	0,89
2020	1506	253	1637	0,92

Hallitus, toimikunnat ja alaostot

Yhdistyksen lakimääräisenä edustajana toimii hallitus, joka valitaan yhdistyksen yleiskokouksessa.

SRY:llä on tällä hetkellä 13 alaostoa. SRY:n jäseniksi on hyväksytty myös kolme rottweiler-kerhoa, jotka ovat itsenäisiä rekisteröityjä yhdistyksiä.

Yhdistyksen hallitus voi perustaa avukseen toimikuntia. Toimikunnissa ovat edustettuina rotujärjestön eri toiminta-alueet kuten jalostus-, ulkomuoto- ja näyttelytoiminta, tiedotus-, koulutus- ja koetoiminta.

Toimikuntien tehtävänä on huolehtia rotujärjestössä omasta toiminta-alueestaan sekä valmistella asiat hallitukselle päätettäväksi. Jalostuksellisessa mielessä tärkeimmät toimikunnat ovat jalostustoimikunta, koulutus- ja koetoimikunta sekä ulkomuoto- ja näyttelytoimikunta. Muita toimikuntia ovat talous-, jäsen-, Rottishovi-, sekä viestintä- ja julkaisutoimikunta.

Jalostustoimikunta

- seuraa rottweiler-jalostusta Suomessa sekä ulkomailla
- seuraa terveyden kehitystä sekä sairauksien esiintymistä kannassamme
- käsittelee poikkeuslupa- ja kennelnimianomukset
- järjestää kasvattajapäiviä
- ohjaa jalostusneuvontaa sekä seuraa ja tiedottaa jäsenistölle PEVISA -ohjelman mukaisia asioita
- ylläpitää pentuvälitystä

Koulutus- ja koetoimikunta

- seuraa rottweilerin palveluskoiraominaisuuksien kehittymistä
- koordinoi omistajakursseja ja vastaa kurssimateriaalista
- järjestää valtakunnallisia koulutusleirejä
- kouluttaa alaostojen koulutusohjaajia
- vastaa rottweilereiden käyttöominaisuuksia mittaavien kokeiden olemassaolosta ja säännöistä
- ylläpitää palveluskoiratoimintaan liittyviä kiertopalkintosääntöjä

Ulkomuoto- ja näyttelytoimikunta

- seuraa, arvioi ja tiedottaa jäsenistölle rodun tilannetta ulkomuodon osalta
- järjestää ulkomuototuomareille erikois- ja täydennyskoulutusta
- järjestää ulkomuototuomareiden koearviointilaitteet
- vastaa ulkomuodontarkastajien koulutuksesta
- järjestää ulkomuotoon liittyviä koulutustilaisuuksia
- opastaa alaostoja ja kerhoja ulkomuodontarkastuksien järjestämisessä
- tallentaa, tilastoi ja julkaisee ulkomuodontarkastuksista saadut tulokset

- vastaa yhdistyksen erikoisnäyttelystä huolehtimalla näyttelyn anomisesta sekä tarvittaessa järjestäjien nimeämisestä ja ajankohtien määräytymisestä
- opastaa alaosastoja ja kerhoja erikoisnäyttelyn järjestämisessä
- tallentaa, tilastoi ja julkaisee näyttelyiden tulokset
- opastaa ja tiedottaa jäsenistöä ulkomuodontarkastuksiin ja näyttelyihin liittyvissä asioissa

4. RODUN NYKYTILANNE

4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja

MMT Katariina Mäki 5.8.2013

Rodun perinnöllinen monimuotoisuus tarkoittaa sen geenimuotojen (alleelien) runsautta. Puhutaan myös jalostuspohjan laajuudesta.

Mitä monimuotoisempi rotu on, sitä useampia erilaisia versioita sillä on olemassa samasta geenistä. Tämä mahdollistaa rodun yksilöiden geenipareihin heterotsygotiaa, joka antaa niille yleistä elinvoimaa ja suojaa monen perinnöllisen vian ja sairauden puhkeamiselta.

Monimuotoisuus on tärkeää myös immuunijärjestelmässä, jonka geenikirjon kapeneminen voi johtaa esimerkiksi tulehdussairauksiin, autoimmuunitauteihin ja allergioihin. Jalostus ja perinnöllinen edistyminenkin ovat mahdollisia vain, jos koirien välillä on perinnöllistä vaihtelua.

Suurilukuinenkin koirarotu on monimuotoisuudeltaan suppea, jos vain pientä osaa rodun koirista ja sukulinjoista on käytetty jalostukseen tai jos rodussa on koiria, joilla on rodun yksilömäärään nähden liian suuret jälkeläismäärät. Tällaiset koirat levittävät haitalliset mutaatioalleelinsa vähitellen koko rotuun, jolloin jostakin yksittäisestä mutaatiosta saattaa syntyä rodulle uusi tyyppivika tai -sairaus. Vähitellen on vaikea löytää jalostukseen koiria, joilla ei tätä mutaatiota ole.

Ihannetilanteessa jalostukseen käytetään koiria tasaisesti rodun kaikista sukulinjoista.

Monimuotoisuutta turvaava suositus yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle on pienilukuisissa roduissa enintään 5 % ja suurilukuisissa enintään 2-3 % laskettuna rodun neljän vuoden rekisteröintimäärästä. Jos rodussa rekisteröidään neljän vuoden aikana yhteensä 1000 koiraa, ei yksittäinen koira saisi olla vanhempana useammalle kuin 20-50 koiralle. Toisen polven jälkeläisiä koiralla saisi pienilukuisissa roduissa olla korkeintaan 10 % ja suurilukuisissa 4-6 % laskettuna neljän vuoden rekisteröinnistä.

4.1.1. Populaation rakenne ja sukusiitos

Rottweiler oli vuonna 2020 Suomen 57. rekisteröidyin rotu, jolloin kokonaisrekisteröintimäärä oli 253.

Suomessa viimeisen kymmenen vuoden aikana rottweilerin rekisteröintimäärät ovat pienentyneet vuosi vuodelta. Korkeimmillaan rekisteröintimäärät ovat olleet tänä aikana vuonna 2006, jolloin rottweilereita rekisteröitiin 706, kun 2020 rekisteröintimäärä oli 253. (Taulukko 2). Prosentuaalisesti rottweilereiden rekisteröinnit ovat laskeneet vuosina 2010-2020 n.52 %. Tuontikoirien lukumäärät ovat kuitenkin pysyneet vuosien myötä 18-36 koiraa vuodessa rodun rekisteröintimääristä huolimatta. Vuonna 2020 tuontikoirien osuus oli 13 %, kun taas vuonna 2006 tuontikoirien osuus oli 3,68 %, vaikka koirien rekisteröinti oli tuona vuonna korkeimmillaan.

Suomessa rottweilerin jalostukseen käytetään niin kotimaisia kuin ulkomaisiakin uroksia. Viime vuosina tuontiuroksia ja ulkomaalaisia uroksia on käytetty yhä enemmän jalostukseen. Vuonna 2020 jalostukseen käytettiin 18 kotimaista urosta, viisi tuontiurosta ja kahdeksan ulkomaista urosta (Taulukko 2). Tuontinarttujen osuus jalostuksessa on huomattavasti pienempi kuin tuontiurosten. Vuonna 2020 jalostukseen käytetystä 35 nartusta tuontinarttuja oli kuusi.

Tänä päivänä keskimääräisesti jalostuksessa käytettyjen urosten ja narttujen keski-ikä on n. 4-5 vuotta, joka on varsin hyvä jalostuskoiran käyttöikä. Keski-ikä on pysynyt kutakuinkin samana usean vuoden ajan. Urosten jalostuskäytössä suositellaan käytettäväksi 4-vuotiasta urosta, jotta sen ominaisuuksista saadaan tarpeeksi tietoa, koska tyypillisin ikä perinnöllisten sairauksien puhkeamiselle on 3-4 vuotta. Rottweiler on myös hitaasti kehittyvä rotu niin luonteen kuin ulkomuotonsa osalta, jonka vuoksi on ihanteellista, että jalostuskoirien keski-ikä on tällä tasolla millä se nykyisin on.

Taulukko 2. Vuositilasto – rekisteröinnit 2006-2020

Vuositalasto -rekisteröinnit	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Pennut (kotimaiset)	235	302	357	356	309	345	271	348	373	324	507	514	556	524	680
Tuonnit	18	22	31	21	25	21	25	20	36	32	27	34	38	23	26
Rekisteröinnit yht.	253	324	388	377	334	366	296	368	409	356	534	548	594	547	706
Pentueet	36	43	58	53	53	48	47	57	62	49	73	74	84	83	99
Pentuekoko	6,5	7,0	6,2	6,7	5,8	7,2	5,8	6,1	6	6,6	6,9	6,9	6,6	6,3	6,9
Kasvattajat	31	35	40	41	46	40	41	52	51	46	60	65	66	59	72
jalostukseen käytetyt eri urokset															
- kaikki	31	35	47	39	38	33	36	44	48	40	51	62	62	60	66
- kotimaiset	18	18	22	19	19	16	20	27	31	24	32	37	46	47	40
- tuonnit	5	7	7	9	9	11	10	8	8	10	11	13	12	11	17
- ulkomaiset	8	10	18	11	10	6	6	9	9	6	8	12	4	2	9
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	5v 8kk	4v 6kk	4v 8kk	4v 10kk	4v 9kk	4v 11 kk	4 v 5 kk	4 v 7 kk	5 v 3 kk	4 v 8 kk	4 v 1 kk	4 v 8 kk	4 v 3 kk	4 v	3 v 10 kk
jalostukseen käytetyt eri nartut															
- kaikki	35	43	57	53	52	48	47	57	60	49	71	74	84	83	99
- kotimaiset	29	35	49	42	45	39	41	48	52	44	59	63	73	71	77
- tuonnit	6	8	8	11	7	9	6	9	8	5	12	11	11	12	22
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	4v 1kk	4v 4kk	4v	4v	4v	4v 6 kk	4 v 2 kk	4 v 2 kk	4 v 4 kk	4 v	3 v 10 kk	3 v 9 kk	3 v 8 kk	3 v 5 kk	3 v 7 kk
Isoisät	52	56	73	71	72	65	62	73	85	68	99	101	95	101	112
Isoäidit	61	64	84	78	76	69	62	82	98	80	107	114	115	106	126
Sukusiitosprosentti	0,87%	0,71%	1,22%	0,83%	0,71%	1,21%	1,15%	1,49%	1,32%	1,08%	1,58%	1,60%	1,84%	2,08%	1,31%

Sukusiitos

MMT Katariina Mäki 5.8.2013

Sukusiitosaste tai -prosentti on todennäköisyys sille, että satunnaisesti valittu geenipari sisältää geenistä kaksi samaa alleelia (versiota), jotka ovat molemmat peräisin samalta esivanhemmalta. Saman esivanhemman tietty alleeli on siis tullut koiralle sekä isän että emän kautta. Tällainen geenipari on homotsygoottinen ja identtinen. Ilman sukusiitosta suurin osa yksilöiden geenipareista on heterotsygoottisia, jolloin haitalliset, usein resessiiviset alleelit pysyvät vallitsevan, normaalin alleelin peittäminä. Sukusiitos vähentää heterotsygoottisia geenipareja. Koiran sukusiitosaste on puolet sen vanhempien välisestä sukulaisuussuhteesta. Isä-tytär -parituksessa jälkeläisten sukusiitosaste on 25 %, puolisarparituksessa 12,5 % ja serkusparituksessa 6,25 %. Sukusiitos vähentää heterotsygoottisten geeniparien osuutta jokaisessa sukupolvessa sukusiitosasteen verran, joten esimerkiksi puolisarparituksessa jälkeläisten heterotsygotia vähenee 12,5 %. Myös todennäköisyys haitallisten resessiivisten

ongelmien esiintuloon on puolisisarparituksessa 12,5 %. Koirilla on rotuja muodostettaessa käytetty runsaasti sukusiitosta. Sukusiitoksella pyritään tuottamaan tasalaatuisia ja periyttämisvarmoja eläimiä. Jos huonot alleelit esiintyvät kaksinkertaisina sukusiitoksen ansiosta, niin mikseivät hyvätkin. Toisaalta sukusiitetykin eläin siirtää vain puolet perimästään jälkeläisilleen, jolloin edulliset homotsygoottiset alleeliyhdistelmät purkautuvat. Lisäksi jokainen yksilö kantaa perimässään useita haitallisia alleleja, joiden todennäköisyys tulla esiin jälkeläisissä kasvaa sukusiitoksen myötä, joten turvallisia sukusiitosyhdistelmiä ei ole. Haitat alkavat näkyä kun sukusiitosaste ylittää 10 %

Tutkimuksissa on todettu sukusiitoksen haittavaikutusten alkavan näkyä eläimen sukusiitosasteen ylittäessä 10 %. Silloin todennäköisyys hedelmällisyyden ja elinvoiman heikkenemiseen kasvaa, ja nähdään esimerkiksi lisääntymisvaikeuksia, pentukuolleisuuden nousua, pentujen epämuodostumia, vastustuskyvyn heikkenemistä sekä tulehdusalttiutta. Ilmiötä kutsutaan sukusiitostaantumaksi. Jos sukusiitosaste kasvaa hitaasti monen sukupolven aikana, haitat ovat pienemmät kuin nopeassa sukusiitoksessa eli lähisukulaisten yhdistämisessä. Sukusiitosasteen suuruus riippuu laskennassa mukana olevien sukupolvien määrästä, joten vain sellaisia sukusiitosasteita voi verrata keskenään, jotka on laskettu täsmälleen samalla sukupolvimäärällä. Jalostuksessa suositellaan neljän - viiden sukupolven perusteella lasketun sukusiitosasteen pitämistä alle 6,25 %.

Rottweilerin sukusiitos

Rottweilerin sukusiitosaste on ollut vuosina 1990-2000 3,29 % ja vuosina 2000-2010 2,05 %. Vuosina 2011-2020 sukusiitosaste on ollut 1,06 %. Sukusiitosaste on saatu Kennelliiton jalostustietojärjestelmästä, sukusiitosaste on muilla kuin kotimaisilla roduilla laskettu puutteellisen sukupolvitiedon mukaan, joten se on aliarvio todellisesta tilanteesta. Tuontikoirien ison osuuden takia luku on todennäköisesti alakanttiin. Viime vuosina sukusiitosaste on laskenut tuontikoirien ja ulkomaisten urosten jalostuskäytön lisääntymisen myötä, mutta ulkomaisten sukupuukoirien ollessa jalostustietojärjestelmässä usealla eri rekisterinumerolla, antaa se virheellistä tietoa ulkomaisten koirien vaikutuksesta todelliseen sukusiitosasteeseen.

Taulukko 3. Rottweilerin sukusiitos

ROTTWEILER SUKUSIITOSASTE	
2020	0,87%
2019	0,71%
2018	1,22%
2017	0,83%
2016	0,71%
2015	1,21%
2014	1,15%
2013	1,49%
2012	1,33%
2011	1,06%

4.1.2. Jalostuspohja

Jalostustietojärjestelmän jalostuspohja per sukupolvi -luvut on laskettu nelivuotisjaksoilta.

Viimeinen kussakin jaksossa mukana oleva vuosi on se, jonka kohdalla tieto näkyy.

Esimerkiksi vuoden 2020 luvut on laskettu vuosien 2017- 2020 ajalta.

Taulukko 4. Jalostuspohja per sukupolvi

Vuositiasto – jalostuspohja	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Per vuosi															
- pentueet	36	43	58	53	53	48	47	57	62	49	73	74	84	83	99
- jalostukseen käytetyt eri urokset	31	35	47	39	38	33	36	44	48	40	51	62	62	60	66
- jalostukseen käytetyt eri nartut	35	43	57	53	52	48	47	57	60	49	71	74	84	83	99
- isät/emät	0,89	0,81	0,82	0,74	0,73	0,69	0,77	0,77	0,8	0,82	0,72	0,84	0,74	0,72	0,67
- tehollinen populaatio	45 (62%)	53 (62%)	71 (61%)	63 (59%)	62 (59%)	56 (58%)	57 (61%)	69 (61%)	74 (60%)	61 (62%)	84 (58%)	93 (63%)	100 (60%)	98 (59%)	113 (57%)
- uroksista käytetty jalostukseen	1,00%	0,00%	1,00%	1,00%	4,00%	4,00%	11,00%	7,00%	6,00%	6,00%	7,00%	5,00%	7,00%	5,00%	5,00%
- nartuista käytetty jalostukseen	1,00%	1,00%	1,00%	2,00%	7,00%	14,00%	21,00%	18,00%	17,00%	13,00%	12,00%	12,00%	11,00%	12,00%	15,00%
Per sukupolvi (4 vuotta)															
- pentueet	190	207	212	201	205	214	215	241	258	280	314	340	354	353	353
- jalostukseen käytetyt eri urokset	112	115	113	102	100	105	118	133	149	155	161	168	163	160	160
- jalostukseen käytetyt eri nartut	133	147	165	155	152	149	161	181	192	224	230	255	267	256	247
- isät/emät	0,84	0,78	0,68	0,66	0,66	0,70	0,73	0,73	0,78	0,69	0,7	0,66	0,61	0,62	0,65
- tehollinen populaatio	167 (44%)	179 (43%)	191 (45%)	176 (44%)	173 (42%)	174 (41%)	191 (44%)	215 (45%)	234 (45%)	260 (46%)	268 (43%)	290 (43%)	294 (42%)	284 (40%)	279 (40%)
- uroksista käytetty jalostukseen	2,00%	1,00%	2,00%	5,00%	6,00%	7,00%	7,00%	6,00%	6,00%	6,00%	6,00%	5,00%	7,00%	8,00%	8,00%
- nartuista käytetty jalostukseen	2,00%	3,00%	6,00%	10,00%	14,00%	17,00%	17,00%	15,00%	13,00%	12,00%	12,00%	13,00%	15,00%	17,00%	18,00%

Tehollinen populaatiokoko

MMT Katariina Mäki 31.10.2013

Tehollinen populaatiokoko on laskennallinen arvio rodun perinnöllisestä monimuotoisuudesta.

Yksinkertaistaen voidaan sanoa, että tehollinen populaatiokoko kertoo kuinka monen yksilön geenimuotoja tietyssä rodussa tai kannassa on. Esimerkiksi lukema 50 tarkoittaa, että rodun sukusiitosaste kasvaa yhtä nopeasti kuin jos rodussa olisi 50 tasaisesti jalostukseen käytettyä koiraa. Mitä pienempi tehollinen koko on, sitä nopeammin rodun sisäinen sukulaisuus kasvaa ja perinnöllinen vaihtelu vähenee. Samalla sukusiitoksen välttäminen vaikeutuu.

Laskelmat tehdään sukupolvea kohden

Kun tehollista kokoa arvioidaan jalostuskoirien lukumääristä tai rekisteriaineistojen sukutauluista, laskelmat tehdään aina sukupolvea kohden. Sukupolven pituus on seurakoirilla kolmesta neljään ja käyttökoirilla viisi vuotta. Nyrkkisääntönä on, että tehollinen koko on

enintään neljä kertaa tänä aikana jalostukseen käytettyjen, eri sukuisten urosten lukumäärä. Jalostuskoirien lukumäärän perusteella laskettu tehollinen koko on aina yliarvio, koska kaava olettaa, etteivät jalostuskoirat ole toisilleen sukua ja että niillä on tasaiset jälkeläismäärät. Parempi tapa arvioida tehollista populaatiokokoa perustuu rodun keskimääräisen sukusiitosasteen kasvunopeuteen, mutta tämä kaava toimii vain suljetulle populaatiolle ja aineistolle, jossa sukupuut ovat hyvin pitkiä.

Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä Koiranetissä käytettävää jalostuskoirien lukumääriin perustuvaa laskentakaavaa on hieman muokattu, jotta se huomioisi paremmin jalostuskoirien epätasaiset jälkeläismäärät. Jalostustietojärjestelmässä käytetään kaavaa $N_e = \frac{4 * N_u * N_n}{2 * N_u + N_n}$, jossa

- N_u on neljän vuoden aikana käytössä olleiden eri jalostusurosten ja
- N_n neljän vuoden aikana käytössä olleiden eri jalostusnarttujen lukumäärä.

Tehollista kokoa voidaan arvioida myös rodun koirista otettujen dna-näytteiden avulla.

Paras tapa säilyttää perinnöllistä vaihtelua ja estää perinnöllisten sairauksien kasaantuminen on välttää yksittäisen yksilön runsasta jalostuskäyttöä

Jos rodun tehollinen koko on alle 50–100, rodusta häviää geenimuotoja niin nopeasti, ettei luonto pysty tasapainottamaan tilannetta. Silloin on keskityttävä säilyttämään mahdollisimman monen yksilön geenejä käyttämällä mahdollisimman useaa eri koiraa jalostukseen ja huolehtimalla, että niiden jälkeläismäärät pysyvät tasaisina. Toisaalta suurimmalla osalla roduistamme on kantoja myös ulkomailta, jolloin voi olla mahdollista tuoda maahamme ”uutta verta”. Monella rodulla ulkomailta ei kuitenkaan ole saatavissa sen erilaisempaa geenimateriaalia kuin kotimaastakaan.

Rottweilerin tehollisessa populaatiossa on vuosittaista vaihtelua noin 15 prosenttiyksikön verran (Taulukko 4). Viimeisen viiden vuoden aikana tehollinen populaatio on ollut heikoimmillaan lähes yhtäjaksoisesti, ollen laskusuhdanteinen aina vuoteen 2017 saakka. Luku on ollut tänä aika korkeimmillaan 191 ja heikoimmillaan vuonna 2020, jolloin luku oli 167. Neljän sukupolven mukaan laskettu tehollinen populaatio on vielä turvallisella alueella, mutta vuositilastossa rodun tehollinen populaatio on huolestuttavan alhaalla.

Tehollinen populaatio on lähes verrannollinen laskeviin rekisteröintimääriin. Rodun tehollinen populaatio laskee sitä mukaa, mitä enemmän jalostuksen käytetään yhtä ja samaa urosta tai sukulinjaa. Koko populaatioon nähden jalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen määrä on hyvin pieni. Uroksia käytetään jalostukseen keskimäärin vain 4-5 %, kun puolestaan nartuista käytetään jalostukseen keskimäärin 10-11 %. Olisi erittäin tärkeää käyttää jalostukseen laajemmin eri sukulinjaisia uroksia ja narttuja, jotka täyttävät rodun jalostuskriteerit jotta rodun tehollinen populaatio saadaan pidettyä edes nykyisellä tasolla.

Kun isien lukumäärä jaetaan emien lukumäärällä, saadaan suhdeluku, joka kuvaa kannan jalostuskäytön monipuolisuutta ja sitä kautta myös tehollista kannan kokoa. Kun suhde on yksi,

eli uroksia käytetään yhtä paljon kuin narttuja, säilyy monimuotoisuutta tehokkaimmin. Rottweilerilla tämä suhde on ollut sukupolven 2011-2020 aikana 0,69-0,89 (Taulukko 4).

Jalostuskoirien käyttömäärät

Taulukoissa 5 ja 6 on esitetty 12 vuoden käytetyimpien jalostuskoirien määrä, ja joukkoon mahtuu tuontikoiria kumpaankin sukupuoleen. Uroksista kuusi on tuontikoiria, nartuista vain kolme. Rodun suosituin tuontimaa on Serbia.

2006 voimaan astuneen PEVISA:n myötä rodulle asetettiin jalostuskiintiö. Yksittäisellä uroksella tai nartulla ei rekisteröintihetkellä saa olla yli 60 rekisteröityä pentua, kuitenkin viimeinen sallittu pentue rekisteröidään kokonaisuudessaan. Taulukossa 5 yksikään uros ei ylitä tätä rajaa, mutta osalla uroksista ja nartuista on myös runsaasti toisen polven jälkeläisiä.

Taulukko 5. Viimeisen 12 vuoden aikana jalostukseen runsaimmin käytetyt 15 urosta

ROTTWEILER JALOSTUSUROKSET

Tilastointiaika 2009-2020			Tilastointiaikana				Toisessa polvessa		Yhteensä	
	Uros	Syntymävuosi	Pentueita	Pentuja	%-osuus	kumulat.%	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	LILLA AFTONSTJÄRNAS EZOR Tuonti, tuontimaa: Ruotsi Dürbach´s Bojan & Hodeva Sanni	2006	8	54	1,27%	1,00%	4	37	8	54
2	MUSTAN KONNUN CARIZARD Nightweiler Carlos & Balia	2011	7	53	1,25%	3,00%	2	17	7	53
3	ANDO VOM HAUSE EDELSTEIN Tuontikoira, tuontimaa: Kroatia Bomber Od Lovrica & Farina vom Hause Edelstein	2011	8	50	1,18%	4,00%	2	6	8	50
4	SUE'S SECRETS USCO NY URHO Heizelwood Uri & Jarabindan Ulko-Salla	2005	6	49	1,16%	5,00%	3	14	7	53
5	HEIZELWOOD ACE Rathko"Crni Lotos" & Gloria von den Hassberghöhen	2006	7	48	1,13%	6,00%	10	68	8	56
6	HEIZELWOOD FANTO Adonis vom der Mattersburg & Heizelwood Chiguita	2010	7	48	1,13%	7,00%	3	26	7	48
7	BOXLEE FREAKY Fold Face´s Arni & Chaos von der Wilden Maus	2007	6	47	1,11%	8,00%	19	142	6	47
8	EMMA-KAARINAN BAM-BAM Damon asu der Espenstätte & Emma-Kaarinan Ninja	2010	7	47	1,11%	9,00%	1	8	7	47
9	DEMO VOM HAUSE EDELSTEIN Tuonti, Tuontimaa: Kroatia Lex vom Hause Edelstein & Asi vom Hause Edelstein	2014	7	47	1,11%	10,00%	0	0	7	47
10	MUSANTERIN QUMMITUS Boxlee Freaky & Musanterin Kerttu	2013	7	46	1,09%	12,00%	0	0	7	46
11	GOA VOM KÜMMELSEE Tuonti, Tuontimaa: Saksa Elvis von der Mühlbachstrasse & Nikita vom Kümmelsee	2010	8	46	1,09%	13,00%	18	100	8	46
12	HEIZELWOOD GODA Ben vom Langen Grund & Heizelwood Unica	2010	5	45	1,06%	14,00%	32	220	5	45
13	DAMON AUS DER ESPENSTÄTTE Tuontikoira, tuontimaa: Saksa Ben vom Langen Grund & Zorita vom Hause Neubrand	2007	6	44	1,04%	15,00%	21	131	6	44
14	GUUCI VON HAUS DRAŽIČ Tuontikoira, tuontimaa: Serbia Sting House of Lazič & Dida von Haus Dražič	2011	6	44	1,04%	16,00%	4	30	6	44
15	LEMMENMÄEN QULLE Gandalf Marstal & Oxa vom Hause Edelstein	2011	5	42	0,99%	17,00%	3	27	5	42

Taulukko 6. Viimeisen 12 vuoden aikana jalostukseen runsaimmin käytetyt 15 narttua

ROTTWEILER JALOSTUSNARTUT

Tilastointiaika 2009-2020		Tilastointiaikana				Toisessa polvessa		Yhteensä	
	Narttu	Syntymävuosi	Pentueita	Pentuja	%-osuus	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	ROXROYAL CASCADA Shakalakan Arman & Mighty Titan's Hubbub	2012	4	32	0,75%	0	0	4	32
2	PAPITTAREN ILANA Lemmenmäen Jermu & Papittaren Rosanna-Rebekka	2009	3	31	0,73%	16	110	3	31
3	MIDNIGHTWEILER GERSANTTI GAROLIINA Jarabindan Lalli & Wunderweiler Äiskänbertta	2011	4	31	0,73%	4	29	4	31
4	KOVAN ONNEN MULAN Gil von Hause Milspeid & Nightweiler Cara	2012	4	28	0,66%	12	79	4	28
5	MIGHTY TITAN'S HUBBUB Imanlord's Weimar & Sue's Secrets Tatschinka	2008	3	28	0,66%	7	47	3	28
6	FINNJÄNTANS FRIDA Sue's Secrets Sasu & Finnjäntans Zara	2008	3	28	0,66%	3	28	3	28
7	YÖRNILÄN MIINA Yörnälän Jokeri & Kesätytön Almarina	2007	3	28	0,66%	5	34	3	28
8	FINNJÄNTAN'S OLIVIA Lilla Aftonstärnjas Ezor & Finnjäntan's Frida	2015	3	28	0,66%	0	0	3	28
9	LIZA VOM DUNVANHOF Tuonti, tuontimaa Alankomaat Balou Vom Norderdiek & Noxama Von Hause Sommer	2013	3	27	0,64%	0	0	3	27
10	MIDNIGHTWEILER BIBARI NAM NAM Jarabindan Lalli & Wunderweiler Äiskänbertta	2009	3	27	0,64%	0	0	3	27
11	VESPE Tuontikoira, tuontimaa: Serbia-Montenegro Vobelix von Radkestein & Betty Boop Ri Mobby Dick	2009	3	26	0,61%	8	53	3	26
12	YÖRNILÄN RUSINANTE Arenzo & Yörnälän Miina	2010	3	26	0,61%	6	40	3	26
13	FINNMAIDEN'S MARY POPPINS Lille Ulv Orri Odysseus & Rättfärds Tutti	2007	4	26	0,61%	4	26	4	26
14	HEIZELWOOD IVETT Boss vom Kriegsdamm & Heizelwood Chiguita	2012	3	26	0,61%	0	0	3	26
15	MAYA OD STANIMIROVICA Tuontikoira, tuontimaa: Serbia Bacio von der Burg Weibertreu & Ad-Dirah Zola	2014	3	25	0,59%	2	8	3	25

Jalostuskoirien keskinäinen sukulaisuus

Taulukossa 5 ja 6 jalostukseen käytetyissä uroksissa ja nartuissa löytyy niin isä-tytär ja äiti-tytär-suhteita kuin myös sisaruksia, puolisisaruksia, serkuksia ja muitakin kaukaisempia sukulaisuuksia runsaasti. On huomioitavaa, että uroksissa 12. ja 13. eniten käytetyt urokset ovat

puoliveljeksiä ja molemmilla uroksilla on runsaasti toisen polven jälkeläisiä. Nartuissa kymmenestä eniten käytetystä nartusta löytyy myös äiti ja tytär sekä puolisisokset.

Taulukossa 7 on esitetty neljän vuoden aikana 15 eniten jalostukseen käytettyä urosta. Tuontikoiria käytetyistä uroksista on viisi, ja tuontimaina ovat Kroatia, Italia, Ukraina, Serbia ja Saksa. Muut käytetyt urokset ovat kotimaisia, joista kuuden uroksen toinen tai molemmat vanhemmat ovat ulkomaisia tai tuontikoiria.

Viimeisen sukupolven aikana (sukupolvi 2016-2020) on rekisteröity 1677 pentua (Taulukko 2). Tästä luvusta pystytään laskemaan suositeltu yhden koiran elinaikanaan jättämä jälkeläismäärä (2-3% sukupolvesta), mikä tällöin on rottweilerilla 33-50 pentua. Korkein suositeltu raja 50 pentua ei ylity taulukossa (Taulukko 7) yhdelläkään uroksella. Tuloksessa on otettava huomioon, että kyseisiä uroksia on vielä mahdollista käyttää jalostuksessa, koska uroksen sallittu jälkeläisraja (60 jälkeläistä) ei ole vielä täynnä.

Huomionarvoista on myös urosten läheiset sukulaissuhteet. Taulukossa (Taulukko 7) on veljekset, joiden isällä on 46 pentua ja toisen polven jälkeläisiä peräti 142 kappaletta. Taulukossa on myös puoliveljekset, joiden isällä on 45 jälkeläistä ja toisen polven jälkeläisiä 220 kappaletta.

Seuraavien tietojen valossa voidaan todeta syy rodun tehollisen populaatiokoon viime vuosien laskusuuntaan. Koska viimeisen neljän vuoden aikana on käytetty runsaasti samoja sukulinjoja ja vain tiettyjä uroksia, voidaan odottaa tehollisen populaation laskevan myös tulevaisuudessa.

Taulukko 7. Viimeisen 4 vuoden aikana jalostukseen runsaimmin käytetyt 15 urosta

ROTTWEILER JALOSTUSUROKSET

Tilastointiaikana 2017-2020		Syntymävuosi	Tilastointiaikana				Toisessa polvessa		Yhteensä	
Uros			Pentueita	Pentuja	%-osuus	kumulat %	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	DEMO VOM HAUSE EDELSTEIN Tuonti, Tuonti maa: Kroatia Lex vom Hause Edelstein & Asi vom Hause Edelstein	2014	7	47	3,76%	4,00%	0	0	7	47
2	CASH Tuonti, Tuonti maa: Italia Indios Dell'antico Guerriero & Raya Delle Corti Antiche	2011	6	42	3,36%	7,00%	3	17	6	42
3	MUSANTERIN QUMMITUS Boxlee Freaky & Musanterin Kerttu	2013	5	35	2,80%	10,00%	0	0	7	46
4	PAPITTAREN THEODEN Heizelwood Goda & Papittaren Ilana	2015	6	35	2,80%	13,00%	0	0	6	35
5	MUSANTERIN QURKO Boxlee Freaky & Musanterin Kerttu	2013	4	33	2,64%	15,00%	0	0	4	33
6	SPARTAN SUNY DAY'S Tuontikoira, tuontimaa: Serbia TK'S New Yorker & Gesa Haus of Lazio	2017	4	31	2,48%	18,00%	0	0	4	31
7	MUSTAN KONNUN CARIZARD Nightweiler Carlos & Balia	2011	4	29	2,32%	20,00%	2	17	7	53
8	LEMMENMÄEN QULLE Gandalf Marstal & Oxa vom Hause Edelstein	2011	3	27	2,16%	22,00%	3	27	5	42
9	LEMMENMÄEN SIMPELI Kamaro vom Kummelsee & Lemmenmäenn Osuma	2013	3	27	2,16%	24,00%	0	0	5	33
10	DINO VOM SCHWAIGER RATHAUS Tuonti, Tuonti maa: Saksa Balou vom Norderdiek & Sofie vom Schwaiger Rathaus	2014	3	27	2,16%	27,00%	0	0	3	27
11	LUNATIX BLACK DIAMOND Hero von der Tonberger Höhe & Lunatic Always On My Mind	2016	3	27	2,16%	27,00%	0	0	3	27
12	ROTT POWER FANT Heizelwood Goda & TK's Black Princess	2015	5	24	1,92%	31,00%	0	0	5	24
13	KOVAN ONNEN PRIX Primo vom Hause Edelstein & Kovan Onnen Mulan	2014	3	22	1,76%	32,00%	0	0	3	22
14	ANDO VOM HAUSE EDELSTEIN Tuonti, Tuonti maa: Kroatia Bomber od Lovrica & Farina vom Hause Edelstein	2011	3	20	1,76%	34,00%	2	6	8	50
15	EMMA-KAARINAN BAM-BAM Damon aus der Espenstätte & Emma- Kaarinan Ninja	2010	2	20	1,60%	36,00%	1	8	7	47

4.1.3. Rodun populaatiot muissa maissa

Rodun rekisteröintimäärät muissa maissa.

Taulukko 8. Rodun rekisteröintimäärät Saksassa

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1586	1414	1409	1543	1566	1524	1633	1552	1441	1375	

Taulukko 9. Rodun rekisteröintimäärät Ruotsissa

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1088	999	737	722	626	668	654	629	685	675	798

Taulukko 10. Rodun rekisteröintimäärät Norjassa

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
536	503	439	400	344	319	353	310	297	248	248

Taulukko 11. Rodun rekisteröintimäärät Tanskassa

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
380	460	294	443	461	395	366	286	307	231	293

Taulukko 12. Rodun rekisteröintimäärät Virossa

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
47	25	28	37	31	45	44	24	42	42	28

Ulkomaalaisten koirien jalostuskäyttö

Rottweilerilla on ollut käytössä pysyvä poikkeuslupa 31.12.2015 asti, joka on mahdollistanut ulkomaalaisen uroksen jalostuskäytön vaikka tältä puuttuisi silmäpeilaus ja luonnetta mittaava testitulos. Tämä ei kuitenkaan ole koskenut ruotsalaisia ja norjalaisia uroksia. Myös Ruotsin ja Norjan luopuessa silmätutkimuspakosta jalostukseen käytettävillä koirilla päivitettiin (6.4.2020) rotukohtaisia erityisehtoja seuraavasti: Ulkomaiselta urokselta ei vaadita silmätulosta, luonnetestiä tai MH:ta. Ruotsalaisilta ja norjalaisilta uroksilta vaaditaan luonnearvio. Luonnearvioksi Ruotsista hyväksytään MH-tulos tai KORAD-titteli ja Norjasta MH-tulos, ei muita luonnetestejä.

Katsottaessa rodun tehollisen populaation kehitystä Suomessa, on pysyvä poikkeuslupa ollut erittäin tärkeä rottweilereille. Se on yksi työkalu monipuolisen jalostusmateriaalin ylläpitämiseksi, jotta tehollinen populaatio pysyy riittävän suurena.

1.1.2016 muuttui ulkomaisia uroksia koskeva pysyvä poikkeuslupa siten, että pysyvä poikkeuslupa koskee vain 2 pentuetta, 2 pentueen jälkeen kasvattajan tulee aina hakea astutukselle poikkeuslupa.

4.1.4. Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta

Rodun rekisteröinnit ovat laskeneet viimeisen kymmenen vuoden aikana merkittävästi.

Tuontikoirien määrä on ollut tasainen viimeisten kymmenen vuoden aikana, jolloin näillä koirilla on ollut mahdollisuus rikastuttaa suomalaista rottweiler-populaatiota. Rottweilerin rekisteröintimäärät ovat olleet laskusuhdanteiset myös muissa Pohjoismaissa.

Jalostuksen tavoitteena populaatorakenteen osalta on ylläpitää perinnöllistä vaihtelua. Uroksia ja narttuja tulisi käyttää mahdollisimman tasaisesti jalostukseen. Jalostuskoiria tulisi saada käyttöön myös muista kuin yksistä ja samoista sukulinjoista. Rotumme tehollinen populaatio on vielä turvallisella alueella, mutta vuositilastollisesti aletaan liikkua lähellä liian pientä lukua. Vierassukuisten urosten jalostuskäyttöä pitäisi suosia.

Olisi suositeltavaa, että tulevaisuudessa suurempi osa kotimaisista uroksista päätyisi jalostuskäyttöön. Jotta kotimaisia uroksia pystyttäisiin käyttämään jalostukseen aiempaa laajemmin, tulisi kasvattajien ja urosten omistajien kiinnittää huomiota urostensa entistä aktiivisempaan tutkimiseen ja testaamiseen, jotta useampi uros täyttäisi rodun vaatimat PEVISA -ehdot.

Edellä esitettyjen tilastojen perusteella voimme todeta, että maassamme esiintyy yksittäisten urosten, narttujen ja sukulinjojen liiakäyttöä edelleen.

4.2. Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

4.2.1. Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta

Rottweilerin rotumääritelmä kertoo seuraavasti rottweilerin luonteesta:

Pohjimmiltaan ystävällinen ja rauhallinen, lapsirakas, kiintyvä, kuuliainen, ohjattava ja työskentelyhaluinen. Olemuksesta kuvastuu alkukantaisuus: käytös on itsevarmaa, lujahermoista ja pelotonta. Rottweiler tarkkailee ympäristöään hyvin valppaasti. Rotumääritelmän mukainen käyttötarkoitus on seura-, palvelus-, ja käyttökoira.

4.2.2. Jakautuminen näyttely-/ käyttö-/ tms. -linjoihin

Rottweiler ei ole jakautunut näyttely- ja käyttölinjoihin. Tämä on hyvä asia, sillä linjajako ei ole toivottavaa. Ulkomuodontarkastuksissa on huomattu osan koirista olevan liian raskaita tai toisaalta liian keveitä. Rotujärjestö pyrkii siihen etteivät ääripäät korostuisi.

4.2.3. PEVISA -ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen kuvaus

Rottweilereiden ensimmäinen PEVISA -ohjelma, jossa on ollut rajoituksia jalostuskäytölle luonneominaisuuksien suhteen, astui voimaan 2011. Tällöin rekisteröinnin ehdoksi asetettiin suoritettu LT- tai MH -testi, keskeytettyä testiä ei hyväksytä.

Uudessa, 1.1.2022 voimaan astuneessa PEVISA -ohjelmassa säilytettiin sama vaatimus luonnetta mittaavien testien suorittamisesta rekisteröinnin ehtona.

Tällä tavoitellaan riittävää määrää tietoa testatuista koirista ja niiden jälkeläisistä, jotta voidaan seurata luonteen kehittymistä luonnetta mittaavien testien voimaan tulemisen jälkeen ja verrata tuloksia ennen rajoitusta saatuihin tuloksiin. Näin pystytään myös seuraamaan rodun luonteen säilymistä rodulle tyypillisenä.

Käyttöominaisuuksien mittaamiselle ei ole PEVISA -ohjelmassa mitään pakollisia mittareita.

4.2.4. Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

Rottweilerin käyttäytymisestä tulee selvästi ilmetä koiran hyvähermoisuus, vakaus, voima ja lujuus. Rodun käyttäytymisessä näkyy kohtuullinen dominanssi.

Rottweiler on monipuolinen harrastuskoira. Se soveltuu kaikkiin Suomessa oleviin kansallisiin ja kansainvälisiin lajeihin. Näissä tehtävissä se saa purkaa energiaansa ohjatusti ja sen luontainen työskentelyhalu tulee tyydytettyä.

Rotu soveltuu myös seurakoiraksi, mikäli koira saa heti pennusta lähtien riittävän ja asiantuntevan perustottelevaisuuskoulutuksen. Erityisesti seurakoirana ollessaan rottweiler tarvitsee jonkinlaista tehtävää ja runsaasti liikuntaa. Ilman riittävää koulutusta rottweiler voi aiheuttaa vaikeuksia omistajaperheelleen. Ongelmia koiran hallittavuuteen aiheuttaa erityisesti uroksilla ilmenevä dominanssi ja melko voimakas puolustushalu.

Rottweiler ei välttämättä hyväksy vierasta koiraa. Koiran omistajalla on mahdollisuus vaikuttaa kouluttamalla ja oikealla kotikasvatuksella koiran käyttäytymiseen.

Rottweilereilla ilmenee jonkin verran käytöshäiriöitä. Näiden syinä voivat olla kouluttamattoman koiran turhautuminen ja stressaantuminen, mutta myös puutteet koiran luonneominaisuuksissa. Arkaa tai aggressiivista koiraa ei tule käyttää jalostukseen.

Luonnetesti

Suomen Kennelliiton hyväksymät luonnetestisäännöt astuivat voimaan 1.6.1977 ja siitä alkaen on kyseistä luonnetestiä käytetty virallisesti koirien luonteen testaukseen Suomessa.

Testisääntöjä ja lomakkeita on uudistettu ja ajanmukaistettu vuosina 1996, 2007 ja 2015.

Kokemuksen myötä todettiin, että arvioitaessa koirien luonnetta tarvitaan enemmän vaihtoehtoisia ilmaisuja kuin mitä käytössä ollut lomake antoi. Pitää kuitenkin muistaa, että aina kun ihminen arvostelee, voi arvostelussa syntyä eroavaisuuksia.

Rottweilereita on testattu luonnetestin alkuajoista lähtien, ja testeissä käy nykyisin noin 20 % rekisteröidyistä koirista (Taulukko 13). Pääsääntöisesti testatut koirat suorittavat luonnetestin hyväksytyin arvosanoin. Alle viisi prosenttia koirista joutuu keskeyttämään testin tai saa miinus pisteitä.

Yleisin syy hylkäämiselle tai keskeyttämiselle on hermorakenne. Muita syitä ovat pehmeys, toimintakyvyn puute ja aggressiivisuus tai arkuus.

Tulokset luonnetestin osalta ovat pysyneet hyvin samankaltaisina ottaen huomioon vuosittaisen vaihtelun. Harva rottweiler täyttää kokonaisuudessaan rodulle laaditun ihanneprofiilin luonnetestin osalta. Suurin osa koirista täyttää ihanneprofiilin terävyyden, puolustuskyvyn, luoksepäästävyys ja laukauspelottomuuden osalta. Suurempia puutteita taas esiintyy toimintakyvyssä, hermorakenteessa ja kovuudessa. Kuitenkin näilläkin osa-alueilla suurin osa koirista saavuttaa vähintään +1 tuloksen (Taulukko 15).

Rotuyhdistyksen omissa jalostussuosituksissa koiran täytyy saada luonnetestistä vähintään +75 pistettä. Lisäksi hermorakenteesta, terävyydestä ja luoksepäästävyydestä tulee saada vähintään arvosana +1. Myös laukaisupelottomuudesta pitää saada + -arvosana. Suosituksella yhdistys haluaa kannustaa rodun kasvattajia huomioimaan koirien luonteenominaisuudet ja suosimaan jalostuksessa luonteeltaan rotumääritelmänmukaisia koiria.

Taulukko 13. Luonnetestin tulokset ja suosio

Luonnetestattujen koirien määrät 2010-2020																						
	2020		2019		2018		2017		2016		2015		2014		2013		2012		2011		2010	
LTE	68	100%	53	95%	60	97%	84	99%	91	100%	111	97%	106	97%	105	95%	140	99%	122	94%	130	98%
LTEO															1	1%					3	2%
LTE-			3	5%	2	3%	1	1%			4	3%	3	3%	4	4%	2	1%	8	6%		
Yhteensä	68		56		62		85		91		115		109		110		142		130		133	

Luonnetestikäynnit vs Rekisteröinnit																					
2020		2019		2018		2017		2016		2015		2014		2013		2012		2011		2010	
LTE	REK	LTE	REK	LTE	REK	LTE	REK	LTE	REK	LTE	REK	LTE	REK	LTE	REK	LTE	REK	LTE	REK	LTE	REK
68	253	56	324	62	388	85	377	91	334	115	366	109	296	110	368	142	409	130	356	133	531
26,88%		17,28%		15,98%		22,55%		27,25%		31,42%		36,82%		29,89%		34,72%		36,52%		25,05%	

Taulukko 14. Rottweilerin luonnetestin rotuprofiili.

Vihreä kuvaa haluttua/toivottua tulosta, punainen taas ei toivottua testitulosta.

Luonnetestin osa-alueen arvosana ja sen tarkoitus							
	Osa-alue	3	2	1	-1	-2	-3
I	Toimintakyky	Suuri	Hyvä	Kohtuullinen	Pieni	Riittämätön	Toimintakyvytön
II	Terävyys	Kohtuullinen ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua	Suuri ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua	Pieni ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua	Pieni jäljelle jäävin hyökkäyshaluin	Kohtuullinen jäljelle jäävin hyökkäyshaluin	Suuri jäljelle jäävin hyökkäyshaluin
III	Puolustushalu	Kohtuullinen, hillitty	Suuri, hillitty	Pieni	Haluton	Erittäin suuri	Hillitsemätön
IV	Taisteluhalu	Suuri	Kohtuullinen	Erittäin suuri	Pieni	Riittämätön	Haluton
V	Hermorakenne	Tasapainoinen ja varma	Tasapainoinen	Hieman rauhaton	Vähän hermostunut	Hermostunut	Erittäin hermostunut
VI	Temperamentti	Vilkas	Kohtuullisen vilkas	Erittäin vilkas	a: Häiritsevän vilkas,	Välinpitämätön	
					b: Hieman välinpitämätön		
					c: Impulsiivinen		
VII	Kovuus	Kohtuullisen kova	Kova	Hieman pehmeä	Erittäin kova	Pehmeä	Erittäin pehmeä
VIII	Luoksepäästävyys	Hyväntahtoinen, luoksepäästävä, avoin	a: Luoksepäästävä, aavistuksen pidättyväinen,	Mielistelevä	Selvästi pidättyväinen	Hyökkäävä	Salakavala
			b: luoksepäästävä, hieman pidättyvä				
	Laukauspelottomuus	+++ Laukausvarma	++ Laukauskokematon	+ Paukkuärtyisä	- laukaussaltis	- - Laukaussaltis	

Suomen Rottweileryhdistyksen hallitus on kokouksessaan 13.11.2016 hyväksynyt Suomen Kennelliiton ehdottamat muutokset rotuprofiiliin.

Taulukko 15. Taulukko luonnetestin pisteistä osa-alueittain. Taulukoon ei ole laskettu keskeytettyjen tai hylättyjen suoritusten pisteitä.

		Toimintak yky											
Tilastoidut		3	%	2	%	1	%	-1	%	-2	%	-3	%
2004	103	0	0	12	11,65	67	65,04	24	23,3	0	0	0	0
2005	98	0	0	18	18,36	60	61,22	20	20,4	0	0	0	0
2006	142	0	0	32	22,53	78	54,92	23	16,19	9	6,33	0	0
2007	138	0	0	33	23,91	74	53,62	29	21,04	2	1,44	0	0
2008	98	0	0	26	26,53	49	50	21	21,42	2	2,04	0	0
2009	121	0	0	21	17,35	75	61,98	24	19,83	1	0,82	0	0
2010	128	0	0	20	15,62	74	57,81	33	25,78	1	0,78	0	0
2011	119	0	0	21	17,64	69	57,98	26	21,84	3	2,5	0	0
2012	138	0	0	30	21,73	79	55,07	28	20,28	1	0,72	0	0
2013	89	0	0	9	10,11	50	56,17	27	30,33	3	3,37	0	0
2014	106	0	0	9	8,49	62	58,49	31	29,24	4	3,77	0	0
2015	110	0	0	11	10	74	67,2	22	20	3	2,72	0	0
2016	91	0	0	9	9,89	60	65,93	16	17,58	2	2,20	0	0
2017	84	0	0	12	14,29	55	65,48	16	19,05	1	1,19	0	0
2018	62	0	0	8	12,90	40	64,52	10	16,13	3	4,84	0	0
2019	56	0	0	7	12,50	35	62,50	11	19,64	0	0	0	0
2020	68	0	0	19	28,34	41	60,29	8	11,76	0	0	0	0

		Terävyys											
Tilastoidut		3	%	2	%	1	%	-1	%	-2	%	-3	%
2004	103	32	31,06	6	5,82	65	63,1	0	0	0	0	0	0
2005	98	36	36,73	8	8,16	54	55,1	0	0	0	0	0	0
2006	142	64	45,07	14	9,85	62	43,66	2	1,4	0	0	0	0
2007	138	48	34,78	7	5,07	82	59,42	1	0,72	0	0	0	0
2008	98	36	36,73	4	0,4	57	58,16	0	0	1	1,02	0	0
2009	121	38	31,4	6	4,95	77	63,63	0	0	0	0	0	0
2010	128	35	27,34	6	4,68	86	67,18	1	0,78	0	0	0	0
2011	119	33	27,73	7	5,88	76	63,86	2	1,68	0	0	1	0,84
2012	138	39	28,26	9	6,52	87	63,04	0	0	2	1,44	1	0,72
2013	89	33	37,07	6	6,74	48	53,93	2	2,24	1	1,12	0	0
2014	106	27	25,47	0	0	77	72,64	2	1,88	0	0	0	0
2015	110	39	35,4	4	3,6	67	60,9	0	0	0	0	0	0
2016	91	36	39,56	4	4,40	48	52,75	0	0	0	0	0	0
2017	84	32	38,10	2	2,38	50	59,52	0	0	0	0	0	0
2018	62	22	35,48	1	1,61	37	59,68	0	0	1	1,61	0	0
2019	56	21	37,50	1	1,79	31	55,36	0	0	0	0	0	0
2020	68	35	51,47	1	1,4	32	47,06	0	0	0	0	0	0

		Puolustushalu											
Tilastoidut		3	%	2	%	1	%	-1	%	-2	%	-3	%
2004	103	55	53,39	11	10,67	32	31,06	5	4,85	0	0	0	0
2005	98	57	58,16	7	7,14	27	27,55	6	6,12	1	1,02	0	0
2006	142	85	59,85	14	9,85	34	23,94	5	3,52	0	0	4	2,81
2007	138	85	61,59	15	10,86	34	24,63	4	2,89	0	0	0	0
2008	98	44	44,89	14	14,28	31	31,63	8	8,16	0	0	1	1,02
2009	121	68	56,19	11	9,09	31	25,61	10	8,26	0	0	1	0,82
2010	128	65	50,78	6	4,68	51	39,84	4	3,12	0	0	2	1,56
2011	119	67	56,3	3	2,52	43	36,13	5	4,2	1	0,89	0	0
2012	138	68	49,27	9	6,52	56	40,57	3	2,17	1	0,72	1	0,72
2013	89	50	56,17	9	10,11	22	24,71	8	8,98	0	0	1	1,12
2014	106	60	56,6	2	1,88	37	34,9	7	6,6	0	0	0	0
2015	110	67	60	3	2,72	29	26,36	11	10	0	0	0	0
2016	91	46	50,55	3	3,30	30	32,97	9	9,89	0	0	0	0
2017	84	44	52,38	6	7,14	32	38,10	1	1,19	1	1,19	0	0
2018	62	31	50,00	0	0	21	33,87	8	12,90	0	0	0	0
2019	56	34	60,71	2	3,57	15	26,79	2	3,57	0	0	0	0
2020	68	43	63,23	1	1,47	19	27,94	5	7,35	0	0	0	0

		Taistelutahto											
Tilastoidut		3	%	2	%	1	%	-1	%	-2	%	-3	%
2004	103	34	33	55	53,39	2	1,94	10	9,7	2	1,94	0	0
2005	98	33	33,67	51	52,04	4	4,08	9	9,18	1	1,02	0	0
2006	142	50	35,21	80	56,33	3	2,11	8	5,63	1	0,7	0	0
2007	138	34	24,63	90	65,21	5	3,62	8	5,79	1	0,72	0	0
2008	98	29	29,59	52	53,06	2	2,04	15	15,3	0	0	0	0
2009	121	33	27,27	68	56,19	1	0,82	17	14,04	2	1,65	0	0
2010	128	29	22,65	75	58,59	1	0,78	21	16,4	2	1,56	0	0
2011	119	24	20,16	75	64,02	0	0	18	15,12	2	1,68	0	0
2012	138	26	18,89	96	69,56	2	1,44	12	8,69	2	1,44	0	0
2013	89	15	16,85	57	64,04	1	1,12	16	17,97	1	1,12	0	0
2014	106	21	19,81	72	67,92	1	0,94	11	10,37	1	0,94	0	0
2015	110	13	11,81	81	73,63	2	1,81	12	19,9	0	0	0	0
2016	91	10	10,99	72	79,12	2	2,20	3	3,30	1	1,10	0	0
2017	84	15	17,86	61	72,62	2	2,38	6	7,14	0	0	0	0
2018	62	13	20,97	40	64,52	0	0	6	9,68	1	1,61	0	0
2019	56	8	14,29	43	76,79	0	0	1	1,79	1	1,79	0	0
2020	68	11	16,18	40	58,82	2	2,94	2	2,94	0	0	0	0

		Hermorakenne											
Tilastoidut		3	%	2	%	1	%	-1	%	-2	%	-3	%
2004	103	0	0	10	9,7	93	90,29	0	0	0	0	0	0
2005	98	0	0	6	6,12	89	90,81	3	3,06	0	0	0	0
2006	142	0	0	26	18,3	109	76,76	6	4,22	1	0,7	0	0
2007	138	0	0	21	15,21	111	80,43	6	4,34	0	0	0	0
2008	98	0	0	13	13,26	81	82,65	4	4,08	0	0	0	0
2009	121	0	0	20	16,52	99	81,81	2	1,65	0	0	0	0
2010	128	1	0,78	13	10,15	107	83,59	7	5,46	0	0	0	0
2011	119	0	0	15	12,6	93	78,15	11	9,24	0	0	0	0
2012	138	0	0	16	11,59	112	81,15	10	7,24	0	0	0	0
2013	89	0	0	8	8,98	78	87,64	4	4,49	0	0	0	0
2014	106	0	0	10	9,43	87	82,07	8	7,54	1	0,94	0	0
2015	110	0	0	10	9,09	93	84,54	7	6,36	0	0	0	0
2016	91	0	0	3	3,30	82	90,11	3	3,30	0	0	0	0
2017	84	0	0	10	11,90	72	85,71	2	2,38	0	0	0	0
2018	62	0	0	7	11,29	50	80,65	3	4,84	0	0	0	0
2019	56	0	0	4	7,14	48	85,71	1	1,79	0	0	0	0
2020	68	0	0	3	4,41	65	95,56	0	0	0	0	0	0

		Temperamentti											
Tilastoidut		3	%	2	%	1	%	-1	%	-2	%	-3	%
2004	103	38	36,89	37	35,92	27	26,21	1	0,97	0	0	0	0
2005	98	41	41,83	30	30,61	26	26,53	1	1,02	0	0	0	0
2006	142	56	39,43	55	38,73	31	21,83	0	0	0	0	0	0
2007	138	52	37,68	53	38,4	32	23,18	0	0	0	0	0	0
2008	98	36	36,73	43	43,87	18	18,36	0	0	1	1,02	0	0
2009	121	57	47,1	43	35,53	20	16,52	0	0	0	0	0	0
2010	128	50	39,06	57	44,53	17	13,8	0	0	0	0	0	0
2011	119	51	42,85	52	43,69	14	11,76	0	0	0	0	0	0
2012	138	46	33,33	68	49,27	22	15,94	0	0	0	0	0	0
2013	89	33	37,07	36	40,44	19	21,34	0	0	0	0	0	0
2014	106	47	44,33	42	39,62	14	13,2	3	2,83	0	0	0	0
2015	110	39	35,45	51	46,36	17	15,45	3	2,72	0	0	0	0
2016	91	34	37,36	34	37,36	17	18,68	3	3,30	0	0	0	0
2017	84	25	29,76	36	42,86	22	26,19	1	1,19	0	0	0	0
2018	62	24	38,71	29	46,77	7	11,29	0	0	0	0	0	0
2019	56	18	32,14	22	39,29	12	21,43	1	1,79	0	0	0	0
2020	68	25	36,76	29	42,65	12	17,65	2	2,94	0	0	0	0

		Kovuus											
Tilastoidut		3	%	2	%	1	%	-1	%	-2	%	-3	%
2004	103	20	19,41	0	0	76	73,78	0	0	7	6,79	0	0
2005	98	27	27,55	0	0	62	63,26	0	0	9	9,18	0	0
2006	142	37	26,05	1	0,7	93	65,49	0	0	11	7,74	0	0
2007	138	41	29,71	0	0	81	58,69	0	0	16	11,59	0	0
2008	98	28	28,57	1	1,02	64	65,3	0	0	5	5,1	0	0
2009	121	27	22,31	0	0	86	71,07	0	0	8	6,61	0	0
2010	128	32	25	0	0	86	67,18	0	0	10	7,81	0	0
2011	119	29	24,36	1	0,84	81	68,06	0	0	8	6,72	0	0
2012	138	36	26,08	0	0	96	69,56	0	0	6	4,34	0	0
2013	89	20	22,47	0	0	63	70,78	0	0	7	7,86	0	0
2014	106	14	13,2	1	0,94	83	78,3	0	0	8	7,54	0	0
2015	110	17	15,45	0	0	88	80	0	0	5	4,54	0	0
2016	91	22	24,18	1	1,10	60	65,93	0	0	5	5,49	0	0
2017	84	14	16,67	0	0	63	75,00	0	0	7	8,33	0	0
2018	62	13	20,97	0	0	45	72,58	0	0	2	3,23	0	0
2019	56	14	25,00	0	0	37	66,07	0	0	2	3,57	0	0
2020	68	21	30,88	0	0	45	66,18	0	0	2	2,94	0	0

		Luoksepäästävyys											
Tilastoidut		3	%	2	%	1	%	-1	%	-2	%	-3	%
2004	103	91	88,34	12	11,65	0	0	0	0	0	0	0	0
2005	98	85	86,73	10	10,2	2	2,04	1	1,02	0	0	0	0
2006	142	117	82,39	18	12,67	2	1,4	3	2,11	1	0,7	0	0
2007	138	108	78,26	28	20,28	0	0	2	1,44	0	0	0	0
2008	98	73	74,48	21	21,42	0	0	4	4,08	0	0	0	0
2009	121	93	76,85	24	19,83	3	2,47	1	0,82	0	0	0	0
2010	128	91	71,09	30	23,43	1	0,78	4	3,12	2	1,56	0	0
2011	119	84	70,58	33	27,73	0	0	1	0,84	1	0,84	0	0
2012	138	91	65,94	37	26,81	2	1,44	5	3,62	2	1,44	0	0
2013	89	62	69,66	25	28,08	0	0	1	1,12	2	2,24	0	0
2014	106	78	73,58	18	16,98	4	3,77	5	4,71	1	0,94	0	0
2015	110	72	65,45	34	30,9	1	0,9	2	1,81	0	0	1	0,9
2016	91	64	70,33	19	20,88	1	1,10	3	3,30	1	1,10	0	0
2017	84	59	70,24	24	28,57	0	0	1	1,19	0	0	0	0
2018	62	45	72,58	14	22,58	0	0	1	1,61	0	0	0	0
2019	56	37	66,07	16	28,57	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	68	53	77,94	10	14,71	4	5,88	0	0	1	1,47	0	0

		Laukauspelottomuus									
Tilastoidut		+++	%	++	%	+	%	-	%	--	%
2004	103	86	83,49	16	15,53	0	0	1	0,97	0	0
2005	98	2	2,04	4	4,08	90	91,83	2	2,04	0	0
2006	142	0	0	2	1,4	140	98,59	0	0	0	0
2007	138	118	85,5	18	13,04	2	1,44	0	0	0	0
2008	98	85	86,73	12	12,24	0	0	1	1,02	0	0
2009	121	100	82,64	16	13,22	3	2,47	2	1,65	0	0
2010	128	106	82,81	21	16,4	1	0,78	0	0	0	0
2011	119	95	79,83	18	15,12	2	1,68	4	3,36	0	0
2012	138	112	81,15	21	15,21	2	1,44	3	2,17	0	0
2013	89	71	79,77	16	17,97	0	0	3	3,37	0	0
2014	106	80	75,47	21	19,81	1	0,94	3	2,83	1	0,94
2015	110	75	68,18	29	26,36	3	2,72	2	1,81	1	0,9
2016	91	77	84,62	9	9,89	1	1,10	1	1,10	0	0
2017	84	64	76,19	19	22,62	0	0	1	1,19	0	0
2018	62	51	82,26	8	12,90	0	0	1	1,61	0	0
2019	56	43	76,79	9	16,07	0	0	1	1,79	0	0
2020	68	57	83,82	9	13,24	1	1,47	1	1,47	0	0

MH -luonnekuvaus

MH -luonnekuvaus on kehitetty ruotsalaisen luonnetestin pohjalta 1980-luvulla. 1.1.2010 luonnekuvaus tuli virallisesti hyväksytyksi testimuodoksi Suomessa. Rottweilereita alettiin testaamaan vuonna 2008. Luonnekuvaus koostuu kymmenestä eri kohdasta, joista jokaisessa on 1–5 testattavaa asiaa. MH -kuvauksen avulla voidaan saada selville yksilöiden sosiaalisuus, leikkihalukkuus, saalistushalukkuus, reagointi yllättäviin tapahtumiin näkö- ja kuuloaistin välityksellä sekä reagointi pitkään kestävään uhkaan.

MH-luonnekuvaus on nostanut suosiotaan rottweilerin luonnetta mittaavana testinä luonnetestin ohella. Luonnekuvauksessa käy tällä hetkellä noin 15% rekisteröidyistä koirista (Taulukko 16). Näistä koirista valtaosa suorittaa testin ja alle 5 % joko keskeyttää tai hylätään. Sama koira voi käydä sekä luonnetestin että luonnekuvauksen (Taulukko 16).

Suurin osa koirista saavuttaa eri osa-alueissa joko ihanneprofiilin mukaisen tuloksen tai lähelle sitä. Kuitenkin viidessä kohdassa yli 15 koiraa on saanut täysin rotuprofiilin vastaisen tuloksen. Nämä kohdat ovat:

- 1c Kontakti, käsittely 45 koiraa
- 6c Yllätys, uteliaisuus 125 koiraa
- 7a Ääniherkkyys, pelko 28 koiraa
- 8e Aaveet, kontaktinotto aaveeseen 67 koiraa
- 10 Ampuminen 27 koiraa

Rotuyhdistyksen omissa jalostussuosituksissa koiralla ei saa olla luonnekuvauksen osalta merkintöjä kohdissa 1a/1 ja 2, 1c/1,6b/5, 6d/5, 7c/5, 8a/5 ja 10/4 ja 5. Tällä suosituksella yhdistys haluaa kannustaa rodun kasvattajia huomioimaan koirien luonteenominaisuudet ja suosimaan jalostuksessa luonteeltaan rotumääritelmän mukaisia koiria.

Taulukko 16 . MH- kuvauksen tulokset ja suosio

MH- kuvattujen koirien määrät 2012-2020																			
	2020		2019		2018		2017		2016		2015		2014		2013		2012		
suoritettu	31	100%	45	96 %	53	98 %	53	95 %	44	96 %	59	95 %	48	92 %	59	98 %	58	94 %	
ohj. kesk.			2	4 %	1	2 %	1	2 %	2	4 %	3	5 %	2	4 %	1	2 %	3	5 %	
kuv. kesk.							2	4 %					2	4 %			1	2 %	
Yhteensä	31 tulosta		47 tulosta		54 tulosta		56 tulosta		46 tulosta		62 tulosta		52 tulosta		60 tulosta		62 tulosta		

MH- kuvatut vs Rekisteröinnit																		
	2020		2019		2018		2017		2016		2015		2014		2013		2012	
	MH	REK	MH	REK	MH	REK	MH	REK	MH	REK	MH	REK	MH	REK	MH	MH	REK	MH
	31	253	47	324	54	388	56	377	46	344	62	366	52	296	60	368	62	409
%MH/REK	12,25 %		14,51 %		13,92 %		14,85 %		13,77 %		16,93 %		17,56 %		16,30 %		15,15 %	

Taulukko 17. Rottweilerin MH- kuvauksen rotuprofiili ja yhteenlasketut tulokset vuosilta 2008-2020. Mukaan ei ole laskettu keskeyttäneiden koirien tuloksia

	1	2	3	4	5
1a. KONTAKTI Tervehtiminen	Torjuu kontaktia, murisee tai yrittää purra	Välttää kontaktia, väistää	Hyväksyy kontaktin vastaamatta siihen, ei väistä	Ottaa itse kontaktia tai vastaa siihen	Mielistelevä kontaktinotossa, hyppii, vinkuu, haukkuu, jne.
Tulos	3	2	24	545	12
1b. KONTAKTI Yhteistyö	Ei lähdetä vieraan ihmisen mukaan / Ei kokeilla	Lähtee mukaan haluttomasti	Lähtee mukaan, mutta ei ole kiinnostunut TJ:sta	Lähtee mukaan halukkaasti, kiinnostuu TJ:sta	Lähtee mukaan hyvin innokkaasti, erittäin kiinnostunut TJ:sta
Tulos	5	20	244	305	12
1c. KONTAKTI Käsittely	Torjuu murisemalla ja/tai yrittää purra	Väistää tai hakee tukea ohjaajasta	Hyväksyy käsittelyn	Hyväksyy ja ottaa kontaktia	Hyväksyy ja vastaa liioitellulla kontaktilla
Tulos	45	68	339	126	8
2a. LEIKKI 1 Leikkihalu	Ei leiki - ei osoita kiinnostusta	Ei leiki - osoittaa kiinnostusta	Leikkii - aktiivisuus lisääntyy/vähenee	Leikkii - aloittaa nopeasti ja on aktiivinen	Leikkii - aloittaa erittäin nopeasti ja on hyvin aktiivinen
Tulos	4	16	175	347	44
2b. LEIKKI 1 Tarttuminen	Ei tartu esineeseen	Ei tartu, nuuskii esinettä	Tarttuu esineeseen viiveellä tai etuhampailla	Tarttuu heti koko suulla	Tarttuu heti, nappaa esineen vauhdista
Tulos	10	39	303	175	59
2c. LEIKKI 1 Puruote ja taisteluhalu	Ei tartu esineeseen	Tarttuu viiveellä - irrottaa/pitää, ei vedä vastaan	Tarttuu, vetää vastaan, mutta irrottaa ja tarttuu uudestaan/Korjailee otetta	Tarttuu heti koko suulla, vetää vastaan kunnes TJ irrottaa	Tarttuu heti koko suulla, vetää tempoo, ravistaa - kunnes TJ irrottaa
Tulos	51	29	281	199	26
3a. TAKAA-AJO 1	Ei aloita	Aloittaa, mutta keskeyttää	Aloittaa etenemisen hitaasti, voi lisätä vauhtia, seuraa koko matkan saalista	Aloittaa kovalla vauhdilla päämäärähakuisesti, pysähtyy saaliille	Aloittaa heti kovalla vauhdilla juosten saaliin ohi, voi kääntyä saaliille
Tulos	206	79	163	135	10
3a. TAKAA-AJO 2	Ei aloita	Aloittaa, mutta keskeyttää	Aloittaa etenemisen hitaasti, voi lisätä vauhtia, seuraa koko matkan saalista	Aloittaa kovalla vauhdilla päämäärähakuisesti, pysähtyy saaliille	Aloittaa heti kovalla vauhdilla juosten saaliin ohi, voi kääntyä saaliille
Tulos	213	34	121	206	9
3b. TARTTUMINEN 1	Ei kiinnostu saaliista/ Ei juokse perään	Ei tartu, nuuskii saalista	Tarttuu saaliiseen epäröiden tai viiveellä	Tarttuu heti saaliiseen, mutta irrottaa	Tarttuu heti saaliiseen, pitää sitä suussaan vähintään 3 sekuntia
Tulos	295	151	86	25	29
3b. TARTTUMINEN 2	Ei kiinnostu saaliista/ Ei juokse perään	Ei tartu, nuuskii saalista	Tarttuu saaliiseen epäröiden tai viiveellä	Tarttuu heti saaliiseen, mutta irrottaa	Tarttuu heti saaliiseen, pitää sitä suussaan vähintään 3 sekuntia
Tulos	264	102	100	46	74
4. AKTIVITEETTITASO	Tarkkailematon, kiinnostumaton, passiivinen	Tarkkailevainen, rauhallinen, voi istua, seistä tai maata	Tarkkailevainen ja enimmäkseen rauhallinen, yksittäisiä toimintoja	Tarkkailevainen, toiminnot tai rauhattomuus lisääntyy vähitellen	Toiminnot vaihtelevat nopeasti osion aikana/ Rauhaton koko ajan
Tulos	0	147	307	125	7

5a. ETÄLEIKKI Kiinnostus	Ei kiinnostu avustajasta	Tarkkailee avustajaa, välillä taukoja	Kiinnostunut avustajasta, seuraa ilman taukoja	Kiinnostunut avustajasta, yksittäisiä lähtöyhteyksiä	Erittäin kiinnostunut avustajasta, toistuvia lähtöyhteyksiä
Tulos	5	42	473	56	10
5b. ETÄLEIKKI Uhka/aggressio	Ei osoita uhkauseleitä	Osoittaa yksittäisiä (1-2) uhkauseleitä osion ensim. osassa	Osoittaa yksittäisiä (1-2) uhkauseleitä osion ensim. ja toisessa osassa	Osoittaa useampia uhkaus- eleitä osion ensim. osassa	Osoittaa useampia uhkaus- eleitä osion ensim. ja toisessa osassa.
Tulos	513	10	17	2	4
5c. ETÄLEIKKI Utelaisuus	Ei saavu avustajan luo	Saapuu linjalle aktiivisen avustajan luo	Saapuu piilossa olevan puhuvan avustajan luo	Saapuu avustajan luo epäröiden tai viiveellä	Saapuu avustajan luo suoraan ilman apua
Tulos	143	130	71	145	97
5d. ETÄLEIKKI Leikkihalu	Ei osoita kiinnostusta	Ei leiki - osoittaa kiinnostusta	Leikkii - voi tarttua varovasti, mutta ei vedä	Tarttuu, vetää vastaan, voi irrottaa ja tarttua uudelleen	Tarttuu, vetää vastaan, ei irrota
Tulos	164	120	43	61	198
5e. ETÄLEIKKI Yhteistyö	Ei osoita kiinnostusta	Kiinnostuu, mutta keskeyttää	On kiinnostunut leikkivästä avustajasta	Kiinnostunut leikkivästä sekä passiivisesta avustajasta	Houkuttelee myös passiivista avustajaa leikkimään
Tulos	214	27	216	73	56
6a. YLLÄTYS Pelko	Ei pysähdy tai pysähtyy nopeasti	Kyykistyy ja pysähtyy	Väistää kääntämättä pois katsettaan haalarista	Pakenee enintään 5 metriä	Pakenee enemmän kuin 5 metriä
Tulos	54	143	343	36	9
6b. YLLÄTYS Puolustus/aggressio	Ei osoita uhkauseleitä	Osoittaa yksittäisiä uhkauseleitä	Osoittaa useita uhkauseleitä	Osoittaa useita uhkauseleitä ja muutamia hyökkäyksiä	Osoittaa useita uhkauseleitä ja hyökkäyksiä, voi purra
Tulos	364	150	49	21	1
6c. YLLÄTYS Utelaisuus	Menee haalarin luo, kun se on laskettu maahan/ Ei mene ollenkaan	Menee haalarin luo, kun ohjaaja puhuu kyykyssä ja houkuttelee koiraa	Menee haalarin luo, kun ohjaaja seisoo sen edessä	Menee haalarin luo, kun ohjaaja on edennyt puoliväliin	Menee haalarin luo ilman ohjaajan apua
Tulos	125	183	117	67	93
6d. YLLÄTYS Jäljellejäävä pelko	Ei minkäänlaisia liikkumisnopeuden vaihtelua tai väistämistä	Pieni niaus tai liikkumisnopeuden vaihtelu jollain ohituskerralla	Pieni niaus tai nopeuden- vaihtelu kerran, pienenee toisen ohituskerran jälkeen	Niaus tai nopeuden vaihtelu samanlaisina vähintään kahdella ohituskerralla	Voimakas pelko, voi lisääntyä jokaisella ohituskerralla
Tulos	320	110	52	90	13
6e. YLLÄTYS Jäljellejäävä kiinnostus	Ei osoita kiinnostusta haalariin	Pysähtyy, haistelee tai katselee haalaria yhdellä ohituskerralla	Pysähtyy, haistelee tai katselee haalaria väh. kahdella ohituskerralla	Puree haalaria tai leikkii sen kanssa, kiinnostus vähenee	Puree haalaria tai leikkii sen kanssa väh. kahdella ohituskerralla
Tulos	310	157	105	7	6
7a. ÄÄNIHERKKYYS Pelko	Ei pysähdy tai pysähtyy nopeasti	Kyykistyy ja pysähtyy	Väistää kääntämättä pois katsettaan	Pakenee enintään 5 metriä	Pakenee enemmän kuin 5 metriä
Tulos	68	74	378	37	28
7b. ÄÄNIHERKKYYS Utelaisuus	Ei mene katsomaan	Menee räminälaitteen luo kun ohjaaja puhuu kyykyssä ja houkuttelee koiraa	Menee räminälaitteen luo kun ohjaaja seisoo sen vieressä	Menee räminälaitteen luo kun ohjaaja on edennyt puoliväliin	Menee räminälaitteen luo ilman apua
Tulos	51	121	40	59	314

7c. ÄÄNIHERKKYYS Jäljellejäävä pelko	Ei minkäänlaisia liikkumisnopeuden vaihteluita tai väistämistä	Pieni niaus tai liikkumisnopeuden vaihtelu jollain ohituskerralla	Pieni niaus tai nopeuden vaihtelu kerran, pienenee toisen ohituskerran jälkeen	Niaus tai nopeuden vaihtelu samanlaisina vähintään kahdella ohituskerralla	Voimakas pelko, voi lisääntyä jokaisella ohituskerralla
Tulos	450	62	45	26	1
7d. ÄÄNIHERKKYYS Jäljellejäävä kiinnostus	Ei osoita kiinnostusta räminälaitetta kohtaan	Pysähtyy, haistelee tai katselee laitetta yhdellä ohituskerralla	Pysähtyy, haistelee tai katselee laitetta väh. kahdella ohituskerralla	Puree laitetta tai leikkii sen kanssa, kiinnostus vähenee	Puree laitetta tai leikkii sen kanssa väh. kahdella ohituskerralla
Tulos	439	103	41	1	0
8a. AAVEET Puolustus/aggressio	Ei osoita uhkauseleitä	Osoittaa yksittäisiä yksittäisiä uhkauseleitä	Osoittaa useita uhkauseleitä	Osoittaa useita uhkauseleitä ja muutamia hyökkäyksiä	Osoittaa uhkauseleitä ja useampia hyökkäyksiä
Tulos	152	232	155	41	4
8b. AAVEET Tarkkaavaisuus	Yksittäisiä vilkaisuja, ja sen jälkeen ei kiinnostusta/ Ei kiinnostu lainkaan	Katselee aaveita silloin tällöin	Tarkkailee aaveita, pitkiä taukoja, kumpaakin puolet ajasta tai koko ajan toista	Tarkkailee aaveita, lyhyitä taukoja	Tarkkailee molempia aaveita koko osion ajan
Tulos	7	34	195	188	160
8c. AAVEET Pelko	On ohjaajan edessä tai sivulla	On enimmäkseen ohjaajan edessä tai sivulla, pientä välimatkanottoa	On enimmäkseen ohjaajan edessä tai sivulla, vaihtelee paon ja kontrollin välillä	On enimmäkseen ohjaajan takana, vaihtelee paon ja kontrollin välillä	Peruuttaa enemmän kuin taluttimen mitan tai lähtee paikalta / Pakenee
Tulos	138	142	118	81	105
8d. AAVEET Utelaisuus	Menee katsomaan, kun ohjaaja on ottanut avustajalta hupun pois / Ei mene ajoissa	Menee katsomaan, kun ohjaaja puhuu avustajan kanssa ja houkuttelee koiraa	Menee katsomaan, kun ohjaaja seisoo avustajan vieressä	Menee katsomaan, kun ohjaaja on edennyt puoleenväliin	Menee katsomaan ilman apua
Tulos	132	110	92	122	128
8e. AAVEET Kontaktinotto aaveeseen	Torjuu kontaktia/ Ei mene ajoissa	Hyväksyy avustajan tarjoaman kontaktin, mutta ei vastaa siihen	Vastaa avustajan tarjoamaan kontaktiin	Ottaa itse kontaktia avustajaan	Innostunutta kontaktinottoa avustajaan, esim. hyppii tai vinkuu
Tulos	67	7	31	476	3
9a. LEIKKI 2 Leikkihalu	Ei leiki - ei osoita kiinnostusta	Ei leiki - osoittaa kiinnostusta	Leikkii - aktiivisuus lisääntyy/ vähenee	Leikkii - aloittaa nopeasti ja on aktiivinen	Leikkii - aloittaa erittäin nopeasti ja on hyvin aktiivinen
Tulos	16	24	270	256	16
9b. LEIKKI 2 Tarttuminen	Ei tartu esineeseen	Ei tartu, nuuskii esinettä	Tarttuu esineeseen viiveellä tai etuhampailla	Tarttuu heti koko suulla	Tarttuu heti, nappaa esineen vauhdista
Tulos	31	27	296	163	67
10. AMPUMINEN	Ei häiriinny, havaitsee nopeasti ja sen jälkeen täysin välinpitämätön	Häiritsevyyttä lisääntyy leikin/passiivisuuden aikana, sen jälkeen välinpitämätön	Kiinnostuu laukauksista, yleisöstä tms, mutta palaa leikkiin/passiivisuuteen	Keskeyttää leikin/passiivisuuden, lukkiutuu yleisöä, laukauksia tms kohden, ei palaa leikkiin/passiivisuuteen	Häiriintynyt, pelokas / Yrittää paeta / Ohjaaja luopuu ampumisesta
Tulos	311	101	84	61	27

Ulkomuodontarkastus ja näyttelyt

Vuosien 2010-2020 välillä on ulkomuodontarkastettu 905 koiraa, joista tarkastus on jouduttu keskeyttämään 17 koiralla. Useimmiten syynä on ollut koiran tottumattomuus käsittelyyn ja mittauksia ei ole pystytty suorittamaan. Ulkomuodontarkastuskaavakkeesta poistui vuoden 2020 alusta kohta *tarkastus kesken*.

Näyttelyarvosteluissa yleisin rottweilerin käyttäytymistä koskeva arvio on ”rodunomainen”. Rotuyhdistys on saanut yksittäisistä koirista ilmoituksia häiritsevistä käyttäytymisistä.

Erot eri maiden populaatioiden välillä

Käyttäytymisen eroavaisuuksista eri maiden välillä ei ole saatavissa luotettavaa tutkimustietoa. Häiritsevän tai aggressiivisen käyttäytymisen määrittely eroaa maiden välillä jonkin verran. Tämä johtuu pitkälti muun muassa eroista koirakulttuurissa ja tavoista elää ja asua koirien kanssa. Suomessa ja muissa pohjoismaissa valtaosa rottweilereista asuu sisällä perheiden keskellä ja on osana sosiaalista elämää, kun taas Keski-Euroopassa koirat asuvat usein erillisissä kennelrakennuksissa. IFR:n vaatimuksena on, että jäsenmaissa jalostukseen käytettävät koirat ovat testattu sosiaalisilta ominaisuuksiltaan.

Sukupuolten väliset erot

Suurimmat sukupuolten väliset erot rottweilereiden käyttäytymisessä liittyvät dominanssiin. Uros on usein dominoivampi kuin narttu, mutta molemmat vaativat hyvän peruskoulutuksen.

4.2.5. Käyttö- ja koeominaisuudet

Rodun alkuperäinen käyttö

Roomalaisten legioonien mukanaan tuomien koirien risteydyttyä Rottweilin seudulla paikallisten koirien kanssa syntyi rotu, joka nimettiin rottweilinteurastajankoiraksi. Sen päätehtävänä oli karjan ajaminen ja vartiointi sekä isännän ja hänen omaisuutensa suojele. Pelkästään suorituskykyyn ja käyttötarkoitukseen perustuneen jalostuksen myötä syntyi erinomaisia karjakoiria, joita käytettiin myös vetokoirina. Kun 1900-luvun alussa etsittiin poliisin palvelukseen sopivia rotuja kokeiltiin myös rottweilera ja huomattiin nopeasti, että se soveltui työhön erinomaisesti. Se hyväksyttiin virallisesti poliisikoiraksi vuonna 1910. Tästä juontaa juurensa rottweilerin tapa työskennellä, se ilmentää työskentelyssään voimaa ja kestävyyttä sekä dominanssia ja kohtuullista kovuutta, ollen kuitenkin ohjattava.

Käyttöominaisuuksien säilyttäminen

Rottweilera ei juurikaan käytetä alkuperäisessä käyttötarkoituksessaan karjaa ajavana koirana. Sen sijaan rottweiler on monipuolinen palveluskoira, joka soveltuu sekä palvelus- että pelastuskoiratoimintaan.

Käyttöominaisuudet pyritään säilyttämään ja linjojen eriytymistä näyttö- ja käyttölinjoihin pyritään ehkäisemään. Rotuyhdistys tukee tätä muun muassa kannustamalla osallistumista palvelus- ja pelastuskoirakokeisiin ja -toimintaan sekä järjestämällä alaosastojen kautta koulutuksia, jotta koirien koulutettavuudesta ja käyttöominaisuuksista saataisiin lisää tietoa.

Alkuperäiset käyttöominaisuudet, sellaisena kuin ne rotumääritelmässä kuvataan, soveltuvat hyvin tämän päivän kokeisiin ja muuhun käyttöön. Rottweilerilla on oikein koulutettuna hyvä työmotivaatio, se on voimakas, kestävä, varma ja keskittynyt työskentelijä. Rottweilerin voimavara ja samalla suurin haaste on sen dominanssi, jonka hyötykäyttöön valjastaminen vaatii kouluttajalta hyvää suhdetta koiraan.

Vertailu rodun kotimaahan ja muihin tärkeisiin maihin

Rodun kotimaassa Saksassa rottweilerilla harrastetaan ensisijaisesti kansainvälistä suojelukoetta (IGP). Jalostustarkastuksena ja kriteerinä jalostukseen hyväksymiselle toimii ZTP -testi, jossa arvioidaan koiran ulkomuoto sekä suoritetaan tottelevaisuus- ja suojeluosiot. Koiran tulee läpäistä kaikki kolme osa-aluetta jotta se voidaan hyväksyä jalostuskäyttöön.

ZTP on perusvaatimus jalostukseen käytölle. Seuraava, vapaaehtoinen taso on Körung, jonka suorittaa pienempi osa koirista. Körung on kaksivaiheinen ja se tulee läpäistä kahdesti, jotta koira voi saada merkinnän ”Körung e.z.a” joka tarkoittaa elinikäistä jalostusoikeutta. Tässäkin kokeessa arvioidaan ulkomuoto ja suoritetaan IGP3-luokan suojeluosio sekä tottelevaisuus, jossa mitataan mm. koiran käyttäytymistä yllättävissä tilanteissa.

Kokeet

Rottweilereiden käyttöominaisuuksia mitataan eri palveluskoirakoelajeilla. Suosituimpia koemuotoja ovat haku-, jälki-, erikoisjälki- ja suojelukokeet. Palveluskoirakokeet mittaavat erittäin hyvin kyseisen yksilön koulutettavuutta, viettiominaisuuksia ja osin myös rodunomaista käyttäytymistä. Yksittäistä koetta enemmän koiran ominaisuuksista kertoo sen koehistoria. Myös ohjaajan koulutustaidot vaikuttavat lopputulokseen.

Taulukosta 18 nähdään, että palveluskoirakokeissa käyneiden koirien määrä on laskenut, mutta suhteutettuna rekisteröintien laskuun kokeissa käyneiden koirien määrä on pysynyt vähintään samalla tasolla. Koesuoritusten vuosittainen määrä on ollut alhainen verrattuna rodun rekisteröinteihin, joten koetuloksista ei ole mahdollista tehdä johtopäätöksiä rodun käyttöominaisuuksien säilymisestä.

Taulukko 18. Koekäynnit

	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Viiden edellisen vuoden rekisteröinnit	1676	1789	1761	1741	1773	1795	1960	2438	2576	2920
Kokeissa käyneet koirat/5 edellisen vuoden rekisteröinnit, %	5,67	6,2	6,76	7,06	6,37	6,69	6,38	5,37	5,71	4,49
Kokeissa käyneet koirat/vuosi	95	111	119	123	113	120	125	131	147	131
Koekäynnit/5 edellisen vuoden rekisteröinnit, %	10,56	11,51	12,66	14,99	13,82	14,09	12,96	11,85	11,80	9,18
Koekäynnit/vuosi	177	206	223	261	245	253	254	289	304	268
Keskimääräiset koekäynnit/kokeissa käynyt koira	1,9	1,9	1,9	2,1	2,2	2,1	2,0	2,2	2,1	2,0

Koulutustunnusten, käyttäytymiskokeen suorittaneiden ja valioituneiden koirien määrä on säilynyt vakaalla tasolla ottaen huomioon vuosittaiset vaihtelut ja muutokset rekisteröintimäärissä.

Taulukko 19. Koulutustunnukset

Käyttäytymiskokeet (BH), käyttövaliot (KVA) ja koulutustunnukset (KT)									
	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
BH+	58	54	56	55	67	53	80	62	67
BH-	6	6	2	10	9	9	13	5	8
KVA	7 ^g	6	7 ^f	7 ^e	4 ^d	5 ^c	8 ^b	4	2 ^a
KT		110	130	153	136	136	146	145	160

^aMukaan laskettu 1 x KVA ja 1 x JVA

^bMukaan laskettu 1 x JVA ja 7 x KVA

^cMukaan laskettu 3 x KVA, 1 x JVA ja 1 x TVA

^dMukaan laskettu 3 x KVA ja 1 x JVA

^eMukaan laskettu 6 x KVA ja 1 x VPVA

^fMukaan laskettu 6 x KVA ja 1 x RTVA

Palveluskoira kokeet

Suosituimmat koemuodot ovat haku-, jälki-, suojelu- ja erikoisjälkikoe. Näistä erityisesti erikoisjälkikoe on kasvattanut suosiotaan viime vuosina. Taulukossa 20 on eritelty eri koemuodoissa käyneet koirat. Taulukoissa 21 ja 22 on esitetty tulosten jakautuminen tarkemmin.

Taulukko 20. PK-lajien suosio. Tuloksissa on huomioitu jokaisen koiran paras tulos.

	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Erikoisjälkikoe	14	19	24	21	7	8	20	17	15
Etsintäkoe	4	2	3	4	2	7	3	3	3
Hakukoe	34	37	32	35	36	36	41	49	58
Jälkikoe	29	29	28	36	36	39	33	32	45
Suojelukoe	14	23	31	27	32	30	28	30	26
Viestikoe	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mondioring	0	1	1						

Taulukko 21. Palveluskoiratulokset. Jokaiselta koiralta on huomioitu vain ylin koulutustunnus.

	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Rekisteröinnit	253	324	388	377	334	366	296	368	409
1 tulos	28	31	40	47	41	39	50	41	44
2 tulos	45	47	48	54	67	59	54	54	50
3 tulos	9	12	16	13	11	19	13	14	10
0 tulos	56	70	66	77	80	73	63	82	74
Yht.	138	160	170	191	199	190	180	191	178

Taulukko 22. Koetulosten jakautuminen luokittain. Saman koiran tulos voi olla useamman kerran.

	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
VOI1	16	23	21	28	19	19	25	29	18
VOI2	26	25	29	44	32	43	42	43	29
VOI3	5	9	8	11	5	6	5	8	2
VOI0	29	56	49	65	55	54	48	83	64
AVO1	12	6	15	14	10	8	15	6	10
AVO2	17	15	22	23	19	11	17	19	17
AVO3	3	4	4	4	3	5	5	6	7
AVO0	27	19	21	25	35	30	38	33	48
ALO1	7	7	12	15	15	18	18	16	21
ALO2	16	17	16	12	27	20	14	14	14
ALO3	2	4	6	2	5	9	5	5	3
ALO0	17	21	22	18	20	33	22	31	24
Kaikki	177	206	223	261	245	254	254	292	304

BH – käyttäytymiskoe

BH Käyttäytymiskokeen tarkoituksena on selvittää koiran hallittavuus ja käyttäytyminen sekä se, miten koira suhtautuu vieraisiin ihmisiin, koiriin ja muihin normaaleihin ympäristötekijöihin. Koe on suoritettava ennen kuin koira voi osallistua muihin palveluskoirakokeisiin. Osallistumisen alaikäraja on 12 kk. Koe jakautuu kahteen osuuteen, tottelevaisuuteen ja käyttäytymiseen liikenteessä.

Taulukossa 23 ovat BH käyttäytymiskokeeseen osallistuneet koirat vuosilta 2012-2020. BH Käyttäytymiskokeeseen osallistumiseen tulisi kannustaa, koska kokeessa mitattavat taidot ovat hyvin lähellä koiran arjessa osoittamaa tottelevaisuutta. On hyvin tärkeää, että rottweiler säilyy yhteiskuntakelpoisena kaikissa olosuhteissa. Yhdessä koiran kanssa kokeeseen harjoittelu parantaa koiran ja omistajan suhdetta ja koiran hallittavuutta arkielämässä.

Taulukko 23. BH käyttäytymiskokeen koekäynnit tapahtumavuoden mukaan. Tuloksissa voi olla sama koira useamman kerran.

Koekäynnit	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
PAKK1	58	54	56	56	67	54	80	62	67
PAKK0	6	4	2	9	9	8	12	5	7
Yht.	64	58	58	65	76	62	92	67	74

Tokossa eli tottelevaisuuskokeessa arvioidaan koiralle opettujen liikkeiden hallintaa sekä koiran ja ohjaajan välistä yhteistyötä. Rottweiler sopii hyvin harrastamaan tottelevaisuutta. Tottelevaisuuskoulutus luo myös hyvän pohjan muiden lajien harrastamiseen, mutta eritoten perustottelevainen koira on mukava lemmikkinä.

Taulukosta 24 näkee tottelevaisuuskokeissa käyneet koirat ja taulukosta 25 tuloksien määrän vuosittain.

Taulukko 24. Tottelevaisuuskokeissa käyvät koirat.

Tottelevaisuuskokeessa käyvät koirat

	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Tottelevaisuuskoe	42	27	31	31	31	53	51	50	44

Taulukko 25. Tottelevaisuuskokeiden tulokset. Samalla koiralla voi olla saavutettuna useampi tulos.

Tottelevaisuus kokeen tulokset									
	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Tulos	53	66	58	72	71	153	123	94	106
Ei tulosta	8	9	7	10	10	24	9	9	9
Koekäynnit	75	75	65	82	82	177	132	103	115

Muut lajit

Taulukossa 26 on eritelty muita lajeja, joissa rottweilerit kilpailevat. Näistä suosituin on rallytoko.

Taulukko 26. Muiden lajien koekäynnit

Muut lajit	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Agility	4	7	0	3	15	14	27	31	57
Metsästyskoirien jäljestämiskoe (MEJÄ)	0	0	3	2	5	14	13	13	6
Pelastuskoirakoe	4	7	9	26	14	11	10	8	13
Rallytoko	72	116	52	35	38	27	10	0	0
Valjakkohiihto	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vesipelastus	0	13	7	22	15	8	10	7	18

Hyötykoira-, virka- tai muu työkäyttö

Rottweileria ei juuri käytetä Suomessa virkakoirana. Tällä hetkellä Suomessa ei ole virkakoirana yhtään rottweileria. Syynä on rodun hidas kypsyminen henkisesti ja fyysisesti verrattuna paimenkoiriin, mikä luo haasteita kustannustehokkuudelle. Muualla, esimerkiksi Saksassa ja Itävallassa, rottweiler on edelleen viranomaisten käytössä.

4.2.6. Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen

Yhdistys on julkaissut oman kyselyn syksyllä 2019, jossa on kartoitettu myös käyttäytymiseen liittyviä asioita. Vastauksia saatiin 443 ja yhdistys pyrkii jatkossakin keräämään lisää tietoa terveydestä ja luonteesta omistajille suunnatun kyselyn avulla. Kyselyistä rotuyhdistys saa arvokasta tietoa koirista, jota voidaan hyödyntää myös jalostuksen tavoitteissa. Seuraavat kohdan tiedot pohjautuvat terveystarkastuksen tuloksiin.

Yksinoloon liittyvät ongelmat

Kyselyn tuloksissa ei ilmennyt yksinoloon liittyviä ongelmia.

Lisääntymiskäyttäytyminen

Kyselyn vastauksissa ei esiinny lisääntymiskäyttäytymiseen liittyvää poikkeuksellista käyttäytymistä.

Sosiaalinen käyttäytyminen

Taulukosta 27 ja 28 voidaan huomata, että rottweiler on pääsääntöisesti hyväntahtoinen, luoksepäästävä ja avoin ihmisiä kohtaan. Toisia koiria kohtaan rottweiler käyttäytyy pääsääntöisesti neutraalisti tai se on kiinnostunut toisesta koirasta.

Päivittäistä, toistuvaa, tai aika usein tapahtuvaa aggressiivista käyttäytymistä ihmisiä kohtaan esiintyy hyvin vähän, toisia koiria kohtaan hieman enemmän.

Taulukko 27. Rottweilerin sosiaalinen käyttäytyminen ihmisiä kohtaan.

	Ei koskaan	Muutaman kerran	Silloin tällöin	Aika usein	Toistuvasti	Päivittäin
Aggressiivinen	69,1%	23,7%	4,5%	0,9%	0,5%	0,00%
Pelkää	58,7%	29,3%	7,9%	1,1%	0,00%	0,00%
Häiritsevän arka	84,2%	9,0%	2,5%	0,7%	0,2%	0,00%
Mielistelee	31,8%	21,4%	21,2%	11,7%	5,4%	5,6%
Hyväntahtoinen, luoksepäästävä, avoin	4,5%	3,8%	4,7%	9,9%	13,3%	61,9%

Taulukko 28. Rottweilerin sosiaalinen käyttäytyminen toisia koiria kohtaan.

	Ei koskaan	Muutaman kerran	Silloin tällöin	Aika usein	Toistuvasti	Päivittäin
Aggressiivinen	41,8%	38,6%	9,9%	5,2%	2,5%	0,5%
Levoton	48,1%	29,3%	13,3%	4,5%	1,8%	0,2%
Neutraali	11,1%	13,8%	23,7%	20,5%	12,9%	15,6%
Kiinnostunut	1,8%	6,8%	17,6%	22,6%	28,2%	21,2%
Yli-innokas	20,3%	20,5%	23,9%	13,8%	12,4%	6,3%

4.2.7. Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohtista sekä niiden korjaamisesta

Luonnetestin tulosten perusteella voidaan ongelmiksi nimetä puutteet mm. koirien toimintakyvyssä ja hermoissa. Osalla koirista esiintyy myös liiallista pehmeyttä, joka ei ole toivottavaa.

Yhtenä nuorten rottweilereiden kuolinsyynä ovat luonne- sekä käytöshäiriöt. Näistä yleisimpiä nimettyjä ongelmia olivat salakavaluus tai arvaamattomuus sekä vihaisuus, jotka liittyvät vahvasti toisiinsa. Käytöshäiriöitä arvioitaessa olisi hyvä tietää onko koira ollut fyysisesti kunnossa, vai ilmentänyt kivun aiheuttamaa häiriökäyttäytymistä. Samoin koiran puutteellinen peruskoulutus voi aiheuttaa häiriökäyttäytymistä, joka pahimmillaan johtaa koiran lopetukseen.

Yhdistyksen omassa terveystarkastuksessa ei ilmennyt merkittäviä ongelmia, jotka liittyvät rottweilerin kanssa kotona pärjäämiseen.

Kennelliitto kerää tilastoa koirien aggressiivisesta käyttäytymisestä näyttelyissä sekä palveluskoiraliiton ja Kennelliiton alaisissa kokeissa ja tapahtumissa.

Rotuyhdistys pyrkii tarjoamaan neuvontaa ja koulutusta, sekä kannustaa ihmisiä testaamaan koiriaan entistä enemmän, jotta luonteen kehitystä voitaisiin seurata ja arvioida luotettavasti. Yhdistyksen käytös- ja terveystarkastukseen saatiin 443 vastausta. Kyselyn tulokset on esitetty taulukoissa 27-28 ja 32.

4.3. Terveys ja lisääntyminen

4.3.1 PEVISA -ohjelmaan sisällytetyt sairaudet

Rottweilerit ovat kuuluneet PEVISA -ohjelman piiriin vuodesta 1994. Rodun uusi PEVISA astui voimaan 2022.

Vuodesta 1994 lähtien kaikille jalostukseen käytettäville koirille on vaadittu tutkimuslausunnot lonkka- ja kyynärnivelistä sekä silmistä. Vuonna 2011 ehtoja tiukennettiin. Koiran lonkkanivelet saivat olla A-C ja kyynärnivelet 0-1. Silmätutkimuksessa koiralla ei saa olla seuraavia sairauksia: Katarakta, RD, PRA, PHTVL/PHPV asteet 2-6, ENT. EKT. Silmälausunnon voimassaoloaika on 24 kuukautta ja alaikäraja terveystutkimuksille on 12 kuukautta.

Vuonna 2016 voimaan astuneen PEVISA:n muutokset kohdistuivat silmien tutkimiseen: jos koiralla on todettu perinnöllinen katarakta, GRD, TRD, PRA, PHTVL/PHPV-sairauden asteet 2-6, entropium tai ektropium, ei koiran jälkeläisiä rekisteröidä. Kuitenkin, jos koiralla on todettu muu vähämerkityksellinen kaihi, on se paritettava perinnöllisen kaihin suhteen terveen koiran kanssa.

Jos koiralla on todettu MRD, on se paritettava RD:n suhteen terveen koiran kanssa.

Vuoden 2006 alusta lähtien PEVISA -ohjelmassa on määrätty jälkeläiskiintiö 60 jälkeläiseen. Mikäli yksilön jälkeläisiä on tutkittu riittävästi, koiranomistaja tai jalostusoikeuden haltija voi hakea SRY:ltä puolta kiintiön nostamisesta 100 jälkeläiseen. Kiintiön nostamista anotaan Kennelliitolta, anomuksen liitteenä tulee olla rotujärjestön lausunto.

2022 voimaan astuneeseen PEVISA:an sisällytetyt sairaudet:

- Rekisteröinnin raja-arvoina on lonkkaniveldysplasian aste C ja kyynärniveldysplasian aste 1.
 - Pentujen vanhemmista tulee olla ennen astutusta annettu lonkka- ja kyynärnivellausunto. Lonkka- ja kyynärkuvaushetkellä koiran tulee olla täyttänyt 12kk.
- Jos koiralla on todettu perinnöllinen katarakta, GRD, TRD, PRA, PHTVL/PHPV-sairauden asteet 2-6, entropium tai ektropium, ei koiran jälkeläisiä rekisteröidä. Kuitenkin, jos koiralla on todettu muu vähämerkityksellinen kaihi, on se paritettava perinnöllisen kaihin suhteen terveen koiran kanssa. Jos koiralla on todettu MRD, on se paritettava RD:n suhteen terveen koiran kanssa.
 - Pentueen vanhemmilla tulee olla astutushetkellä voimassa oleva silmätarkastuslausunto. Alle vuoden iässä annettu virallinen silmätarkastuslausunto on voimassa 12kk, vähintään vuoden ikäisenä annettu virallinen silmälausunto on voimassa 24kk.

BLUP- indeksi

Monen geenin säätelemien ominaisuuksien jalostuksessa on koiran oman ilmiön sijasta kiinnitettävä huomio koiran jälkeläiselle siirtyviin geeneihin, joiden näkyvyyttä ympäristötekijöiden vaikutus "häiritsee". Ympäristötekijöiden hämäävän vaikutuksen vuoksi A- tai B- tuloksen saaneet koirat eivät automaattisesti saa vain tervelonkkaisia jälkeläisiä. Määrällisten ominaisuuksien jalostamiseen onkin kehitetty niin sanottuja BLUP-indeksejä. BLUP- indeksi on tietyn aineiston perusteella laskettu arvio koiran perintötekijöistä jonkin ominaisuuden suhteen, eli se ennustaa mikä on koiran arvo jalostuseläimenä kyseisessä ominaisuudessa. Suomen Kennelliitossa lasketaan BLUP- indeksejä lonkka- ja kyynärnivelen kasvuhäiriöille.

Kunkin rodun indeksien keskiarvo on 100. Se tarkoittaa, että rotuun nähden jalostusarvoltaan keskiarvoinen koira saa tuloksen 100. Alle sadan koira on huonompi ja yli sadan koira parempi kuin aineistossa olevat rodun yksilöt keskimäärin. Mitä suurempi indeksi on, sitä parempi on myös koiran geneettinen taso.

Indeksit arvioidaan jokaisella laskentakerralla kullekin koiralle erikseen. Siksi pentuesisarukset voivat saada hieman toisistaan poikkeavia arvoja, vaikka niiden kuvaustulokset olisivat samanlaiset. Indeksistä tulkitaan niiden suuruusluokan mukaan. Vasta kymmenen pisteen muutos lonkkaindeksissä vastaa yhden kirjaimen eroa kuvaustuloksessa. Perinnöllistä edistymistä tapahtuu, kun jalostuskoirat ovat rodun keskiarvoa parempia. Jalostukseen tulee siis valita yhdistelmiä, joissa nartun ja uroksen indeksien keskiarvo on parempi kuin koko rodun keskiarvo, eli yli 100. Tämä yhdistelmän keskiarvo vastaa suunniteltujen pentujen indeksien odotusarvoa.

Ulkomaisten koirien kohdalla on kuitenkin otettava huomioon, että niille annetaan automaattisesti BLUP-indeksiksi 100, joten tämä aiheuttaa vääristymän rodun BLUP-indekseihin.

Lonkkanivelen kasvuhäiriö

ELT Anu Lappalainen

Lonkkanivelen kasvuhäiriö eli ”lonkkavika”, (engl. hip dysplasia, HD) on koirien yleisin luuston ja nivelten kasvuhäiriö. Se voidaan määritellä perinnölliseksi lonkkanivelen löysyydeksi. Lonkat ovat syntymähetkellä silmämääräisesti normaali, mutta muutokset alkavat jo pennun ensimmäisten elinviikkojen aikana.

Löysyys johtaa reisiluun pään ja lonkkamaljan riittämättömään kontaktiin. Alueelle kohdistuu epänormaalin suuri paine, joka on sitä suurempi mitä pienempi kontaktialue on. Tämä voi johtaa mikromurtumiin ja lonkkamaljan mataloitumiseen. Noin vuoden iässä lantion luutuminen on täydellistä ja yleensä kipukin helpottaa tässä iässä.

Lonkkanivelen kasvuhäiriö johtaa usein nivelrikkoon. Nivelrikon kehittymisen aikatauluun ja tyyppiin vaikuttavat rotukohtaiset ja yksilölliset erot. Lonkkanivelen kasvuhäiriön perimmäistä

syytä ei tiedetä, mutta se periytyy tämänhetkisen tutkimustiedon perusteella kvantitatiivisesti eli siihen vaikuttaa useita eri geenejä. Myös ympäristöllä on vaikutusta lonkkavian ilmenemiseen ja vaikeusasteeseen.

Lonkkanivelen kasvuhäiriötä tavataan lähes kaikilla roduilla, mutta yleisintä se on suurilla ja jättiroduilla. Oireet voidaan huomata pentuna 3-12 kuukauden iässä, jolloin kipu johtuu löysyyden aiheuttamasta nivelkapselin tulehduksesta tai luukalvon hermojen jännityksestä ja repeämisestä. Nuorilla koirilla oireina voivat olla takajalkojen ontuminen, ”pupuhyppelely”, ylösnousuvaikeudet levon jälkeen, liikkumishaluttomuus ja naksahdeleva ääni kävellessä. Oireet voivat alkaa äkillisesti ja omistaja voi liittää ne johonkin tapaturmaan. Oireet voivat vähentyä selvästi tai loppua kokonaan jopa useiksi vuosiksi, kun nivelen ympärille muodostuva sidekudos vähentää nivelen löysyyttä.

Toinen oireilevien koirien ryhmä on aikuiset koirat, joiden oireiden syynä on nivelrikko. Vanhemmilla nivelrikkoisilla koirilla oireet voivat olla epämääräisiä ja oireilu laitetaankin usein vanhenemisen piikkiin. Tyypillisiä oireita ovat takajalkojen ontuminen ja jäykkyys liikkeessä. Lonkkavikainen koira yrittää viedä painoa pois takaosalta, mikä ilmenee kävellessä selkälän ja aaltoiluna ja lantion kiertymisinä. Tämä johtaa myös takaosan lihaskatoon ja etupään lihasten voimistumiseen.

Lonkkanivelen kasvuhäiriön ja siitä johtuvan nivelrikon hoidossa on ruokinnalla keskeinen merkitys. Ylipaino pahentaa oireita ja pelkkä painon pudotus voi helpottaa koiran oloa. Tulehduskipulääkkeitä ja pistoksena tai suun kautta annettavia nivelnesteen ja nivelruston koostumusta parantavia aineita käytetään yleisesti. Sopiva liikunta pitää lihaksiston kunnossa ja nivelet liikkuvina. Kirurgisia hoitoja on myös olemassa.

Lonkkavian vastustamisohjelma perustuu useimmilla roduilla lonkkien röntgenkuvaukseen. Lonkkanivelen kasvuhäiriön periytyvyys on kohtuullinen. Ilmiasuunkin perustuvan jalostusvalinnan pitäisi johtaa tuloksiin, jos valinta on systemaattista eikä lonkkavikaisia koiria käytetä. Jalostusarvoindeksien (BLUP -indeksit) avulla valinta on tehokkaampaa. Indeksissä otetaan huomioon koiran kaikkien tutkittujen sukulaisten taso ja poistetaan röntgentuloksiin vaikuttavien ympäristötekijöiden vaikutusta. Jalostusindeksejä lasketaan jo useille roduille sekä lonkka- että kyynärnivelistä. Indeksien laskemisen edellytyksenä on riittävä määrä kuvattuja koiria.

Taulukko 29.

Rottweiler													
Vuosina 1990-2018 syntyneiden koirien lonkkatutkimustulokset													
Vuosi	Syntyneitä	A		B		C		D		E		Yhteensä	
1990	893	166	37%	118	27%	72	16%	78	18%	9	2%	443	50%
1991	799	109	30%	89	24%	80	22%	81	22%	9	2%	368	46%
1992	922	146	33%	113	25%	81	18%	102	23%	6	1%	448	49%
1993	1082	163	36%	120	26%	113	25%	51	11%	6	1%	453	42%
1994	997	139	34%	123	30%	84	21%	60	15%	3	1%	409	41%
1995	946	118	32%	117	31%	81	22%	55	15%	1	0%	372	39%
1996	616	82	34%	78	32%	51	21%	30	12%	3	1%	244	40%
1997	738	73	27%	95	35%	60	22%	42	15%	4	1%	274	37%
1998	615	89	36%	78	32%	44	18%	33	13%	1	0%	245	40%
1999	587	98	38%	70	27%	43	17%	43	17%	3	1%	257	44%
2000	464	75	34%	53	24%	51	23%	38	17%	2	1%	219	47%
2001	621	115	42%	65	23%	45	16%	49	18%	3	1%	277	45%
2002	584	112	37%	71	23%	61	20%	54	18%	6	2%	304	52%
2003	606	114	40%	87	30%	51	18%	35	12%	0	0%	287	47%
2004	617	132	43%	87	28%	49	16%	40	13%	2	1%	310	50%
2005	625	146	46%	80	25%	47	15%	42	13%	2	1%	317	51%
2006	685	134	39%	104	30%	57	17%	45	13%	2	1%	342	50%
2007	568	126	48%	64	24%	30	11%	42	16%	2	1%	264	46%
2008	614	142	51%	57	21%	47	17%	29	11%	1	0%	276	45%
2009	554	129	52%	58	23%	36	15%	22	9%	2	1%	247	45%
2010	578	127	50%	63	25%	34	13%	24	9%	5	2%	253	44%
2011	362	93	47%	48	24%	33	17%	22	11%	1	1%	197	54%
2012	331	112	51%	63	29%	26	12%	18	8%	1	0%	220	66%
2013	398	107	48%	67	30%	32	14%	19	8%	0	0%	225	57%
2014	292	96	52%	47	25%	23	12%	19	10%	0	0%	185	63%
2015	373	121	53%	60	26%	27	12%	20	9%	1	0%	229	61%
2016	332	89	45%	49	25%	36	18%	20	10%	2	1%	196	59%
2017	364	124	57%	36	17%	34	16%	18	8%	4	2%	216	59%
2018	376	133	58%	47	20%	29	13%	18	8%	4	2%	231	61%
2019	330	47	50%	23	24%	16	17%	7	7%	1	1%	94	28%
Yhteensä	17869	3457	41%	2230	27%	1473	18%	1156	14%	86	1%	8402	47%

Lonkkaniveldysplasia rottweilerilla

Lonkkanivelten vikojen vaikutus koiran elämään vaihtelee paljon. Joillain yksilöillä esimerkiksi D:n lonkat eivät vaivaa koko elämän aikana, kun taas joillain jo C:n lonkat aiheuttavat kiputiloja ja liikuntarajoituksia.

Lonkkakuvaustulosten voidaan katsoa pysyneen melko samalla tasolla vuosina 1990–2004 syntyneiden koirien suhteen ottamatta huomioon vuotta 1997 (taulukko 29). Lievää positiivista kehitystä voidaan havaita vuodesta 2003 alkaen, jonka jälkeen 70 % tutkituista koirista on saavuttanut terveen (A ja B) tuloksen. Kehitys on jatkunut positiivisena vuoden 2003 jälkeenkin ja nykyään noin puolet tutkituista koira saavuttaa A-B:n lonkat. E ja D lonkkia tavataan rottweilerilla vähemmän, noin 10 % tutkituista koirista. Tutkittujen koirien määrät ovat pysyneet yhä samansuuntaisena ja noin puolet rekisteröidyistä koirista kuvataan lonkkien osalta.

Jalostusvaatimus 2022 voimaan tulleen PEVISA:n mukaan on seuraava: Pentueen rekisteröinnin ehtona on, että sen molemmat vanhemmat ovat virallisesti lonkkakuvattuja. Lonkkaniveldysplasian osalta noudatetaan raja-arvoa A-C. Lausunnon tulee olla voimassa astutushetkellä. Minimi-ikä viralliselle lonkkakuvaukselle on 12 kk.

Kyynärnivelen kasvuhäiriöt

ELT Anu Lappalainen

Kyynärnivelen kasvuhäiriö (engl. elbow dysplasia, ED) on yleisin isojen ja jättikokoisten koirien etujalan nivelkivun ja ontumisen aiheuttaja. Kyynärnivelen kasvuhäiriön eri muotoja ovat varislisäkkeen (processus coronoideus) sisemmän osan sairaus, olkaluun nivelnastan (condylus humeralis) sisemmän osan osteokondroosi ja kiinnittymätön kyynärpään uloke (processus anconaeus). Kyynärnivelen inkongruenssia (nivelpintojen epäyhdenmukaisuutta) pidetään tärkeänä syynä kaikkiin edellä mainittuihin kasvuhäiriöihin ja myös se lasketaan kyynärnivelen kasvuhäiriöksi.

Kyynärnivelen kasvuhäiriön periytyminen on kvantitatiivista eli siihen vaikuttaa useita eri geenejä. Kasvuhäiriön tyyppi vaihtelee eri roduilla, mikä viittaa siihen että aiheuttajina ovat eri geenit. Kyynärnivelen kasvuhäiriö on yleisempää uroksilla todennäköisesti urosten suuremman painon ja mahdollisesti myös hormonaalisten tekijöiden takia. Nykykäsityksen mukaan perinnöllisillä tekijöillä on suurin osuus kyynärnivelen kasvuhäiriön synnyssä, mutta ympäristötekijöillä on osuutensa sen ilmenemisessä.

Kaikissa kyynärnivelen kasvuhäiriöissä oireet alkavat keskimäärin 4 – 7 kuukauden iässä. Tyypillinen oire on ontuminen, joka voi pahentua rasituksessa tai olla voimakkainta levon jälkeen. Ontuminen voi olla jatkuvaa tai ajoittaista. Omistajan voi olla vaikea havaita koiran ontumista, jos kasvuhäiriö on molemminpuolinen. Toisinaan kasvuhäiriö on molemmissa

kyynärnivelissä, vaikka koira ontuu vain toista jalkaa. Usein oireet huomataan vasta aikuisiällä ja silloin oireet johtuvat kasvuhäiriön seurauksena kehittyneestä nivelrikosta. Kiinnittymätön kyynärpään uloke ei välttämättä oireile nuorella koiralla ja se voi olla röntgenkuvauksen sivulöydös.

Kasvuhäiriöiden ja niiden erilaisten kirurgisten hoitojen tehosta ja pitkäaikaisennusteesta ei ole olemassa kattavia tutkimuksia. Leikkaushoidon hyöty on epävarma, jos nivelessä on jo selvät nivelrikon merkit. Kaikkien kyynärnivelen kasvuhäiriöiden seurauksena on ainakin hoitamattomana yleensä nivelrikko. Leikattuunkin jalkaan kehittyy usein jonkin asteinen nivelrikko, mutta sen määrä voi olla vähäisempää ja se voi kehittyä myöhemmin kuin ilman leikkausta hoidetussa nivelessä. Kyynärnivelen nivelrikko invalidisoi koiraa yleensä pahemmin kuin esim. lonkkien nivelrikko, koska koiran painosta noin 60 % on etuosalla. Nivelrikon hoidossa tärkeitä ovat painon pudotus, liikunnan rajoitus ja tarvittaessa käytetään myös tulehduskipulääkkeitä. Lisäksi voidaan käyttää nivelnesteeseen koostumusta parantavia lääkkeitä ja ravintolisiä.

Suomessa kyynärnivelkuvien arviointi perustuu pääasiassa nivelrikon merkkeihin, mutta myös muut kasvuhäiriöön viittaavat röntgenlöydökset huomioidaan. Jalostusarvoindeksit (BLUP - indeksit) tehostavat jalostusvalintaa. Indeksissä otetaan huomioon koiran oman tuloksen lisäksi sen kaikkien tutkittujen sukulaisten taso ja poistetaan röntgentuloksiin vaikuttavien ympäristötekijöiden vaikutusta. Jalostusindeksejä lasketaan jo useille roduille sekä lonkka- että kyynärnivelistä. Indeksien laskemisen edellytyksenä on riittävä määrä kuvattuja koiria.

Taulukko 30.

Rottweiler											
Vuosina 1990-2018 syntyneiden koirien kyynärtutkimustulokset											
Vuosi	Syntyneitä	0		1		2		3		Yhteensä	
1990	893	176	54%	96	30%	44	14%	8	2%	324	36%
1991	799	136	44%	114	37%	40	13%	16	5%	306	38%
1992	922	169	41%	169	41%	64	15%	14	3%	416	45%
1993	1082	211	49%	167	39%	43	10%	9	2%	430	40%
1994	997	175	44%	163	41%	53	13%	6	2%	397	40%
1995	946	131	36%	168	46%	61	17%	4	1%	364	38%
1996	616	99	42%	104	44%	30	13%	1	0%	234	38%
1997	738	133	49%	108	40%	23	9%	5	2%	269	36%
1998	615	109	45%	112	46%	20	8%	0	0%	241	39%
1999	587	135	53%	99	39%	17	7%	3	1%	254	43%
2000	464	114	53%	85	39%	15	7%	3	1%	217	47%
2001	621	144	52%	103	37%	28	10%	4	1%	279	45%
2002	584	171	57%	104	35%	18	6%	7	2%	300	51%
2003	606	158	55%	97	34%	28	10%	5	2%	288	48%
2004	617	190	61%	90	29%	27	9%	3	1%	310	50%
2005	625	169	53%	112	35%	30	9%	7	2%	318	51%
2006	685	203	60%	93	27%	38	11%	6	2%	340	50%
2007	568	158	60%	66	25%	31	12%	8	3%	263	46%
2008	614	158	58%	73	27%	34	12%	8	3%	273	44%
2009	554	158	64%	64	26%	22	9%	4	2%	248	45%
2010	578	164	64%	68	27%	21	8%	2	1%	255	44%
2011	362	122	62%	59	30%	11	6%	5	3%	197	54%
2012	331	157	72%	46	21%	11	5%	5	2%	219	66%
2013	398	160	71%	47	21%	16	7%	2	1%	225	57%
2014	292	114	62%	55	30%	11	6%	5	3%	185	63%
2015	373	174	76%	43	19%	7	3%	4	2%	228	61%
2016	332	125	64%	53	27%	9	5%	7	4%	194	58%
2017	364	151	70%	53	24%	10	5%	3	1%	217	60%
2018	376	171	74%	37	16%	14	6%	8	3%	230	61%
2019	330	67	72%	22	24%	2	2%	2	2%	93	28%
Yhteensä	17869	4502	55%	2670	33%	778	10%	164	2%	8114	45%

Kyynärniveldysplasia rottweilerilla

Kyynärnivelveiat aiheuttavat rottweilereille huomattavasti enemmän ongelmia kuin lonkkaniveleveiat, koska noin 60 % painosta on eturaajojen varassa. Esimerkiksi palveluskoirakokeiden hyppy- ja A-esteen alastuloissa, erittäin voimakas rasitus kohdistuu nimenomaan koiran eturaajojen niveliin.

Taulukosta 30 nähdään, että yhä useampi kyynärniveltään tutkittu koira on saanut tuloksen 0. Tuloksen 1 ja 2 saaneiden koirien osuus on pysynyt tasaisena. 3-tuloksen saaneiden määrä on hieman noussut muutaman viimeisen vuoden aikana, 1-4 % prosenttien tutkituista koirista.

Jalostusvaatimus 2022 voimaan tulleen PEVISA:n mukaan on seuraava: Pentueen rekisteröinnin ehtona on, että molemmat vanhemmat on virallisesti kyynärkuvattu. Tutkimustuloksen tulee olla 0-1. Lausunnon tulee olla voimassa astutushetkellä. Minimi-ikä viralliselle kyynärkuvaukselle on 12 kk.

Yleisimmät perinnölliset silmäsairaudet

ELL Päivi Vanhapelto ja ELL Anu Lappalainen

Perinnöllinen harmaakaihi

Perinnöllinen harmaakaihi eli hereditaarinen katarakta samentaa silmän linssin osittain tai kokonaan. Tunnettujen muotojen periytymismekanismi on yleensä autosomaalinen resessiivinen, mutta useimpien muotojen periytymismallia ei tiedetä. Sairauden alkamisikä vaihtelee suuresti. Perinnöllinen kaihi on yleensä molemminpuolinen ja johtaa sokeuteen, jos linssien samentuminen on täydellinen. Jos kaihisamentuma jää hyvin pieneksi, sillä ei ole vaikutusta koiran näkökykyyn. Katarakta eli kaihi voi olla perinnöllinen tai ei perinnöllinen, synnynnäinen tai hankittu. Syntymän ja 8 viikon iän välillä todetut kataraktat ovat synnynnäisiä. Esimerkkinä hankitusta kataraktasta voidaan mainita sokeritautiin liittyvä, hyvin nopeasti täydelliseksi kaihiksi kehittyvä katarakta.

Muita esimerkkejä hankitusta kaihista ovat esimerkiksi vanhuuden kaihi ja PRA:han liittyvä toissijainen kaihi. Ns. nukleaariskleroosi eli linssin kovettuminen vanhalla koiralla ei ole varsinainen kaihimuutos, vaan normaaliin ikääntymiseen liittyvä muutos, jossa linssin ydin muuttuu 'opaalinharmaaksi'. Näkökykyyn se ei vaikuta. Perinnöllinen kaihi voidaan todeta perinnöllisten silmäsairauksien varalta tehtävässä silmätutkimuksessa. Erityisen tärkeää kaihin toteamisessa on viralliseen silmätutkimukseen kuuluva biomikroskooppitutkimus. Kaihi voidaan poistaa leikkauksella fakoemulsifikaatiomentelmällä. Paras leikkaustulos saadaan, kun leikkaus tehdään ennen kuin kaihimuutos on täydellinen. Hoidon edellytyksenä on se, että silmänpohja on terve. Perinnöllinen katarakta voi esiintyä yhdessä PRA:n kanssa, yleensä PRA:han liittyy kuitenkin ns. toissijainen kaihi.

Etenevä verkkokalvon surkastuma (PRA)

PRA eli etenevä verkkokalvon surkastuma tuhoaa silmän valoa aistivia soluja. Kyseessä on ryhmä sairauksia, jotka ovat eri geenien aiheuttamia. PRA:ta on montaa tyyppiä, eri rotujen PRA:t ovat erilaisia ja jopa samassa rodussa voi olla useita eri muotoja. PRA on löydetty yli 100 rodulla ja näistä ainakin 22:lla mutaatio on voitu paikallistaa. Se voi esiintyä millä tahansa rodulla. Yleisin periytymismekanismi on autosomaalinen resessiivinen. Kliinisten oireiden ilmenemisikä ja eteneminen vaihtelevat liittyen PRA-muodon syntymekanismiin. Hyvin nuorella koiralla esiintyvä PRA:n muoto liittyy vääränlaiseen näköhermosolujen kehitykseen. Myöhemmällä iällä alkavassa PRA:ssa sen sijaan näköhermosolut kehittyvät normaalisti, mutta alkavat rappeutua. Useimmissa PRA:n muodoissa koira muuttuu ensin hämärässä epävarmaksi ja pelokkaaksi. Tämä johtuu hämäränäössä tärkeiden verkkokalvon sauvasolujen surkastumisesta. Myöhemmin koira sokeutuu kokonaan verkkokalvon tappisolujen surkastuessa. Silmäterä on laaja ja silmänpohjan lisääntynyt heijaste näkyy erityisen selvästi valon kohdistuessa laajentuneeseen mustuaiseen.

PRA:han ei ole hoitoa, mutta tutussa ympäristössä sokeakin koira voi pärjätä erittäin hyvin. Kokeellisesti koirille on käytetty geeniterapiaa näköhermosolujen perinnöllisessä sairaudessa, jossa periyttävä geeni on tunnettu. Diagnoosi tehdään yleensä silmänpohjan oftalmoskooppisessa tutkimuksessa. Verkkokalvon sähköisessä tutkimuksessa (ERG) voidaan havaita muutoksia näköhermosoluissa jo ennen oftalmoskooppisessa tutkimuksessa nähtäviä selviä verkkokalvon rappeutumamuutoksia.

RD (retinan dysplasia eli verkkokalvon synnynnäinen kehityshäiriö) jaetaan kolmeen muotoon, multifokaaliin (MRD), geografiseen (GRD) ja totaaliseen (TRD). MRD:ssa verkkokalvolla näkyy yksittäisiä poimuja, jotka syntyvät verkkokalvon paikallisen virhekehityksen seurauksena. Poimujen määrä voi vaihdella. MRD ei vaikuta näkökykyyn. GRD:ssa verkkokalvo on väärin kehittynyt laajemmalla alueella, mikä voi vaikuttaa koiran näkökykyyn ja TRD:ssa verkkokalvo on kokonaan irtautunut, mikä aiheuttaa silmän täydellisen sokeuden. MRD-muutokset eivät pahene iän myötä, vaan saattavat pikemminkin osittain hävitä näkyvistä vanhemmiten. GRD:aan saattaa iän myötä liittyä paikallista verkkokalvon rappeumaa muutoksen alueella. Useilla roduilla RD:n on todettu periytyvän väistävasti. Eri RD-muotojen välistä geneettistä yhteyttä ei tunneta.

PHTVL/PHPV (persistent hyperplastic tunica vasculosa lentis/persistent hyperplastic primary vitreous) on kirjainlyhenne sairauksista, joissa linssin ja silmänpohjan välinen sikiöaikainen verisuoniverkosto ei surkastu normaalisti syntymän jälkeen. Löydös jaetaan vakavuudeltaan kuuteen asteeseen, joista aste 6 tarkoittaa sitä, että silmä on sokea. Lievimässä asteessa (1) näkyy linssin takapinnalla ainoastaan pieniä pigmenttipisteitä, jotka eivät vaikuta näkökykyyn eivätkä muutokset pahene iän myötä. Vakavammissa asteissa muutokset voivat aiheuttaa linssin lisääntyvää samentumista. Dobermannilla autosomaali dominantti periytyvyys, jossa epätäydellinen penetraatio.

PPM (persistent pupillary membranes) ovat synnynnäisiä sikiöaikaisten verisuonten ja kalvojen jäänteitä iiriksessä eli värikalvossa. Vakavimmat asteet, joissa jäänteet kiinnittyvät linssin etupinnalle ja/tai sarveiskalvon sisäpinnalle, voivat vaikuttaa näkökykyyn. Epäillään perinnölliseksi, synnynnäiseksi muutokseksi joillakin roduilla.

Distichiasis / ektooppinen cilia (Kennelliitto tallensi aiemmin yhteisellä nimikkeellä cilia aberranta) tarkoittaa ylimääräisiä ripsiä, jotka tulevat ulos joko normaalin ripsirivin sisäpuolelta luomen reunasta (distichiasis) tai luomen sisäpinnalta (ektooppinen cilia). Caruncular trichiasis tarkoittaa silmän sisänurkan ihon karvoja, jotka kääntyvät sarveiskalvon sisänurkan päälle ärsyttäen silmää. Luomen reunasta kasvavat ripset voivat kaartua ulospäin normaalien ripsien tavoin tai ne kääntyvät sisään päin kohti sarveiskalvoa. Ripset voivat olla pehmeitä tai kovia. Etenkin luomen sisäpinnan läpi suoraan sarveiskalvoa vasten kasvava ripsi voi aiheuttaa sarveiskalvon vaurioitumisen. Tämä ilmenee silmän siristelynä ja ylimääräisenä kyynelvuotona. Silmän sarveiskalvon pinnalla 'uivat', pehmeät distichiasis-ripset eivät yleensä aiheuta oireita. Oireilevilta koirilta ripsiä voidaan poistaa nyppimällä, jolloin ne kasvavat uudestaan tai poistaa ne pysyvästi polttamalla tai leikkauksella. Vaiva on selvästi periytyvä, mutta periytymismekanismi ei ole tiedossa. Luokitellaan nykyään silmätarkastuksissa lieviin, kohtalaisiin ja vakaviin muotoihin.

Entropion eli silmäluomen perinnöllinen sisäänpäinkiertymä. Hoitona leikkaushoito. Periytymismekanismia ei tunneta.

Ektropion eli silmäluomen perinnöllinen ulospäinkiertymä. Hoitona leikkaushoito. Periytymismekanismia ei tunneta.

Taulukko 31.

Vuosina 1990-2019 syntyneiden rottweilereiden silmätutkimukset

Vuosi	Syntyneitä	Tutkittu	Tutkittu %	Terveitä	Terveitä %	KATARAKTA	PRA	RD	PHTVL/PHPV	ENT.	EKT.	DISTIC.	PPM	MUUT	MUU KAIHI
1990	893	215	24	184	86	24	1	1	5				5		
1991	799	189	24	170	90	13		3	6				2		
1992	922	239	26	210	89	26	1	2	2						
1993	1082	264	24	233	89	27		3	2				1		
1994	997	233	23	210	90	21			1			1	1	1	
1995	946	222	23	210	95	10		3		1		1	1		
1996	616	146	24	131	90	15		1	1				2		
1997	738	168	23	154	93	12		2		1					
1998	615	159	26	146	92	10		1	2	1					
1999	587	176	30	151	87	18	1	4	3	3	1		1		
2000	464	155	33	133	86	20			4	4					
2001	621	223	36	197	88	21	1	2	3	3		2	1	4	
2002	584	229	39	204	91	17		3	7	1		2	2		
2003	606	231	38	206	90	19	2	1	7	1		4	2	2	
2004	617	257	42	238	93	17		1	4	2	1	3	5	5	
2005	625	277	44	241	87	25		3		2	2	5	2	8	
2006	685	288	42	262	91	30	2	5	2	2		1		4	
2007	568	217	38	200	92	13		1	2	1		4		2	
2008	614	216	35	187	87	31		2	3	4	1	2		7	1
2009	554	202	36	174	86	22			2	3	2	5	2	6	1
2010	578	205	35	172	84	16	1	1	5			10		11	2
2011	362	149	41	129	87	16		1	4			3		5	
2012	331	168	51	146	87	16					2	6	2	6	2
2013	398	185	46	165	89	7	1	2	1	1	2	2		11	4
2014	292	140	48	120	86	19			3			3		4	
2015	373	158	42	144	91	7				2		5		3	1
2016	332	120	36	105	88	9						4		4	2
2017	364	133	37	120	90	1					1	4		5	4
2018	376	143	38	131	92	7						2		1	3
2019	330	57	17	49	86	1						3		2	2

Taulukossa tulee huomioida, että yksi koira voi olla useamman kerran mukana taulukon laskelmissa, jos sille on annettu useita silmälausuntoja joissa on eri diagnoosit. Eli koiralla voi olla kaksi eri katarakta-tyyppiä joten molemmat tulokset on laskettu.

Silmäsairaudet rottweilerilla

Tunnetuin ja merkittävin silmäsairaus rottweilerilla on katarakta (taulukko 30). Katarakta on useita eri muotoja ja osa niistä ei aiheuta rottweilerille lainkaan oireita. Sokeuteen johtavaa kataraktaa on vähemmän. Luomien asentovirheitä esiintyy jonkin verran, kuten myös ylimääräisiä ripsiä. Luomien asentovirheet ektropium (liian pitkä luomi muodostaa poimun, josta näkyy sidekalvo) ja entropium (luomi kiertyy sisäänpäin hangaten sarveiskalvoa) periytyvät polygeenisesti eli useamman kuin yhden geeniparin välityksellä. Luomiongelmat ovat yleensä varsin kivuliaita, mutta ne voidaan onneksi hoitaa yksinkertaisella leikkauksella. Ylimääräisten ripsien (määrittelemättömiä ylimääräisiä ripsiä, distichiasis, trichiasis) diagnosointi on pysynyt hyvin samoissa määrissä kuin viime PEVISA:n voimassaolokautena (2016-2021). Sijainnistaan riippuen nämä ylimääräiset karvat silmässä saattavat olla hyvinkin haitallisia ja kivuliaita koiralle.

Kennelliiton teettämään terveystarkastukseen on vastannut 1.8.2015 mennessä 197 rottweilerinomistajaa. Se mainitsee muita todettuja silmäsairauksia: silmäluomen rauhasen esiinluiskahduksen (ns.kirsikkasilmä), alle kahden vuoden ikäisenä toistuvan tai kroonisen sidekalvon tulehduksen ja kuivasilmäisyyden. Jokaista edellä mainittua sairautta sairastaa yksi koira. 170 vastanneista ilmoittaa koiran silmien olevan terveet.

Rottweilerin jalostukseen oman ongelmansa tuo se, ettei koirien silmiä tutkita lukuisissa muissa maissa. Näin ollen emme voi tietää mitä silmäsairauksia ulkomaalaisten koirien suvuissa esiintyy tai mitä silmäsairauksia jalostukseen käytettävällä ulkomaisella uroksella itsellään on.

Jalostusvaatimus 2022 voimaan tulleen PEVISA:n mukaan on seuraava: Jos koiralla on todettu perinnöllinen katarakta, GRD, TRD, PRA, PHTVL/PHPV-sairausten asteet 2-6, entropium tai ektropium, ei koiran jälkeläisiä rekisteröidä. Jos koiralla on todettu multifokaalinen RD tai muu vähämerkityksellinen kaihi, on se paritettava kyseisen sairautta suhteen terveen koiran kanssa. Alle vuoden iässä annettu virallinen silmätarkastuslausunto on voimassa 12 kk. Vähintään vuoden ikäisenä annettu virallinen silmätarkastuslausunto on voimassa 24 kk.

4.3.2. Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet

Näistä merkittävimmät ovat niin hyvän- kuin pahanlaatuiset kasvaimet, polven ristisidevauriot sekä selän spondyloosi. Kummassakaan terveystarkastuksessa ei kysytty nujuluiden ongelmista, mutta SRY:n terveystarkastuksessa viidellä koiralla kerrotaan olevan tassujen nujuluiden murtumia sekä kynsien heikkoa kuntoa, joka aiheuttaa niiden lohkeilua ja repeilyä. Näitä on jouduttu hoitamaan eläinlääkärissä.

Taulukko 32. Terveyskyselyiden tulokset

	SRY:n ja Kennelliiton terveystarkastuksen tuloksia	
1	Purentavika/hammaspuutos/ylimääräisiä hampaita	8,80 %
2	Eturauhasen laajentuma tai eturauhastulehdus	8,60 %
3	Luusto- ja nivelvaivat	8,40 %
4	Hallitsevan voimakkaita valeraskausoireita	8,10 %
5	Polvinivelen ristiside vaurio	6,50 %
6	Kasvaimet hyvän ja pahanlaatuiset	6,30 %
	• Pahanlaatuiset kasvaimet näistä	92,90 %
7	Toistuva ulkokorvan tulehdus	6,10 %
8	Toistuva/jatkuva tassujen nuoleminen, kutina	5,90 %
9	Toistuvat yliherkkyysoireet	5,40 %
10	Muut yhteensä	5,20 %
11	Toistuvat märkivät ihotulehdukset	4,70 %
12	Napatyrä	4,10 %
13	Selän spondyloosi	3,20 %
14	Kohtutulehdus: märkäkohtu, endometriitti, pyometra	2,90 %
15	Toistuvia virtsatietulehduksia	2,50 %
16	Häntämutka	1,60 %
17	Epilepsia	1,40 %
18	Silmätulehdus	0,90 %
19	Haima- ja/tai suolistosairaus	0,90 %

Koirien kasvainsairaudet

Pieneläinsairauksien erikoiseläinlääkäri Elisa Välimäki

Noin joka viides lemmikki sairastuu kasvainsairauteen. Pieneläinvastaanoton potilaista jopa joka kolmannella on hyvän- tai pahanlaatuinen kasvain. Yli kymmenenvuotiaista lemmikeistä lähes 50 % menehtyy syöpään, tai kasvaimeen liittyvään sairauteen.

Kasvainsairaus on krooninen sairaus, mitä voidaan hoitaa, ja joskus jopa parantaa. Yleisimpiä kasvaimia koiralla ovat ihon ja ihonalaiskudoksen kasvaimet, maitorauhaskasvaimet ja imusolmuke-syöpä eli lymfooma. Uroskoirilla piilokiveksisyyteen liittyy korkea kasvainriski: joka toinen piilokives voi kehittää kasvaimen. Muita tavallisia koirilla esiintyviä kasvaimia ovat pernan hemangiosarkooma, suun kasvaimet sekä luusyöpä.

Syöpädiagnoosi ei ole välttämättä enää kuolemantuomio. Monet ihon ja maitorauhasen kasvaimet voidaan parantaa ajoissa suoritetulla riittävän laajalla leikkauksella. Kirurgia on edelleen useimpien kasvainten paras hoitomuoto. Joitakin kasvainsairauksia voidaan hoitaa solusälpaajälääkityksellä. Raajojen tai pään alueen kasvainten hoitoon voidaan käyttää sädehoitoa.

Kasvaimet rottweilerilla

Erilaiset kasvaimet, niin hyvän- kuin pahainlaatuiset, ovat yksi rottweilerin yleisimmistä sairauksista. Rottweilereiden yleisin kuolinsyy on syöpä. Kennelliiton ja SRY:n terveystarkastuksissa omistajat kertoivat koirillaan olevan seuraavia kasvaimia/syöpiä: imusolmuke-syöpä, perna- tai maksakasvain, hyvänlaatuinen ihokasvain, maitorauhaskasvain, luukasvain ja muut kasvaimet.

Polven ristisidevauriot

ELL Esa Eskelinen

Polvinivelen keskellä sijaitsevat ristisiteet estävät sääriluun liikkumista eteen- taakse -suunnassa suhteessa reisiluuhun. Ristisiteitä on kaksi, etummainen ja takimmainen. Kun puhutaan ristisidevammasta, yleensä tarkoitetaan etummaisen ristisiteen vauriota.

Takimmaisen ristisiteen katkeaminen on hyvin harvinaista ja se tapahtuu voimakkaan ulkoisen voiman (trauma) seurauksena. Samalla polvesta yleensä rikkoutuu muitakin rakenteita.

Polven etummaisen ristisiteen repeämä on tavallisin koiran tuki- ja liikuntaelimestön sairaus. Ristisiteen repeämää esiintyy monilla roduilla, mutta tavallista se on mm. rottweilereilla, chow-chow:lla, noutajilla, bichon friseella ja mastiffeilla. Koiralla eturistisiteen repeämä voi olla myös trauman aiheuttama äkillinen tila. Koiralla polven ristiside tavallisimmin pettää osittain ja vähitellen viikkojen – kuukausien aikana ja lopulta katkeaa aivan normaalin liikunnan seurauksena. Ristisiteen pettämisen oire on ontuma. Kun ristiside on osittain poikki, ontuma on vaihtelevaa ja se voi tilapäisesti loppua kun raajaa rasitetaan vähemmän. Kun ristiside on kokonaan poikki, ontuma on yleensä jatkuvaa. Koiralla, jolla toisen polven ristiside on pettänyt on melko suuri todennäköisyys (n. 30%) saada sama vaiva toiseenkin polveen. Joidenkin tutkimusten mukaan tämä riski on tietyillä roduilla jopa 70%.

Ristisiteen pettämisen eräs syy on nykykäsityksen mukaan ”huonot takaraajan kulmaukset” eli reisiluun ja sääriluun välinen kulma lähestyy oikokulmaa, 180 astetta. Tällöin sääriluun yläpään nivelpinta ei enää ole vaakatasossa vaan taaksepäin vinossa. Tämän seurauksena aiheutuu sääriluuta eteenpäin työntävä voima joka kerta kun reisiluun nivelpinta tukeutuu sääriluun yläpään nivelpintaan. Tämä toistuva voima lopulta katkaisee etummaisen ristisiteen. Kulmauksiltaan ”normaalilla alkukantaisella koiralla” tällaista voimaa ei juuri synny. Myös koiran ylipaino ja reiden huono lihastasapaino altistaa ristisiteen repeämälle.

Polven ristisidevauriot rottweilerilla

Polven ristisidevauriot ovat yksi merkittävimmistä leikkaukseen johtavista sairauksista rottweilereilla. On vaikea arvioida sairauden perinnöllisyyttä, koska tutkittua tietoa ei valitettavasti ole. Omistajien kokemusten mukaan ristisidevauriot ovat aiheutuneet monesti jonkin poikkeuksellisen trauman seurauksena, mutta perinnöllisyyden mahdollisuutta ei voida

sulkea kokonaan pois. Sen vuoksi ristisideleikattuja koiria ei saa käyttää jalostukseen.

Selän spondyloosi

ELT Anu Saikku-Bäckström

Spondylosis deformans eli spondyloosi on selkärangan rappeumasairaus, jossa selkänikamien rajoille muodostuu luupiikkejä ja/tai -siltoja. Spondyloosia kehittyy usein normaalistikin ikääntymisen myötä, mutta bokseilla rappeumaa todetaan jo nuorilla koirilla. Spondyloosi on todettu perinnölliseksi sairaudeksi mm. bokseilla

Silloittumat ovat yleisimpiä rintarangan loppuosassa ja lannerangan sekä ristiselän alueella, joten rinta- ja lannerangasta otetut sivukuvat ovat riittäviä kartoituskuvaamisessa. Spondyloosin suositeltava kuvausikä bokseilla on 2 vuotta, jolloin ikääntymismuutoksia ei vielä ole, mutta perinnölliset muutokset ovat ehtineet muodostua. Vanhalle koiralle sallitaan hieman enemmän muutoksia kuin saman lausunnon saavalle nuorelle koiralle, mutta eri-ikäisten koirien lausuntoja on vaikea verrata suoraan, koska ikääntymismuutosten osuutta on hankalaa arvioida. Kuitenkin kannattaa muistaa, että spondyloosi on etenevä sairaus, joten puhdas selkä tai vain lievät muutokset vanhemmalla koiralla on jalostuksellisesti erittäin merkittävä löydös.

Spondyloosia pidettiin pitkään koiralle merkityksettömänä oireettomana ikääntymismuutoksena. On kuitenkin havaittu, että selkärankaan muodostuneet luupiikit ja silloittumat voivat aiheuttaa koiralle vaihtelevanasteisia oireita kuten jäykkyyttä, ontumista, epämääräisiä selkäkipuja ja hyppäämishaluttomuutta. Kehittymässä olevat luupiikit voivat murtua tai hangata toisiaan aiheuttaen tulehduskipua alueella – toisinaan paikalliset oireet helpottavat kun luutumisen etenee täydeksi sillaksi. Ventraalinen eli nikamien alapuolelle muodostuva siltamuodostus jäykistää selkää rasittaen viereisiä nikamavälejä. Harvinaisempi lateraalinen eli nikamien sivuille muodostuva spondyloosi voi painaa hermojuuria ja aiheuttaa koiralle rajujakin oireita, kuten virtsan ja ulosteen pidätyskyvyttömyyttä tai halvausoireita. Tällaisen tilanteen diagnosointi vaatii useimmiten röntgenkuvauksen lisäksi tietokonetomografia (CT) tai magneetti (MRI) tutkimuksen. Spondyloosia sairastavien koirien oireilu vaihtelee voimakkaasti yksilöittäin.

Spondyloosin periytymismekanismeja ei tarkkaan tiedetä, joten voidaan noudattaa yleistä vastaavanlaisten sairauksien jalostuksesta annettua suositusta: käytettäessä spondyloosia sairastavaa koiraa pyritään etsimään sille partneri, joka on spondyloosivapaa (SP0) tai jolla on vain lieviä muutoksia. Nuoren, keskivaikeaa (SP3) spondyloosia sairastavan koiran jalostuskäyttöä tulee harkita tarkkaan ja vaikeaa (SP4) spondyloosia sairastavat yksilöt tulisi sulkea pois jalostuksesta. Sukua tulee katsoa laajemminkin eli myös vanhempien ja pentuesisarusten lausunnot kannattaa huomioida koiran perimän ja ilmiänsä vaikutuksen arvioimiseksi.

On tärkeää muistaa, että selkänikamissa voi olla paljon muitakin sairauksia kuin spondyloosi, joten spondyloosipuhdas (SP0) selkä ei aina ole sama kuin terve selkä. Välimuotoiset nikamat erityisesti lannerangan lopun ja ristiselän välissä (L7–S) ovat melko yleisiä ja altistavat

ristiselän kivuille tai toimintahäiriöille usein jopa enemmän kuin spondyloosi.

Lausunnossa otetaan huomioon kaikki rintanikamat (1–13) sekä lannenikamat (1–7) ja ristiluu.

Tätä asteikkoa noudatetaan koiran 5 ikävuoteen saakka. Tämän jälkeen arvostelussa otetaan huomioon koiran ikä siten, että 5–7 vuotiaalla koiralla jätetään huomioimatta yksi silottuma ja 8-vuotiaalla tai vanhemmalla koiralla jätetään huomioimatta kaksi silottumaa. Kuitenkin jos vanhallakin koiralla on silottumaa, ei se voi saada SP0 lausuntoa.

SP0, puhdas	Ei muutoksia
SP1, lievä	Todetaan < 3 mm piikkejä korkeintaan 4 nikamavälissä tai > 3 mm piikkejä korkeintaan 3 nikamavälissä tai saareke korkeintaan 2 nikamavälissä.
SP2, selkeä	Todetaan silottuma (täysi tai vajaa) korkeintaan 2 nikamavälissä ja/tai suuria saarekkeita korkeintaan 2 nikamavälissä.
SP3, keskivaikea	Todetaan silottumia (täysiä tai vajaita) ja/tai suuria saarekkeita 3–7 nikamavälissä.
SP4, vaikea	Edellisiä vakavammat muutokset

Korkkiruuvihäntärotujen nikamaepämuodostumat

ELT Anu Lappalainen, Helsingin yliopisto

Selkärangan nikamien epämuodostumat (vertebral anomaly, VA) ja siitä johtuva koko selkärangan epämuotoisuus liittyvät eräillä koiraroduilla (bostoninterrieri, englanninbulldoggi ja ranskanbulldoggi ja) esiintyvään ”korkkiruuvihäntään”. Myös mopsi kuuluu perinteisesti tähän brakykefaalisten (lyhytkalloisten) rotujen joukkoon, vaikka sen häntä on eri tavalla kierteinen. Näillä koirilla yleisimpiä nikaman kehityshäiriöitä ovat erimuotoiset puolinikamat (hemivertebra) ja perhosnikamat (nikama, joka selällään otetussa kuvassa muistuttaa muodoltaan perhosta). Spina bifida (selkärankahalkio) on tila, jossa nikaman katto ei ole sikiönkehityksen aikana sulkeutunut ja selkäydin tai sen kalvot ovat ilman nikaman luista suojaa. Myös häntä ja ristiluu ovat näillä roduilla muodostuneet epämuodostuneista nikamista, minkä takia häntä on epämuodostunut, hyvin lyhyt ja jäykkä. Kipuja tai neurologisia ongelmia esiintyy, jos epämuodostuneet nikamat painavat selkäydintä. Tällainen selkä on myös normaalia alttiimpi tapaturmille. Hännän epämuodostumat voivat aiheuttaa virheasennon, joka voi johtaa ulostamisvaikeuksiin tai ihovaurioihin. On todennäköistä, että kaikilla tämän tyyppisillä koirilla esiintyy epämuodostuneita nikamia, mutta niiden määrä ja muoto vaihtelevat eri yksilöillä.

Nikamien epämuodostumista voi saada lausunnon 12 kuukautta täyttänyt koira. Arvostelussa käytetty asteikko:

VA0, normaali	Ei muutoksia
VA1, lievä	1–2 epämuodostunutta nikamaa
VA2, selkeä	3–4 epämuodostunutta nikamaa
VA3, keskivaikea	5–9 epämuodostunutta nikamaa
VA4, vaikea	≥ 10 epämuodostunutta nikamaa

Välimuotoinen lanne-ristinikama

ELT Anu Lappalainen, Helsingin yliopisto

Välimuotoinen lanne-ristinikama (lumbosacral transitional vertebra, LTV) on yleinen synnynnäinen ja perinnöllinen nikamaepämuodostuma, jonka periytymismekanismeja ei tunneta. LTV:llä tarkoitetaan nikamaa, jossa on sekä lanne- että ristinikaman piirteitä. Välimuotoinen nikama voi olla viimeinen lannenikama (L7), jolloin puhutaan sakralisaatiosta tai ensimmäinen ristiluun nikama (S1), jolloin puhutaan lumbalisaatiosta. Muutos voi olla symmetrinen eli samanlainen oikealla ja vasemmalla puolella tai epäsymmetrinen, jolloin selällään otetussa röntgenkuvassa nähdään puoliero. Diagnoosi tehdään usein lonkkakuvasta, josta voidaan nähdä koiran ristiluu ja lanne-ristiluuliitos yhdestä suunnasta ("ylhäältäpäin"). Joillain koirilla lannenikamien lukumäärä on poikkeava, normaalin 7 nikaman sijaan näillä koirilla on 8 tai 6 lannenikamaa. Tämä on yksi LTV:n muoto ja se voidaan nähdä sivusuunnasta otetusta röntgenkuvasta (koira on kuvattaessa kyljellään), jossa ristiluun lisäksi näkyy koko lanneranka.

LTV:tä esiintyy useilla koiraroduilla, ja ainakin saksanpaimenkoirilla sen yhteydestä selkävaivoihin on tutkimustietoa. LTV altistaa lanne-ristiluuliitosalueen varhaiselle rappeutumiselle, minkä seurauksia voivat olla takaselän kivut ja pahimmassa tapauksessa takajalkojen halvausoireet. Hoitona käytetään lepoa ja kipulääkkeitä ja vakavimmissa tapauksissa leikkaushoitoa. Kotikoirina sairastuneet koirat pärjäävät usein melko hyvin, mutta ennuste paluusta harrastus- tai työkoiraksi on epävarma.

LTV-muutosten yleisyydestä eri roduissa ei juurikaan ole vielä tietoa. Kennelliiton jalostustieteellinen toimikunta suosittelee jättämään oireilevat koirat pois jalostuksesta. Kaikkia oireettomia koiria voi käyttää, mutta LTV1–LTV4 -tuloksen saaneet koirat suositellaan yhdistämään vain LTV0-koirien kanssa. Tällaisten yhdistelmien jälkeläisiä suositellaan kuvattavaksi, jotta LTV-muutosten periytymisestä ja merkityksestä saadaan lisää tietoa.

LTV:stä voi saada lausunnon 12 kuukautta täyttänyt koira. Arvostelussa käytetty asteikko:

LTV0	Ei muutoksia
LTV1	Jakautunut ristiluun keskiharjanne (S1–S2)
LTV2	Symmetrinen välimuotoinen lanne-ristinikama
LTV3	Epäsymmetrinen lanne-ristinikama
LTV4	6 tai 8 lannenikamaa

Selkäongelmat rottweilerilla

Terveyskyselyiden (Taulukko 32) perusteella suurimmat selän ongelmat ovat kohdistuneet lannerangan alueelle. Taulukossa eriteltyinä lausunnot vuosilta 2012-2020.

KUVATTUJA KOIRIA VUOSINA 2012-2020										
SPONDYLOOSI SP			NIKAMAEPÄMUODOSTUMAT VA			VÄLIMUOTOINEN LÄNNE-RISTINIKAMA LTV				
SP0	SP1	SP2	VA0	VA1	VA2	LTV0	LTV1	LTV2	LTV3	LTV4
94	3	0	242	14	1	273	19	3	8	4

Atopia ja allergiat

ELL Nina Menna,

Atopia on geneettisestä taipumuksesta aiheutuva tulehduksellinen ja kutiseva allerginen ihosairaus, jonka synnylle on perimän lisäksi olemassa useita altistavia tekijöitä, kuten koiran elinympäristö ja olosuhteet.

Atopia on elinikäinen vaiva, joka on kontrolloitavissa muttei parannettavissa. Ruoka-aineallergia on koiralla atopiaa huomattavasti harvinaisempaa. Vain 10 % iho-oireisista koirista kärsii ruoka-aineallergiasta, jolloin koiralla on yleensä myös ruuansulatuskanavan oireita (ilmavaivat, ripuli). Atooppista tai allergista koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

Atopia on tyypillisesti nuoren aikuisen koiran sairaus ja oireet alkavat suurimmalla osalla atoopikoista 6 kk – 3 vuoden iässä. Allerginen nuha, astma ja silmän sidekalvontulehdus ovat koiralla harvinaisia. Koira reagoi iholla ja atopia onkin koiran yleisin ihosairaus. Atopiaan liittyvien toistuvien ihon bakteeri- ja hiivatulehdusten esiintymisestä on päätelty, että atoopikkokoirilla olisi puutteellisesti toimiva soluvälitteinen immuunivaste. Atopialle tyypillistä on, että oireet helpottuvat ja pahenevat kausittaisesti ainakin sairauden alkuvaiheessa. Jos oireet ovat heti alkuun jatkuvia, voidaan hyvällä syyllä epäillä ruoka-aineallergiaa aiheuttajaksi.

Atooppinen iho kutisee, minkä seurauksena koira raapii ihonsa rikki. Turkki on hilseilevä ja huonokuntoinen sekä ohut tai jopa paikoin kalju. Niiltä alueilta, joissa kutina on voimakkainta, iho paksuneee jatkuvan raapimisen ja kalvamisen seurauksena sekä tummuu. Muutokset paikallistuvat naamaan (huulet ja silmien ympäritys), korviin, tassuihin, jalkoihin, leukaan ja vatsan alle (kainalot ja nivuset). Joillakin koirilla jatkuva kutina aiheuttaa myös käyttäytymisen muutoksia, esim. ärtyisyyttä. Toistuvat korvatulehdukset ovat eräs tavallisimmista atoopikon iho-oireista.

Koiran kutinan syy on selvitettävä huolellisesti. Jos muuta selittävää syytä ei löydy ja koiralla on atopiadiagnoosin tekemiseen oikeuttavat oireet, koiralle tehdään joko ihotesti tai allergiavasta-aineita etsitään verestä. Koiran atopian hoitoon käytetään monia eri hoitomuotoja. Kaikkein tärkein on allergeenialtistuksen vähentäminen esim. toistuvien pesujen ja ympäristön saneerauksen avulla. Jollei näiden toimenpiteiden ja sekundaaristen bakteeri- ja hiivatulehdusten hallinnalla päästä riittävään lopputulokseen, voidaan allergiatestin tulosten perusteella aloittaa siedätyshoito ja/tai lääkehoito. (<http://www.kennelliitto.fi/koiran-atopia>)

Erilaiset ihottumat ja allergiat rottweilereilla

Terveyskyselyissä (Taulukko 32) esiintyy huomattavasti erilaisia ongelmia jotka voidaan liittää ihottumiin, yliherkkyyksiin ja allergioihin kuten toistuvat yliherkkyydet, toistuvat märkivät ihotulehdukset, toistuva ulkokorvantulehdus, toistuva tassujen nuoleminen/kutina. Seuraavat ongelmat eivät vaivaa pelkästään rottweileria vaan myös monia muita koirarotuja. Yhtenä syyllisenä on pidetty koirien kuivamuonia. On huomattu, että raakaravinnolla ei ole niin suurta herkistävää taipumusta kuin kuivamuonalla. Kuitenkin on huomattu myös vaivoilla olevan perinnöllisiä piirteitä, koska yliherkkyyksiä esiintyy pentueessa enemmän jos toisella vanhemmalla esiintyy samankaltaisia ongelmia.

Allergista koiraa ei tule käyttää jalostukseen. Sisarusten mahdollisen jalostuskäytön suhteen tulee olla parituskumppanin valinnassa erityisen huolellinen ja pyrkiä välttämään sellaisen yksilön käyttöä, jonka lähisuvussa esiintyy allergioita.

4.3.3. Yleisimmät kuolinsyyt

Taulukko 33. Rottweilerin kuolinsyytilastot

Rottweiler		
Kennelliittoon ilmoitetut kuolinsyyt	Keski-ikä	Lukumäärä
Kasvainsairaudet, syöpä	8 vuotta 7 kuukautta	706
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	7 vuotta 11 kuukautta	468
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	11 vuotta 6 kuukautta	388
Luusto- ja nivelsairaus	6 vuotta 4 kuukautta	211
Lopetus ilman sairauden diagnosointia	8 vuotta 5 kuukautta	145
Muu sairaus, jota ei ole listalla	6 vuotta 9 kuukautta	137
Selkäsairaus	7 vuotta 1 kuukautta	93
Tapaturma tai liikennevahinko	4 vuotta 1 kuukautta	87
Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi	3 vuotta 6 kuukautta	80
Sydänsairaus	6 vuotta 2 kuukautta	71
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	7 vuotta 8 kuukautta	54
Hermostollinen sairaus	4 vuotta 10 kuukautta	45
Kuollut ilman sairauden diagnosointia	9 vuotta 0 kuukautta	42
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus	9 vuotta 4 kuukautta	34
Immunologinen sairaus	6 vuotta 6 kuukautta	31
Sisäeritysrauhasten sairaus	8 vuotta 0 kuukautta	27
Iho- ja korvasairaudet	5 vuotta 7 kuukautta	12
Silmäsairaus	5 vuotta 9 kuukautta	10
Pennun synnynnäinen vika	0 vuotta 8 kuukautta	8
Hengitystiesairaus	9 vuotta 1 kuukautta	8
Kadonnut	3 vuotta 9 kuukautta	8
Synnytysvaikeus	6 vuotta 0 kuukautta	1
Kaikki yhteensä	8 vuotta 0 kuukautta	2666

Tiedot kerätty 24.01.2021

Yksi merkittävimmistä rottweilerin kuolinsyistä ovat erilaiset syövät, jotka voivat puhjeta jo hyvin nuorella koiralla, kuitenkin syöpään kuolleiden koirien keski-ikä on 8 vuotta 7 kuukautta. Nuorella iällä (alle 4 vuotta) merkittävimpiä koirien kuolinsyitä ovat olleet käytöshäiriöt tai katoamiset.

4.3.4. Lisääntyminen

Taulukko 34. Pentuekoko

Keskimääräinen pentuekoko

	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003
Pentuekoko	6,5	7,0	6,2	6,7	5,8	7,2	5,8	6,1	6	6,6	6,9	6,9	6,6	6,3	6,9	6,9	7,1	6,7

Vuonna 2015 pentuekoko kasvoi yli seitsemään, jonka jälkeen laski alle kuuteen. Viime vuosina pentuekoko on ollut yli kuusi nousten jälleen seitsemään pentuun vuonna 2019. Vuonna 2020 pentuekoko oli 6,5. On huomioitavaa, ettei kuolleita pentuja lasketa pentuekokoon.

Astumis- ja tiinehtymisvaikeudet

Kennelliiton terveyskyselyssä jalostukseen käytetyillä koirilla yhdellä uroksella on ollut alentunut sukupuolivietti, eikä se ole halunnut astua. Samoin yhdellä nartulla on ollut tiinehtymisvaikeuksia.

SRY:n omassa kyselyssä astumisvaikeuksia ei esiinny, mutta yhdellä nartulla on ollut tiinehtymisvaikeuksia.

Synnytys- ja pentujen hoitoon liittyvät ongelmat

Terveyskyselyiden perusteella nartuilla ei ole ollut ongelmia pentujen hoitamisessa. Kennelliiton kyselyssä yksi narttu oli keisarinleikattu ja SRY:n kyselyssä kolme. Syy keisarinleikkaukseen on ollut useimmin pennun virheasento synnytyskanavassa.

Pentukuolleisuus ja synnynnäiset viat/epämuodostumat

SRY:n kyselyssä pentukuolleisuutta on esiintynyt neljällä nartulla. Kuolleita pentuja on ollut 1-5 pentua/ synnytys. Kuolinsyitä ei ole määriteltä tai tutkittu, pennuissa ei ole näkynyt ulkoisia epämuodostumia.. Yhdessä tapauksessa pentu on syntynyt päivän myöhemmin kuin muut.

4.3.5. Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

Rottweilereilla ei tällä hetkellä ole merkittäviä anatomisia piirteitä, jotka altistaisivat yksilöitä sairauksille tai lisääntymis- ja hyvinvointiongelmille.

4.3.6. Yhteen veto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

Rotumme luuston terveys on parantunut viimeisten vuosien aikana. Silmälausunnot ovat

pysyneet saman kaltaisina. Muitten sairauksien osalta on hyvin hankala verrata nykytilanteeseen, koska aiempaa tutkimustietoa ei ole riittävästi.

Tulevaisuudessa on kiinnitettävä entistä enemmän huomiota PEVISA:n ulkopuolisiin sairauksiin, kuten ristisideongelmiin, selän spondyloosiin sekä lannerangan muutoksiin ja allergioihin.

4.4. Ulkomuoto

4.4.1 Rotumääritelmä

Ryhmä: 2, FCI:n numero: 147, Hyväksytty: FCI 24.7.2018, SKL-FKK 23.10.2018

Rottweiler

Alkuperämaa: Saksa

KÄYTTÖTARKOITUS:

Seura-, palvelus- ja käyttökoira.

FCI:N LUOKITUS:

Ryhmä 2 Pinserit, snautserit, molossityyppiset ja sveitsinpaimenkoirat

Alaryhmä 2.1 mastiffi- ja molossityyppiset

Käyttökoetulos vaaditaan.

LYHYT HISTORIAOSUUS:

Rottweilera pidetään yhtenä vanhimmista koiraroduista. Sen juuret ulottuvat roomalaisvallan aikoihin saakka, jolloin tämän tyyppisiä koiria käytettiin karjan paimentamiseen ja ajamiseen. Rooman legioonat toivat mukanaan Alppien yli koiria, jotka suojelivat ihmisiä ja ajoivat nautakarjaa. Rottweilin alueella ne risteytyivät paikallisten koirien kanssa, ja näin kehittyneen rodun päätehtäväksi tuli nyt karjan ajaminen ja vartiointi sekä isännän ja hänen omaisuutensa suojeleminen. Rotu nimettiin vanhan Rottweilin vapaakaupungin mukaan ”Rottweilin teurastajienkoiraksi”, koska teurastajat kasvattivat tämän tyyppisiä koiria puhtaasti niiden suorituskyvyn ja käyttötarkoituksen perusteella. Rodusta kehittyi ajan myötä erinomainen karjakoira, jota käytettiin myös vetokoirana. 1900-luvun alussa kokeiltiin useiden rotujen sopivuutta poliisin käyttöön, ja nopeasti havaittiin rottweilerin erinomainen soveltuvuus tähän tehtävään. Rotu hyväksyttiin virallisesti poliisikoiraksi vuonna 1910. Jalostuksessa on tavoitteena erittäin voimakas koira, joka on väriltään musta selvästi erottuvien punaruskeiden merkein. Kokonaisuus on voimakas mutta jalo, ja rotu sopii erinomaisesti seura-, palvelus-, pelastus- ja käyttökoiraksi.

YLEISVAIKUTELMA:

Kooltaan keskikokoisesta suureen ja vankka, ei raskas eikä kevyt, ei korkearaajainen eikä ilmava. Hyvin sopusuhtaisen, tiiviin ja voimakkaan rakenteen ansiosta erittäin vahva, ketterä ja kestävä.

TÄRKEITÄ MITTASUHTEITA:

Rintalastasta istuinluun kärkeen mitattuna runko saa olla korkeintaan 15 % säkäkorkeutta pitempi.

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE:

Ystävällinen ja perusluonteeltaan rauhallinen, hyvin omistajaansa kiintynyt, tottelevainen, kuuliainen ja työskentelyhaluinen. Olemuksesta kuvastuu luonnollisuus ja koruttomuus, käytös on itsevarmaa, vakaata ja pelotonta. Rottweiler tarkkailee ympäristöään hyvin valppaasti mutta samalla rauhallisesti.

PÄÄ:

KALLO-OSA: Keskipitkä, korvien välistä suhteellisen leveä, otsalinja sivuilta katsottuna kohtuullisesti kaartuva. Niskakyhmy on hyvin kehittynyt, mutta ei voimakkaasti erottuva.

OTSAPENGER: Suhteellisen voimakas, otsauurre ei liian syvä.

KIRSU: Hyvin kehittynyt, mielummin leveä kuin pyöreä ja väriltään aina musta. Hyvin kehittyneet sieraimet.

KUONO: Ei saa vaikuttaa pitkältä eikä lyhyeltä suhteessa kalloon. Kuonon ja kallo-osan pituuksien suhde on noin 1:1,5. Kuononselkä on suora, tyvestä leveä ja kaventuu vain hieman kohti kirsua.

HUULET: Mustat ja suupieliä myöten tiiviit. Ikenet ovat mahdollisimman tummat.

LEUAT / HAMPAAT: Leuat ovat voimakkaat ja leveät. Voimakas ja täydellinen leikkaava purenta (42 hammasta), yläetuhampaat ovat tiiviisti alaetuhampaiden edessä.

POSKET: Selvästi erottuvat poskikaaret.

SILMÄT: Keskipitkät, mantelinmuotoiset, väriltään syvänruskeat. Tiiviit silmäluomet.

KORVAT: Keskipitkät, riippuvat, kolmiomaiset, kiinnittyneet ylös ja etäälle toisistaan.

Päänmyötäisesti eteenpäin asetettujen korvien ansiosta kallo vaikuttaa todellista leveämmältä.

KAULA: Voimakas, kohtuullisen pitkä, hyvin lihaksikas ja kuiva, ei löysää kurkunalusnahkaa eikä runsasta kaulanahkaa. Niskalinja on hieman kaareva.

RUNKO

SELKÄ: Suora, voimakas ja kiinteä.

LANNE: Lyhyt, voimakas ja syvä.

LANTIO: Leveä, keskipitkä, hieman pyöristynyt, ei vaakasuora eikä laskeva.

RINTAKEHÄ: Tilava, leveä ja syvä (n. 50 % säkäkorkeudesta). Hyvin kehittynyt eturinta ja selvästi kaareutuvat kylkiluut.

ALALINJA JA VATSA: Vatsalinja ei ole ylös vetäytynyt.

HÄNTÄ: Luonnollinen ja voimakas, vaakasuorasti selkälínjan jatkeena. Koiran liikkeessä tai ollessa tarkkaavainen tai kiihtynyt se voi kohota hieman kaartuvana ylöspäin, levossa riippuva. Häntä ulottuu kintereeseen tai hieman sen alle.

RAAJAT

ETURAAJAT: Edestä katsottuna suorat, eivät ahdasasentoiset.

LAVAT: Viistot, noin 45° kulmassa vaakatasoon nähden.

OLKAVARRET: Tiiviisti rungonmyötäiset.

KYYNÄRVARRET: Suorat, voimakkaat ja lihaksikkaat, sivulta katsottuna pystysuorat.

VÄLIKÄMMENET: Hieman joustavat ja voimakkaat, eivät pystyt.

ETUKÄPÄLÄT: Pyöreät ja tiiviit, hyvin kaareutuneet varpaat. Kynnet lyhyet, mustat ja voimakkaat. Lujat päkiät.

TAKARAAJAT: Takaa katsottuna suorat, eivät ahdasasentoiset. Koiran seistessä vapaasti reiden ja lonkkaluun välinen kulma, polvi- ja kinnerkulmat ovat tylpät.

REIDET: Kohtuullisen pitkät, leveät ja lihaksikkaat.

SÄÄRET: Pitkät, voimakkaat, leveälihaksiset ja jänteikkäät.

KINTEREET: Voimakkaat ja hyvin kulmautuneet. Kinnerkulmaus ei saa olla liian niukka.

TAKAKÄPÄLÄT: Hieman etukäpäliä pitemmät. Voimakkaat, kaareutuneet varpaat, yhtä tiiviit kuin etukäpäliä.

LIIKKEET:

Rottweiler on ravaaja. Liikkeessä selkä pysyy kiinteänä ja suhteellisen vakaana. Liikunta on tasapainoista, vakaata, voimakasta ja vapaata, askelpituus on hyvä.

NAHKA:

Pään nahka on kauttaaltaan tiiviisti pinnanmyötäinen; koiran ollessa erityisen tarkkaavainen voi muodostua vähäisiä otsaryppyjä.

KARVAPEITE

KARVA: Kaksinkertainen karvapeite muodostuu peitinkarvasta ja aluskarvasta, jota ei saa näkyä peitinkarvan alta. Peitinkarva on keskipitkää, karheaa, tiheää ja pinnanmyötäistä. Reisien takaosassa karva on hieman pitempää.

VÄRI: Musta, jossa selvärajaiset syvän punaruskeat merkit poskissa, kuonossa, kurkussa, rinnassa, raajoissa, silmien yläpuolella ja hännän tyven alla.

KOKO JA PAINO

Säkäkorkeus:

Urokset 61 - 68 cm.

61 - 62 cm pieni

63 - 64 cm keskikokoinen

65 - 66 cm suuri (ihannekorkeus)

67 - 68 cm hyvin suuri

Nartut 56 - 63 cm.

56 - 57 cm pieni

58 - 59 cm keskikokoinen

60 - 61 cm suuri (ihannekorkeus)

62 - 63 cm hyvin suuri

PAINO: Urokset noin 50 kg, nartut noin 42 kg.

VIRHEET:

Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran terveyteen ja hyvinvointiin.

- Yleisvaikutelma: Kevyt, ilmava, korkearaajainen; kevyt luusto ja heikko lihaksisto.

- Pää: Ajokoiramainen; kapea, kevyt, liian lyhyt, pitkä tai karkea; liioitellun molossimainen; erittäin leveä kallo, puutteellinen tai liian voimakas otsapenger; erittäin syvä otsauurre.
- Kuono-osa: Pitkä, suippo tai liian lyhyt (alle 40 % pään koko pituudesta); halkinainen kirsu; kyömy tai kovera tai laskeva kuononselkä; vaalea tai täplikäs kirsupigmentti.
- Huulet: Löysät, vaaleanpunaiset tai täplikkäät; avoimet suupielet.
- Leuat: Kapea alaleuka.
- Posket: Voimakkaasti ulkonevat.
- Purenta: Tasapurenta; alaleuan poskihampaat eivät samassa rivissä.
- Korvat: Liian matalalle tai korkealle kiinnittyneet, raskaat, pitkät, veltot tai taaksepäin taittuneet; kevyet tai asennoltaan epäsymmetriset.
- Silmät: Vaaleat; syvällä sijaitsevat; liian pyöreät ja ulkonevat; löysät silmäluomet.
- Kaula: Liian pitkä, ohut tai lihakseton; löysä kaula- tai kurkunalusnahka.
- Runko: Liian pitkä, lyhyt tai kapea.
- Selkä: Liian pitkä, heikko, notko tai köyry.
- Lantio: Liian luisu, lyhyt, tasainen tai pitkä.
- Rintakehä: Litteät tai tynnyrimäiset kyljet; takaosastaan liian kapea.
- Häntä: Liian korkealle tai matalalle kiinnittynyt.
- Eturaajat: Kapea-asentoiset, käyrät tai eivät yhdensuuntaiset; pystyt lavat; löysät tai ulkonevat kyynärpäät; liian pitkä, lyhyt tai pysty olkavarsi; heikko tai pysty välikämmen; hajavarpaiset, litteät tai liian korkeat käpälät; epämuodostuneet varpaat; vaaleat kynnet.
- Takaraajat: Litteät reidet; ahdasasentoiset, pihtikinttuiset tai lankisääriset; liian niukat tai voimakkaat kulmaukset; kannukset.
- Nahka: Poimuinen pään nahka.
- Karva: Pehmeä, liian lyhyt tai pitkä, laineikas karva, puuttuva aluskarva.
- Väri: Vääränväriset, epäselvät tai liian laajat värimerkit.

VAKAVAT VIRHEET:

- Yleisvaikutelma: Liian raskas ja molossimainen.
- Nahka: Voimakkaat rypyt päässä, otsassa, kuonossa ja poskissa; runsas leuanalusnahka.
- Liikkeet: Voimaton ravi.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

- Vihaisuus tai liiallinen arkuus
- Selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen
- Yleisvaikutelma: Selvästi väärä sukupuolileima (narttumainen uros tai urosmainen narttu)
- Käyttäytyminen: Pelokkuus, arkuus, pelkurimaisuus, viihaisuus, liioiteltu epäluuloisuus, hermostuneisuus.

- **Purenta:** Ylä-, ala- tai ristipurenta; minkä tahansa etu-, kulma-, väli- tai poskihampaan puuttuminen.
- **Silmät:** Sisä- tai ulkokierteiset silmäluomet (entropioum/ ektropium), keltaiset tai keskenään eriväriset silmät.
- **Häntä:** Häntämutka, kiertynyt tai voimakkaasti sivulle kääntyvä häntä, synnynnäinen töpöhäntä.
- **Karva:** Selvästi pitkä tai laineikas karva.
- **Väri:** Muu kuin tyypillinen rottweilerin väri eli musta punaruskein merkei

HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittyntä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

Jalostukseen tulee käyttää vain toiminnallisesti ja kliinisesti terveitä, rakenteeltaan rodunomaisia koiria.

Rodun populaation vastaavuus rotumääritelmään

Yleisvaikutelma ja tärkeät mittasuhteet

Rottweiler on vankkarakenteinen, lihaksikas koira. Sopusuhtainen, tanakka, roteva ja vahva olemus ilmentää suurta voimaa ja kestävyyttä. Rottweilerin jalous muodostuu terverakenteisuudesta, jänteveydestä, valppaudesta ja ryhdistä.

Enemmistö tämän päivän rottweilereistamme on mittasuhteiltaan hieman pitkä runkoisia. Rottweiler on ravaaja, ja sen vuoksi sen rungon tulee olla mittasuhteiltaan suorakaide, ei neliö. Rottweilerin runko saa olla korkeintaan 15 % säkäkorkeutta pidempi. Yleisin rungon mittasuhdevirhe koirilla on liian pitkä lanneosa.

Suomen kannassa on edelleen rottweilereita, joiden koko on pieni, rakenne kevyt ja keskivoimakas luustonvahvuus. Rottweilerin yleisvaikutelman tulisi antaa selvempi kuva kokonaisvaltaisesta tanakkuudesta ja rotevuudesta, joka muodostuu oikeasta koosta ja rungon tilavuudesta, riittävästi kaareutuneista kylkiluista, voimaravaajalle tyypillisestä lihasmuodosta sekä raajojen luuston voimakkuudesta. Nämä ominaisuudet tulee löytyä myös nartuista. Nykyaikainen rottweiler kuuluu, paino ja säkäkorkeus yhdessä huomioon, keskikokoa suurempien rotukoirien joukkoon.

Rotumääritelmässä rottweilerin koko luokitellaan neljään hyväksyttyyn ryhmään: pienet, keskisuuret, suuret ja hyvin suuret. Ihanteellisena kokoryhmänä pidetään kokoa suuri. Kun useiden koirarotujen kehitystä kuvaillaan, nousee päällimmäiseksi sellainen väittämä, että rodun kasvatuksessa suositaan pelkästään ulkomuotoon perustuen suurempaa kokoa ja vahvempaa eli raskaampaa olemusta. Rottweilerin kohdalla ei koko maailmassa eikä myöskään meillä Suomessa ole koon suurentumista ja sen näyttelyissä suosimista havaittavissa.

- Vuosina 1966–1980 eli 15 vuoden aikana mitattujen rottweilereitten säkäkorkeuden keskiarvo oli seuraava: urokset 65,3 cm ja nartut 59,9 cm. Nämä tulokset saatiin 394

tarkastetusta rottweilerista.

- Vuosina 1991–2005 eli jälleen 15 vuoden mittausjaksolta saatiin 1813 rottweilerin tarkastuksesta seuraavat mitat: urokset 64,4 cm ja nartut 59,0 cm.
- Vuosien 2005–2009 välillä mitattujen koirien perusteella voidaan todeta koon keskiarvojen hieman nousseen.
- Vuosien 2010–2020 välillä on mitattu 905 koiraa. Urosten keskiarvo tällä ajanjaksolla on 64,3 cm ja narttujen 59,05 cm.

Keskikokoisia ja suuria koiria tulisi suosia, rodun ihannekoko on suuri, mikä uroksilla tarkoittaa 65–66 cm ja nartuilla 60–61 cm.

Pää

Rottweilerin pää tulee olla voimakas, myös kuono-osan tulee olla riittävän voimakas suhteessa kalloon. Kallo-osa on leveä. Pää ei saa olla kiilamainen, kapea, kömpelö eikä pieni.

Rottweilerin päässä tulee olla voimakas sukupuolileima. Päiden mallissa on suuria eroavaisuuksia. Pään mittasuhteissa on havaittavissa kuono-osien lyhentyminen sekä voimakkaat otsapenkereet ja syvät otsaurteet. Tällä hetkellä Suomessa näkyy rottweilereilla usein otsaryppyjä, eikä nahka ole pään alueella riittävän kiinteä. Usein tähän liittyy myös lyhyet kuono-osat, sekä kallo-osan pyöreys. Avonaisia, löysiä huulia esiintyy kannassamme jonkin verran. Narttujen päät ovat yleisesti ottaen parempia laadultaan kuin urosten.

Kirsun tulee olla aina musta. Kirsupigmentin heikkoutta vaaleina juovina esiintyy kannassa jonkin verran. Suun ja huulten pigmentin toivotaan rottweilerilla olevan mahdollisimman tumma, erittäin usein tarkastuksissa huomautetaan suun pigmentistä.

Purenta ja hampaat

Purenta tulee olla voimakas ja täydellinen (42 hammasta), leukojen voimakkaat ja leveät. Hammaspuutoksista yleisimmät ovat P1- ja/tai M3-hampaiden puutokset, vakavampia hammaspuutoksia esiintyy harvemmin. Kuono-osien lyhentymisen seurauksena on myös havaittavissa hampaiden asennoissa muutoksia, usein ne ovat poikittain tai limittäin tilanahtauden vuoksi. Ulkomuodontarkastuksissa purenta ja hampaiden vuoksi on hylätyn tuloksen saanut 44 koiraa vuosien 2010–2020 välillä.

Silmät

Rottweilerin silmien tulee olla keskikokoiset, mantelinmuotoiset ja väriltään syvän ruskeat, silmäluomien tulee olla tiiviit. Yksityiskohtana silmät vaikuttavat oleellisesti pään kokonaisvaikutelmaan, väärän muotoiset ja/tai liian vaaleat silmät häiritsevät pään yleisilmettä. Enemmistö rottweilereidemme silmistä on keskiruskeita. Erivärisiä silmiä esiintyy meillä vain muutamilla yksilöillä. Terveydelle haitallisempia virheitä, kuten karvattomia silmänympäryksiä, turpeita silmäluomia ja roikkuvia luomia esiintyy jonkin verran. Ulkomuodontarkastustuloksissa löytyy kannassamme paljon pyöreitä silmiä ja avoimia, löysiä silmäluomia. Rotumääritelmän mukaiset mantelinmuotoiset, syvänruskeat silmät tiiviine silmäluomineen ovat lähes harvinaisuuksia.

Korvat

Korvien tulisi olla keskisuuret, riippuvat, kolmiomaiset, etäällä toisistaan ja ylös kiinnittyneet. Eteen suuntautuneiden poskenmyötäisten korvien ansiosta kallo vaikuttaa todellista leveämmältä. Korvien asennossa ja koossa on suuria eroavaisuuksia. Ulkomuodontarkastustuloksissa esiintyy paljon ilmavia, ei poskenmyötäisiä korvia.

Kaula

Kaulan tulee olla voimakas, keskipitkä, lihaksikas ja kuiva, ei löysää kurkunalus- eikä kaulanahkaa. Koska rottweiler on rakenteellistoiminnallisesti ravaaja, sen kaula ei saa olla liian lyhyt eikä pitkä. Kannassamme on hyvin harvoilla yksilöillä huomautettavaa kaulassa. Suoraan pystyyn nouseva, lyhyt kaula liittyy usein myös muihin rakenteellisiin virheisiin ja vaikuttaa heikentävästi koiran liikunnan kestävyYTEEN. Niskalinjan tuleekin olla hieman kaareva ja rottweilerin liikkeessa pään asento on vain hieman selkälinjaa korkeammalla.

Runko

Rodulle tunnusomainen rintakehä on tilava ja riittävän pitkä, kylkiluiden tulee olla selvästi kaareutuneet ja eturinnan tulee olla hyvin kehittynyt. Kunnollinen eturinta ja oikean mallinen rintakehä ovat osa sitä tanakkuutta ja rotevuutta, jota toivotaan. Hyvin kaareutuneet kylkiluut tekevät osaltaan mahdolliseksi myös eturaajojen vaivattoman liikkeen. Poikkileikkauksena rintakehä on muodoltaan leveä soikio. Rodussa on ulkomuodontarkastuksissa ja näyttelyissä nähtävissä liian lyhyitä rintakehiä, mikä tekee alalinjasta ylös vetäytyvän. Myös rintakehän tilavuudessa on puutteita, kannassa esiintyy kiilamaisia rintakehiä ja puutteellisia eturintoja. Rottweilerin selän tulee olla suora, voimakas ja kiinteä. Lanneosan rotumääritelmä kuvaa lyhyeksi, voimakkaaksi ja syväksi. Yleisin lanneosan virhe on liika pituus, johon liittyy yleensä lanneosan köyristäminen koiran liikkeessa. Rottweilerin lantion tulee olla leveä, keskipitkä ja hieman pyöristyvä. Yleisimmin sanomista tulee lyhyestä, kapeasta tai liian laskevasta lantiosta.

Häntä

Rottweilerin hännän rotumääritelmä kuvaa luonnolliseksi, vaakasuorasti selkälinjan jatkeena olevaksi. Pienet poikkeamat ihanteessa eivät ole näyttelyissä aiheuttaneet laatuarvostelussa muutoksia. Rotujärjestö toivoo, että arvosteluissa mainitaan hännästä aina sen asento ja kantotapa sekä kiinnityskohta. Myös epämuodostumat tulee mainita. Suuret poikkeamat, kuten hännän kiertyminen tulisi pudottaa laatuarvostelun palkintosijaa. Selvä häntämutka ja hännän kääntyminen voimakkaasti selkälinjasta sivulle ovat luonnollisesti hylkääviä virheitä.

Raajat/eturaajat

Eturaajat ovat edestä katsottuina suorat, eivät ahdasasentoiset. Lavat ovat taakse sijoittuneet, kulmaus vaakatasoon nähden noin 45 %. Olkavarret ovat tiiviit ja rungonmyötäiset, kyynärvarret voimakkaat, lihaksikkaat ja sivulta katsottuna suorat. Rodussamme on toivomisen varaa etuosien/eturaajojen suhteen. Suurimmalle osalle Suomen koirista annetaan maininta, että raajojen luuston vahvuus on riittävä, kun sen tulisi olla voimakas. Myös lyhyitä olkavarsia esiintyy paljon. Käyttökoiralle käpälien rakenne on tärkeä, rotumääritelmä kuvaa rottweilerin käpälän pyöreäksi ja varpaiden tulee olla kaareutuneet ja tiiviisti yhdessä. Meillä on nykyisin paljon rottweilereita, joiden käpälässä on huomautettavaa; varpaat eivät kaareudu tarpeeksi ja

eivät ole tiiviisti yhdessä. Rottweilerin välikämmmenten tulee olla voimakkaat ja hieman joustavat. Kannassamme on edelleen liikaa pehmeyttä välikämmissä. Välikämmmen ei myöskään saa olla liian pysty, koska se toimii iskunvaimentajana liikkeessä.

Raajat/takaraajat

Takaraajojen tulisi olla vahvat, lihaksikkaat ja rodunomaisesti kulmautuneet. Reisien tulee olla leveät ja voimakkaat. Kinnernivelessä on yksi voiman tukipiste, eikä se tämän vuoksi saa olla löysä tai ylipäästävä. Tällä hetkellä näyttelyissä nähdään yksilöitä joilla on voimakkaat takakulmaukset, myös korkeita kintereitä esiintyy. Kannastamme löytyy myös niukasti kulmautuneita yksilöitä.

Liikunta

Rottweiler on ravaaja ja yleisesti käytetty ”voimaravaaja”-nimitys kuvaa hyvin rottweilerin liikuntaa. Koiran liikkussa selkä pysyy kiinteänä ja suhteellisen vakaana. Liikunta on tasapainoista, vakaata, voimakasta ja vaivatonta. Pitkäaskelisen, maatavoittavan ravin tekevät mahdolliseksi pitkät, vapaat etuaskleet ja hyvä takaraajojen työntö. Etu- ja takaosan virheistä ja epätasapainosta johtuen koiriemme liikunnassa on hyvin paljon lyhyitä etuliikkeitä, kepeyttä sekä voiman ja työnnon puuttumisesta johtuvaa lyhyttä askelpituutta. Nykyään on myös havaittavissa takaraajojen liikeradassa rajoittuneisuutta, johtuen korkeista kintereistä. Tällöin taka-askel nk. polkee ilmassa ja kinner ei suoristu taakse liikkeessä. Virheellisesti liikkessaan työkoira joutuu tuhlaamaan paljon ylimääräistä energiaa korjatakseen liikerataansa. Kestävän ja terverakenteisen rottweilerin on kyettävä liikkumaan energiaa säästävästi, suhteellisen nopeasti sekä voimakkaasti. Hyvä ja oikea liikunta on rottweilerille ensiarvoisen tärkeää. Rottweiler on kestävyysravaaja, ei kilpajuoksija.

Karvapeite

Rottweilerin karvapeitteen tulee muodostua keskipitkästä, karheasta peitinkarvasta ja aluskarvasta, joka ei saa näkyä peitinkarvan alta. Karvapeitteen yleisimpiä virheitä on lyhyys. Myös liiallinen pehmeys sekä puutteellinen aluskarva ovat yleisiä virheitä. Hylkäävää pitkäkarvaisuutta esiintyy vain muutamilla yksilöillä.

Väri

Rotumääritelmässä rottweilerin väri on musta, jossa selvärajaiset syvän punaruskeat merkit poskissa, kuonossa, kurkussa, rinnassa, raajoissa, silmien yläpuolella ja hännän tyven alla. Suomen rottweilerekannassa esiintyy muun muassa laajoja värimerkkejä ja nokisuutta. Nokisuutta esiintyy yleisimmin kuonossa, eturaajoissa ja välikämmissä. Värivirheitä esiintyy muutamilla yksilöillä valkoisena merkinä rinnassa.

Yhteenveto ulkomuodosta

Rottweilerit Suomessa ovat rakenteeltaan vaihtelevia. Ulkomuodollisesti todellisia rodun huippuedustajia on vähän.

Euroopassa ilmenneet liioitellut ominaisuudet, muun muassa päässä lyhyt kuono, pyöreä kallo, runsas nahka sekä pyöreät silmät, ovat valitettavasti saavuttanut Suomen rottweilerekannan.

4.4.2. Näyttelyt ja ulkomuodontarkastukset

Rodun koirien näyttelykäynnit

Rottweilereiden näyttelykäynnit ovat vuosien 2015 ja 2019 välillä pysyneet samalla tasolla, vuoden 2018 poikkeusta lukuun ottamatta. Covid-19 pandemian vuoksi vuonna 2020 näyttelyitä järjestettiin huomattavasti vähemmän ja tämä näkyy huomattavasti alhaisempana lukuna näyttelykäynneissä. Taulukosta 35 nähdään, että viimeisten vuosien aikana laatumaininta ERI on lisääntynyt. Tähän vaikuttaa osaltaan näyttelysääntöjen muutos, joka ajoittuu vuodesta 2011 eteenpäin. Samassa suhteessa laatumaininnat EH ja H ovat vähentyneet, kun taas T, EVA ja HYL ovat pysyneet lähes samalla tasolla noin yhdessä prosentissa. Osaltaan tähän vaikuttaa myös tuomareiden laatumainintaskaalan suppea käyttö. Kun vertaa aikaa ennen sääntömuutosta, vuosien 2005 ja 2010 välillä näyttelykäynneistä ERI:n sai 42 % osallistujista, vuosien 2011 ja 2014 aikana prosenttiosuus oli 58,5 %, sekä vuosien 2015 ja 2019 välillä 63 %. SA:ta jaettiin vuosien 2011 ja 2014 välillä 35,5 % ja seuraavien viiden vuoden aikana 38 %. Vastaavasti vuosien 2005 ja 2010 välillä laatumaininnan EH on saanut 38 % osallistujista ja H:n 15% vuosien 2011 ja 2014 aikana. EH:n prosenttiosuus oli 30,5 % ja H:n 8 %, sekä vuosien 2015 ja 2019 välillä EH:n sai 29 % ja laatumaininnan H sai 6 % osallistujista. Yhteenveto vuosilta 2011-2020 osoittaa, että laatumaininnan ERI on saanut 61 %, joista SA:lla palkittu 37 %, EH:n sai 30 % ja H:n 7 %.

Taulukko 35. Näyttelykäynneistä vuosien 2005 ja 2012 välillä

Vuosi	SA	ERI	EH	H	T	EVA	HYL	Yhteensä
2005	-	711 (40%)	683 (38%)	319 (18%)	27 (2%)	15 (1%)	24 (1%)	1 779
2006	-	709 (42%)	626 (37%)	268 (16%)	31 (2%)	8 (0,5%)	32 (2%)	1 674
2007	-	623 (41%)	585 (38%)	247 (16%)	42 (3%)	16 (1%)	20 (1%)	1 533
2008	-	553 (42%)	515 (39%)	188 (14%)	21 (2%)	11 (1%)	20 (2%)	1 308
2009	-	605 (44%)	523 (38%)	196 (14%)	16 (1%)	15 (1%)	34 (2%)	1 389
2010	-	682 (46%)	564 (38%)	174 (12%)	17 (1%)	11 (1%)	24 (2%)	1 472
2011	447 (34%)	722 (55%)	413 (31%)	126 (10%)	16 (1%)	12 (1%)	28 (2%)	1 317
2012	413 (35%)	677 (58%)	375 (32%)	99 (8%)	7 (1%)	4 (0,5%)	12 (1%)	1 174
2013	429 (39%)	685 (62%)	312 (28%)	89 (8%)	6 (1%)	8 (0,5%)	9 (1%)	1 109
2014	377 (34%)	659 (59%)	349 (31%)	80 (7%)	4 (0,5%)	5 (0,5%)	18 (2%)	1 115
2015	364 (37%)	587 (59%)	298 (30%)	87 (9%)	7 (1%)	8 (1%)	5 (1%)	992
2016	365 (38%)	596 (61%)	307 (32%)	55 (6%)	3 (0%)	7 (1%)	6 (1%)	974
2017	369 (38%)	623 (64%)	282 (29%)	46 (5%)	7 (1%)	6 (1%)	12 (1%)	976
2018	300 (39%)	517 (67%)	196 (25%)	37 (5%)	5 (1%)	8 (1%)	10 (1%)	773
2019	390 (40%)	642 (66%)	269 (28%)	55 (6%)	1 (0%)	5 (1%)	6 (1%)	978
2020	110 (48%)	167 (73%)	50 (22%)	8 (3%)	-	1	3 (1%)	229
Yhteensä	3564 (19%)	9758 (52%)	6347 (34%)	2074 (11%)	210 (1%)	140 (1%)	263 (1%)	18 792

Rodun koirien ulkomuodontarkastukset

Rodun ulkomuodontarkastuksia on tehty vuodesta 1966 alkaen. Aikaisemmin tarkastus oli nimeltään jalostustarkastus, nimi muutettiin ulkomuodontarkastukseksi vuonna 2010.

Ulkomuodontarkastuksia järjestetään erilaisten tapahtumien yhteydessä tai omina ulkomuodontarkastustilaisuuksina. Koiran omistajalle ulkomuodontarkastus on maksuton, SRY vastaa ulkomuodontarkastuksen kuluista.

Alaosastot ja rottweiler-kerhot saavat toimintamäärärahaa ulkomuodontarkastusten järjestämisestä. Alaikäraja ulkomuodontarkastuksessa on kaksi (2) vuotta.

SRY:ssä toimii tällä hetkellä 16 yhdistyksen kouluttamaa ulkomuodontarkastajaa sekä 6 erikoistuomaria, joilla on pitkä kokemus rodun ulkomuodon arvioimisesta.

Ulkomuodontarkastuksen suorittaa kaksi ulkomuodontarkastajaa yhdessä. Rodun erikoistuomari voi tehdä tarkastuksen yksin. Rotuyhdistyksellä on käytössään oma ulkomuodontarkastuskaavake. Suomen Kennelliitto on hyväksynyt ulkomuodontarkastuksen viralliseksi tarkastukseksi rottweilereille.

Vuosien 2010-2020 (taulukko 36) välillä on tarkastettu 905 koiraa, joista on hyväksytty 202 koiraa. 595 koiraa on saanut tulokseksi hyväksytty varauksin, näihin syynä on ollut useimmiten pigmenttipuutos suussa ja uuden rotumääritelmän hyväksymisen jälkeen lyhyestä kuono-osasta suhteessa kallon pituuteen. Hylätyn tuloksen on saanut 88 koiraa, syynä hylkäykseen on ollut purentaviat, hammaspuutokset, pitkäkarvaisuus ja muutama yksilö on hylätty aggressiivisuuden vuoksi. Tarkastus on jouduttu keskeyttämään 17 koiralla vuosina 2010-2020 välillä, useimmiten syynä on ollut koiran tottumattomuus käsittelyyn ja mittauksia ei ole pystytty suorittamaan. Ulkomuodontarkastuskaavakkeesta poistui vuoden 2020 alusta kohta tarkastus kesken.

Taulukko 36. Vuosien 2010 ja 2020 välillä ulkomuodontarkastetuista rottweilereista tuloksineen.

Vuosi	Käynnit	Nartut	Urokset	Hyväksytty ulkomuodon osalta	Hyväksytty varauksin ulkomuodon osalta	Hylätty ulkomuodon osalta	Tarkastus kesken	Tulos tyhjä	Hylkäyksen syy
2010	75	46	29	24	44	7			suupigmentti (4), purenta (3), pitkäkarva (1)
2011	71	46	25	22	39	10			hantämutka (4), suupigmentti (4), pitkä karva (1), entropium (1),
2012	112	66	46	29	68	10	2	2	purenta (5), suupigmentti (4), entropium (1), käsiteltävyys (1)
2013	93	50	43	25	56	10	2		suupigmentti (5), hantämutka (2), purenta (1), puuttuvat varpaat (1), kivespuutos (1)
2014	82	48	34	18	48	13	3		suupigmentti (5), hammaspuutos (3), hantämutka (1), purenta (1), käsiteltävyys (1), rakenne, karpinselkä (1)
2015	85	52	33	30	49	4	2		purenta (2), hantämutka (1), luonne (1)
2016	56	28	28	19	34	2	1		karvanpituus (1), purenta (1)
2017	99	54	45	13	72	10	4		hammaspuutos (3), kivekset (2), purenta (1), suupigmentti (1), käsiteltävyys (1), hantä (1),
2018	80	38	42	19	55	5	1		purenta (ristipurenta) (2), suupigmentti (2), hampaat (1)
2019	65	32	33	3	51	9	2		purenta (ala-, ylä- ja ristipurenta) (3), hampaat (1), hantä (1), karvan pituus (1), silmäluomet (1)
2020	87	59	28	-	79	8	-		hammaspuutos (3), purenta (2), kivespuutos (1), kastroidu (1), käsiteltävyys (1)
Yhteensä	905	519	386	202	595	88	17	2	

4.4.3. Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus

Rotumääritelmän mukaan rottweiler on työkoira, jonka tulee kyetä pitkäkestoiseen työskentelyyn. Rakenteen tulee olla vahva ja voimakas. Riittävän pitkä kuono-osa, täydellinen leikkaava purenta, vahva leuka, sekä oikean kokoiset hampaat ovat tärkeitä työkoiralle. Oikeanlainen rintakehä, jossa on tarpeeksi tilaa keuhkoille, takaa pitkäkestoisen työskentelyn. Lyhyt ja vahva lanneosa tukee selkää ravissa, ja rotumääritelmän mukainen rakenne antaa edellytykset hyvään lihaksistoon niin rungossa kuin raajoissakin. Rotumääritelmän mukainen turkki suojaa koiraa kylmältä ja liialta kuumuudeltakin.

4.4.4 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista

Keskeisimmät ongelmakohdat

Tällä hetkellä rottweilereiden keskeisimmät ongelmat ulkomuodossa ja rakenteessa ovat keskivahva luusto ja lihaksisto. Raajoissa ongelmat sijoittuvat löysiin ranteisiin. Päässä on kuono-osien lyheneminen suhteessa kallon pituuteen. Ongelmia on myös hampaissa ja purennoissa. Myös puutteellinen suu- ja huulipigmentti on yleistynyt. Pitkä lanneosa yhdistettynä lyhyeen rintakehään on myös lisääntynyt kannassamme.

Ongelmien mahdollisia syitä

Keski-Euroopasta lähtenyt trendi raskaiden ja lyhytkuonoisten koirien suosimisesta jalostuksessa on jossain määrin nähtävissä myös Suomessa. Jalostusvalinnoissa ei ole riittävästi osattu huomioida yksilöiden ominaisuuksia ja kompensoida toisen puutteita toisen vahvuuksilla.

Rodun harrastajien keskuudessa on havaittavissa jakauma raskaiden ja toisaalta liian keveiden yksilöiden suosimiseen. Tämä on uhka rodunomaisen tasapainoisen rakenteen säilymiselle ja voi pahimmillaan pitkällä aikavälillä johtaa linjajakoon.

5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Rodun edellisen jalostuksen tavoiteohjelman voimassaolokausi

Edellinen rottweilerinjalostuksen tavoiteohjelma on laadittu vuonna 2016 ja sen voimassaolokausi päättyi 2021.

Rodun ensimmäisen tavoiteohjelman voimassaolokausi

Ensimmäinen jalostuksen tavoiteohjelma on tehty 1993, ja sitä päivitettiin 1999.

5.1 Käytetyimpien jalostuskoirien taso

Vuonna 2006 otettiin käyttöön jälkeläiskiintiö, jonka perusteella uroksella ei saanut olla yli 60 pentua. Vuosina 2010-2020 kahdenkymmenen eniten käytetyn uroksen ja nartun jälkeläisten taso ilmenee alla olevasta taulukosta PEVISA -ohjelmaan sisällytettyjen sairauksien osalta.

Taulukoiden 37 ja 38 tulkitsemisessa on otettava huomioon, että terveystuloksiltaan sairaiksi katsottujen koirien tulokset käsittävät kaikki terveen tuloksen (lonkat A/A ja A/B, kyynäret 0/0, silmät terveet) ulkopuolelle jäävät koirat. Eli sairaiksi katsottujen jälkeläisten terveydentilassa voi olla huomattavia eroavaisuuksia.

Voidaan todeta, että eri jalostuskoirien jälkeläisiä on kuvattu eri määriä, joten jälkeläistason vertaaminen eri linjojen välillä on vaikeaa. Jälkeläisiä tulisi saada kuvattua enemmän, jotta koirien jalostusarvoa voitaisiin tulkita kattavammin. On myös otettava huomioon, että osa narttujen ja urosten jälkeläisistä on vielä niin nuoria, ettei niiden tutkiminen ole vielä mahdollista.

Taulukko 37. Urosten jälkeläistilasto syntymävuoden mukaan.

Jälkeläistilasto	Pennut			Lonkat				Kyynärnivelet				Silmät			
Uros ja syntymä vuosi	Pentueet	Yht.	Toisessa polvessa	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %
LILLA AFTONSTJÄRNAS EZOR 2006	8	54	37	7	1	13%	14%	7	3	13%	43%	5	0	9%	*
MUSTAN KONNUN CARIZARD 2011	7	53	17	9	1	17%	11%	10	3	19%	30%	3	1	6%	*
ANDO VOM HAUSE EDELSTEIN 2011	9	52	6	34	5	65%	15%	33	8	63%	24%	25	5	48%	20%
HEIZELWOOD FANTO 2010	7	48	26	31	7	65%	23%	31	5	65%	16%	17	0	35%	0%
EMMA-KAAARINAN BAM-BAM 2010	7	47	8	24	6	51%	25%	24	3	51%	12%	10	0	21%	0%
DEMO VOM HAUSE EDELSTEIN 2014	7	47	0	29	6	62%	21%	29	5	62%	17%	9	1	19%	11%
GOA VOM KÜMMELSEE 2010	8	46	100	28	2	61%	7%	28	4	61%	14%	24	1	52%	4%
MUSANTERIN QUMMITUS 2013	7	46	0	38	5	83%	13%	38	5	83%	13%	34	3	74%	9%
HEIZELWOOD GODA 2010	5	45	220	39	1	87%	3%	39	9	87%	23%	35	1	78%	3%
GUUCI VON HAUS DRAZIC 2011	7	45	30	33	6	73%	18%	33	14	73%	42%	27	3	60%	11%
HEIZELWOOD FIGHTER 2010	6	42	72	36	9	86%	25%	36	17	86%	47%	29	3	69%	10%
LEMENMÄEN QULLE 2011	5	42	27	21	6	50%	29%	20	6	48%	30%	13	0	31%	0%
CASH 2011	6	42	17	22	13	52%	59%	23	12	55%	52%	18	1	43%	6%
XANDRO VOM EISPLATZ 2009	7	38	0	31	0	82%	0%	31	3	82%	10%	21	3	55%	14%
KOVAN ONNEN RIO DE JANEIRO 2010	4	37	17	16	9	43%	56%	16	8	43%	50%	7	0	19%	0%
PAPITTAREN THEODEN 2015	6	35	0	23	4	66%	17%	23	8	66%	35%	19	2	54%	11%
IRON VOM HOUSE ROTVIS 2012	5	34	7	23	2	68%	9%	23	6	68%	26%	15	1	44%	7%
MUSANTERIN QURKO 2013	4	33	0	11	2	33%	18%	11	2	33%	18%	3	0	9%	*
ROCKWEILERS DIRTY HARRY 2010	5	33	30	29	3	88%	10%	29	7	88%	24%	16	0	48%	0%
LEMENMÄEN SIMPELI 2013	5	33	0	11	10	33%	91%	11	1	33%	9%	2	1	6%	*

Taulukko otettu 24.01.2021

Taulukko 38. Narttujen jälkeläistilasto syntymävuoden mukaan

Jälkeläistilasto	Pennut			Lonkat				Kyynärnivelet				Silmät			
Narttu ja syntymä vuosi	Pentueet	Yht.	Toisessa polvessa	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %
ROXROYAL CASCADE 2012	4	32	0	8	2	25%	25%	8	3	25%	38%	1	0	3%	*
MIDNIGHTWEILER GERSANTTI GAROLIINA 2011	4	31	29	7	3	23%	43%	8	5	26%	62%	6	0	19%	0%
KOVAN ONNEN MULAN 2012	4	28	79	28	1	100%	4%	28	4	100%	14%	25	5	89%	20%
FINNJÄNTANS OLIVIA 2015	3	28	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*	0	0	0%	*
LIZA VOM DUNVANHOF 2013	3	27	0	16	6	59%	38%	16	10	59%	62%	13	2	48%	15%
VESPE 2009	3	26	53	10	2	38%	20%	10	6	38%	60%	8	0	31%	0%
YÖRNILÄN RUSINANTE 2010	3	26	40	10	2	38%	20%	10	2	38%	20%	9	1	35%	11%
HEIZELWOOD IVETT 2012	3	26	0	25	4	96%	16%	25	3	96%	12%	21	2	81%	10%
MAYA OD STANIMIROVICA 2014	3	25	8	5	0	20%	0%	5	3	20%	60%	5	0	20%	0%
ROTLIFE EVELYN 2015	3	25	0	13	2	52%	15%	13	0	52%	0%	13	1	52%	8%
KOVAN ONNEN CINDERELLA 2012	4	24	30	11	4	46%	36%	11	2	46%	18%	4	1	17%	25%
J.J. VON DER ALTEN FESTUNG 2011	3	23	39	15	7	65%	47%	15	7	65%	47%	11	2	48%	18%
SIR'WEILERIN FUNNY-FAMOUS 2012	3	22	8	15	2	68%	13%	15	3	68%	20%	4	0	18%	0%
HEIZELWOOD FAME 2010	3	22	15	16	4	73%	25%	16	7	73%	44%	15	4	68%	27%
JADA HOF CHAO 2010	3	22	5	7	0	32%	0%	7	3	32%	43%	4	1	18%	25%
YÖRNILÄN UNIQUE 2014	2	21	12	4	0	19%	0%	4	2	19%	50%	2	0	10%	0%
IRMA DEL TRIDENTE DELLO STRETTO 2009	3	21	16	8	1	38%	12%	8	1	38%	12%	7	1	33%	14%
MUSTAN KONNUN DOMINA 2013	3	21	0	7	5	33%	71%	6	3	29%	50%	1	0	5%	*
MAAHISMETSÄN MUN MUUSA	2	21	0	18	7	86%	39%	18	8	86%	44%	9	1	43%	11%
BOXLEE HEAT 2010	3	20	12	16	1	80%	6%	16	5	80%	31%	11	1	55%	9%

Taulukko otettu 24.01.2021

5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen

Taulukko 39.

Tavoite	Toimenpide	Tulos
Kannan tehollisen koon pitäminen suunnilleen nykyisellään tai jopa hienoinen kasvu. Kannan sukusiitosasteen pitäminen suunnilleen nykyisellään.	Käytetään jalostukseen useampia yksilöitä eri sukulinjoista.	Tehollinen koko pysynyt viimeiset viisi vuotta yli 60 prosenttia. Sukusiitosaste on hieman laskenut ulkomaisten urosten lisääntyneen käytön vuoksi.
Luonteessa tulee eniten kiinnittää huomiota rodun hermorakenteen parantamiseen, ja epävarmojen ja aggressiivisten koirien vähenemiseen. Myös terävyyden lisääntyminen tulee estää ja toimintakyvyn säilymisestä huolehdittava.	SRY taltioi luonnetestitulokset osa-alueittain excel -taulukkoon, joka julkaistaan SRYn nettisivuilla. Excelistä pystytään muodostamaan graafinen esitys arvosanoista osa-alueittain. Luonnetesti- ja MH -kuvausten raja-arvot lisätty jalostussuosituksiin.	Luonnetestissä terävyys on lähellä ihannetta ja vain pieni osa koirista esittää liikaa terävyyttä. Hermorakenteen kohdalla muutosta ei ole tapahtunut haluttuun suuntaan. Vain pieni osa vastaa ihannetta, mutta kuitenkin suurin osa koirista saa kuitenkin +1 arvosanan. Vain pieni osa testatuista koirista osoittaa aggressiivista käytöstä. Luku on pysynyt hyvin samankaltaisena.
Yhä useamman rottweilerin tulee päätyä harrastavan omistajan koiraksi. Rottweilaharrastajat tulee saada pysymään rodun parissa. Koekäyntimäärien tulee pysyä vähintään nykyisellä tasolla.	Yhdistys on kannustanut omistajia kouluttamaan koiriaan ja osallistumaan kokeisiin. Tätä on mahdollistettu järjestämällä erilaisia koulutustilaisuuksia. Vuosittain palkitaan menestyneitä palveluskoiria.	Koekäynnit ovat olleet tasaisessa suhteessa rekisteröinteihin nähden viime vuosien aikana.
Lonkkanivel-, kyynärnivel- ja silmäutkimusprosenttien tulee kasvaa.	Rodun PEVISA:ssa on rajoitukset jalostukseen käytettävillä koirilla.	Lonkka ja kyynärkuvattuja koiria on vuosittain noin 40 % ja silmäpeilattuja 35 %. Lukemat vaihtelevat hieman vuosittain.
Myös koirakannassamme esiintyvistä PEVISA-ohjelmaan kuulumattomista sairauksista tulee saada lisää tietoa.	Sairaskartoituksen ylläpito.	Yhdistyksellä on ollut käytössä sairaskartoitus, joka ei ole tuottanut haluttua tulosta. 2015 JTO:n päivittämisen yhteydessä on luotu uusi terveyskyselylomake, jotta yhdistys saisi tietoa rodun nykyisestä terveydentilasta. Kysely on tehty viimeksi vuoden 2019 lopulla.
Palveluskoirakoemäärien tulee lisääntyä jalostukseen käytettävillä koirilla.	Yhdistys on kannustanut omistajia kouluttamaan koiriaan ja osallistumaan kokeisiin. Tätä on mahdollistettu järjestämällä erilaisia koulutustilaisuuksia. Vuosittain palkitaan menestyneitä palveluskoiria.	Jalostussuosituksiin on lisätty BH-koe
Rottweilerin käyttäytyminen ja luonne tulee säilyttää sellaisina, että se on elinkelpoinen nykyisissäkin olosuhteissa.	Luonnetesti- ja MH -kuvausten käyntimäärät ja tulosten tulkinta. Rodun PEVISA:an on asetettu jalostuksen ehdoksi suoritettu luonnetesti tai MH-kuvaukset	Luonnetestien ja MH- kuvauksien käyntimäärät ovat nousseet vuonna 2011 voimaan tulleen PEVISA:n seurauksena. Luonnetestien käyntimäärät vaihtelevat vuosittain 29-36 % ja MH- kuvauksien 15-17 %
Mikäli todetaan, että rodulla esiintyy maassamme perinnöllistä dilatoivaa kardiomyopatiaa, tulee harkita sen tutkimista jalostukseen käytettävien yksilöiden osalta.	Sairauskartoitus	Sairaskartoitus ei ole tuottanut toivottua tulosta. Terveyskyselyiden perusteella dilatoivaa kardiomyopatiaa ei ole esiintynyt.
Rakenteen yhdenmukaistaminen ja ääripäiden karsiminen jalostuksesta.	Ulkomuodontarkastukset ja vain hyväksytyn tai hyväksytty varauksin tuloksen saaneita koiria suositetaan jalostuksessa. Tavoite on lisätty yhdistyksen jalostussuosituksiin	Jalostukseen on käytetty ulkomuodontarkastuksessa hyväksyttyjä ja varauksin hyväksyttyjä yksilöitä. Ulkomuodontarkastusten määrää pyritään lisäämään.

5.3. Jalostuksen ulkopuolelle jäävien koirien osuus

2016-2021 voimassa olevan PEVISA:n asettamien rajoitusten mukaan jalostuksen ulkopuolelle jäävien koirien osuus on seuraava:

	Pevisan mukaiset		Pevisan ulkopuolelle jäävät		Yht.
	kpl	%	kpl	%	kpl
Lonkkien osalta	1613	89,7	185	10,3	1798
Kyynärien osalta	1623	92,0	142	8,0	1765
Silmien osalta	1390	92,8	108	7,2	1498
Luonnetestin osalta	678	97,4	18	2,6	696
MH- kuvauksen osalta	393	96,1	16	3,9	409

Tulokset on laskettu tutkimus/testausvuoden perusteella 2013-2020, joten luvuissa on hyvin eri ikäisiä koiria. Tämän vuoksi on vaikea suhteuttaa lukuja rodun rekisteröinteihin. Tuloksissa ei ole huomioitu, jos samalla koiralla on kaksi eri tekijää, joiden takia se suljetaan jalostuksen ulkopuolelle.

5.4. Jalostussuosittelujen ja PEVISA:n ajantasaisuuden arviointi

Yhdistys julkaisee lehdessä sekä omilla internetsivuillaan terveystutkimusten, testien ja kokeiden tuloksia.

Koekäyntien ja kilpailevien koirakoiden määrää suhteutettuna rekisteröintien määrään tilastoidaan kuten myös jalostukseen käytettävien yksilöiden koulutustunnusten omaavien yksilöiden määrää suhteutettuna niihin joilla ei koulutustunnusta ole.

Luonnetestattujen ja MH-kuvattujen koirien määrää tilastoidaan suhteutettuna rekisteröintien määrään.

Lonkka-, kyynärnível- ja silmätutkimus tuloksia tilastoidaan suhteutettuna rekisteröintimääriin ja edellisten vuosien tuloksiin.

Sairauksia tilastoidaan jalostustietokannan ja yhdistyksen oman terveystutkimusten vastauksista. Kannan tehollista kokoa ja sukusiitosastetta seurataan ja verrataan edellisiin vuosiin.

Ulkomuodontarkastuksia tilastoidaan ja verrataan edellisten vuosien tarkastuksiin.

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1 Jalostuksen tavoitteet ja toteutus

Jalostuspohja

Jalostuksen tavoitteena populaatiorakenteen osalta on ylläpitää perinnöllistä vaihtelua. Uroksia ja narttuja tulisi käyttää mahdollisimman tasaisesti jalostukseen. Jalostuskoiria tulisi saada käyttöön myös muista kuin yksistä ja samoista sukulinjoista.

Olisi suositeltavaa, että tulevaisuudessa suurempi osa kotimaisista uroksista päätyisi jalostuskäyttöön. Jotta kotimaisia uroksia pystyttäisiin käyttämään jalostukseen aiempaa laajemmin, tulisi kasvattajien ja urosten omistajien kiinnittää huomiota urostensa entistä aktiivisempaan tutkimiseen ja testaamiseen, jotta useampi uros täyttäisi rodun vaatimat PEVISA -ehdot.

Rodussa on urosten ylikäyttöä ja 60 uroksen jälkeläisraja on suuri rekisteröintimäärään suhteutettuna. Tällä hetkellä käytetyimpien uroksien jälkeläismäärät ovat kuitenkin hyvässä suhteessa rekisteröintimääriin. Huomioitavaa on myös se, että paljon käytetyt urokset ovat sisarusia ja niillä on näin ollen sama geeniperimä. Myös samasta yhdistelmästä käytetään useita uroksia sekä narttuja.

Yhdistyksellä on pentulista uudistuksen alla, joka helpottaa kannan seuraamista. Lehdessä julkaistaan vuosittain jalostuksentavoiteohjelman seuranta. Yhdistyksellä on käytössä uroslista, joka palvelee paremmin kasvattajia kotimaisten jalostusurosten valinnassa ja näin monipuolistaa urosten käyttöä. Myös ulkomaisten urosten käyttö on lisääntynyt.

Luonne

Yhdistys on luonut käyttäytymisen ja luonteen osalta seuraavat jalostussuosituksat.

Jalostussuosituksat: Saadakseen SRY:n hyväksytyksi tulkitseman luonnetestituloksen, täytyy koiran saada vähintään +75 pistettä. Lisäksi hermorakenteesta, terävyydestä ja luoksepäästävyyydestä tulee saada vähintään arvosana +1. Myös laukaisupelottomuudesta pitää saada + -arvosana

Täyttääkseen SRY:n jalostussuosituksen, MH kuvauksen osalta, ei koiralla saa olla merkintöjä kohdissa 1a/1 ja 2, 1c/1, 6b/5, 6d/5, 7c/5, 8a/5 ja 10/4 ja 5.

Tavoitteena on seurata luonnetta mittaavien tulosten kehittymistä. Tavoitteena arkojen ja aggressiivisten koirien osuuden vähentyminen, hermorakenteen parantaminen ja toimintakyvyn lisääntyminen

Toimenpiteet: Yhdistys kannustaa koiranomistajia testauttamaan muitakin kuin jalostuskoiria. Yhdistyksen alaosastot ja kerhot järjestävät luonnetestejä ja MH- kuvauksia, joissa ovat etusijalla rottweilerit testipaikan saamisessa. Yhdistys kerää internetsivuilleen luonnetestin ja MH- kuvausten testituloksia. Yhdistys julkaisee terveystarkastuksen tuloksia vuosittain lehdessä ja

nettisivuillaan. Yhdistyksellä on jalostustavoitteet, jotka kannustavat ja ohjeistavat kasvattajia millainen jalostuskoiran luonteen kuuluisi olla.

Käyttöominaisuudet

Rottweiler on vakiinnuttanut asemansa palvelus- ja pelastuskoiraharrastajien keskuudessa. Jotta käyttöominaisuuksia voidaan jalostaa, pitää niitä testata käyttämällä koiria tehtävissä, joissa ominaisuuksia vaaditaan. Myös jalostusvalinnat tulisi tehdä käyttöominaisuuksiin nojaten.

Käyttöominaisuudet pyritään säilyttämään ja linjojen eriytymistä näyttö- & käyttölinjoihin pyritään ehkäisemään.

Toimenpiteet: Rotuyhdistys tukee tätä mm. kannustamalla osallistumista palvelus- ja pelastuskoirakokeisiin ja näihin liittyvään toimintaan. Rotuyhdistys järjestää alaosastojen ja kerhojen kautta koulutuksia, jotta koirien koulutettavuudesta ja käyttöominaisuuksista saataisiin lisää tietoa. Jalostussuosituksissa on BH-koulutustunnus jalostukseen käytettävillä koirilla. Näin pystytään testaamaan koirien koulutettavuutta sekä yhteiskuntakelpoisuutta.

Terveys ja lisääntyminen

Terveysongelmien vastustamisessa tulisi panostaa koirien tutkimiseen sekä avoimeen tiedon jakamiseen, jotta kasvattajat pystyvät tekemään jalostusvalinnat tietoon perustuen.

Lähtökohtana sairauksien vastustamisessa on jalostusstrategian mukaisesti koiran hyvinvointi; huomiota on kiinnitettävä erityisesti sairauksiin, jotka tuottavat koiralle kipua ja vaikuttavat sen elämänlaatuun heikentävästi.

Sairauksien vastustamisessa pitäisi hyödyntää käytössä olevia luotettavia tutkimusmenetelmiä niiltä osin kuin sellaisia on.

Tavoitteena on, että tärkeimpien sairauksien osuus pienentyy kannassamme ja vähintään 50 % Suomeen rekisteröidyistä rottweilereista tutkitaan virallisesti lonkkien, kyynärien ja silmien osalta. Yksilöä, jolla on alentunut sukupuolivietti, ei saa käyttää jalostukseen. Keinosiemennystä tulisi käyttää vain yksilöille, joiden tiedetään pystyvän lisääntymään normaalisti.

Toimenpiteet: Yhdistys julkaisee terveyskyselytuloksia lehdessä ja verkkosivuillaan. Yhdistys kannustaa koiranomistajia osallistumaan terveyskyselyyn ja tutkituttamaan koiransa silmät, lonkat ja kyynärpäät virallisilla kuvausmenetelmillä. Yhdistys järjestää kasvattajapäiviä, joilta koiranomistajat sekä kasvattajat saavat tietoa mm. rottweilerin lisääntymisestä ja terveydestä.

Ulkomuoto

Rottweilerin tulee ilmentää rotumääritelmän mukaista kestäväää ja tervettä rakennetta. Yleisvaikutelma on tärkeä ja luonne on merkittävä osa yleisvaikutelmaa.

Tavoitteena on rakenteen yhdenmukaistaminen sekä sen ääripäiden karsiminen jalostuksesta eli päästä rodussa tasapainoisempaan kokonaisuuteen. Ulkomuodon osalta hylkääviä virheitä jalostuksessa tulee pyrkiä välttämään.

Toimenpiteet: Tavoitteisiin pyritään tehostamalla erikoiskoulutuksia, panostamalla ulkomuototuomareiden täydennyskoulutuksiin, sekä pyrkimällä vaikuttamaan suurimpien näyttelyiden erikoistuomarivalintoihin.

Kartoitetaan kansainvälisellä yhteistyöllä rodun ulkomuototuomareiden kanssa rotua uhkaavia/vahvistavia rakenneseikkoja maailmalla.

Pyritään kartoittamaan näyttelyiden ja ulkomuodontarkastusten tulosten analysoinnilla rodun rakenteen heikkoudet ja vahvuudet ja informoidaan havainnoista jäsenistöä säännöllisesti.

Pyritään lisäämään ulkomuodontarkastuksiin osallistuvien koirien määrää. Kasvattajia ja jäsenistöä informoidaan rodun kestävyyttä ja terverakenteisuutta vähentävistä heikkouksista, jotka haittaavat rodun tulevaisuutta.

6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

PEVISA- määräykset 1.1.2022- 31.12.2026:

- Rekisteröinnin raja-arvoina on lonkkaniveldysplasian aste C ja kyynärveldysplasian aste 1.
 - Pentujen vanhemmista tulee olla ennen astutusta annettu lonkka- ja kyynärvellausunto. Lonkka- ja kyynärkuvaushetkellä koiran tulee olla täyttänyt 12kk.
- Jos koiralla on todettu perinnöllinen katarakta, GRD, TRD, PRA, PHTVL/PHPV-sairausten asteet 2-6, entropium tai ektropium, ei koiran jälkeläisiä rekisteröidä. Jos koiralla on todettu multifokaalinen RD tai muu vähämerkityksellinen kaihi, on se paritettava kyseisen sairauden suhteen terveeseen koiran kanssa.
 - Pentueen vanhemmilla tulee olla astutushetkellä voimassa oleva silmätarkastuslausunto. Alle vuoden iässä annettu virallinen silmätarkastuslausunto on voimassa 12kk, vähintään vuoden ikäisenä annettu virallinen silmälausunto on voimassa 24kk.
- Pentujen vanhemmilla pitää lisäksi astutushetkellä olla luonnetestitulokset tai MH -kuvaus. Keskeytettyjä suorituksia ei hyväksytä.
- Yksittäisen koiran rekisteröityjen jälkeläisten määrä sen elinaikana saa olla korkeintaan kuusikymmentä (60). Viimeinen sallittu pentue voidaan rekisteröidä kokonaisuudessaan.
- Koiran tulee astutushetkellä olla täyttänyt 24 kuukautta.

Suomen Rottweileryhdistyksen erityisehdot PEVISA- rajoitusten vastaiseen rekisteröintiin:

Jälkeläisrajoitus

- Yksittäisellä uroksella tai nartulla ei rekisteröintihetkellä saa olla yli 60 rekisteröityä pentua, kuitenkin viimeinen sallittu pentue voidaan rekisteröidä kokonaisuudessaan. Kiintiön nostamista 100 jälkeläiseen voi anoa kun seuraavat kriteerit täyttyvät:

- Jälkeläisistä vähintään viisikymmentä prosenttia (50%) on lonkka- ja kyynärkuvattu sekä silmätarkastettu.
- Jälkeläisistä vähintään kaksikymmentäviisi prosenttia (25%) on luonnetestattu tai testattu muulla Suomen Kennelliiton hyväksymällä luonteen ominaisuuksia mittaavalla testillä.
- Tutkimustuloksille ei aseteta raja-arvoja
- Viimeinen pentue voidaan rekisteröidä kokonaisuudessaan.

POIKKEUSLUPAKÄYTÄNTÖ

Yhdistelmää kohden voi hakea vain yhden poikkeuslupan

- Ulkomaisten koirien kohdalla poikkeuslupakäytäntö säilyy entisellään.
Lonkat A-C, Kyynärpäät 0-1, Poikkeuslupa myönnetään puuttuvan silmäpeilauksen, luonnetestin tai muun Suomen Kennelliiton hyväksymän virallisen luonteen ominaisuuksia mittaavan testin puuttumisen takia.
Ulkomaisia uroksia koskeva pysyväisluonteinen poikkeuslupa päättyi 31.12.2015 ja voimaan tuli 1.1.2016 ulkomaisia uroksia koskeva pysyväisluonteinen poikkeuslupa siten, että pysyvä poikkeuslupa koskee vain 2 pentuetta/uros, 2 pentueen jälkeen kasvattajan tulee aina hakea astutukselle poikkeuslupa.
- 1.1.2016 alkaen
Urokselta vaaditaan A-C lonkat ja 0-1 kyynärtulos, muita vaatimuksia ei ole. Nartulla tulee olla PEVISA tutkimustulokset. Tiedot uroksesta ja nartusta lähetetään yhdistyksen sihteerille.
Uroksen virallinen nimi, rekisterinumero, lonkka- ja kyynärtulos.
Nartun virallinen nimi, rekisterinumero, lonkka- ja kyynärtulos, silmäpeilauksen tulos sekä luonnetesti tai MH-luonnekuvaus. Mikäli nartun PEVISA tutkimustulokset löytyvät Kennelliiton koiranetistä, niitä ei tarvitse lähettää. Kasvattaja vastaa lähetettyjen tietojen oikeellisuudesta.
Lupa ei kuitenkaan koske ruotsalaisia tai norjalaisia uroksia. Luonnearvioksi Ruotsista hyväksytään MH-tulos tai KORAD-titteli ja Norjasta MH-tulos, ei muita luonnetestejä. Päivitetty Koirarekisteriohje ei enää erottele tapahtuuko tällainen astutus Suomessa vai ulkomailla.

Kotimaiset koirat

- Poikkeuslupan käsittelyaika on noin kolme (3) kuukautta.
- Poikkeuslupaa voidaan hakea koiralle, jolla on yksi seuraavista vioista HD: D tai ED: 2 siten, että jalostuspartnerin tulee olla näiltä osin terve (HD: A / ED: 0).
- Kasvattajan täytyy anoa poikkeuslupaa kirjallisesti perusteluineen ja liitteineen.
- Toimikunta käyttää päätöksenteossaan jalostustietokantaa ja SRY:lle toimitettuja tietoja.
- Tulevan yhdistelmän laskennalliset indeksit huomioidaan, sekä koiran mahdolliset meriitit. Koiran ja/tai sen sisarusten aiempi jälkeläisnäyttö huomioidaan.
- Koira on täyttänyt 7 vuotta PEVISA:n voimaantullessa eikä sitä ole luonnetestattu tai testattu muulla Suomen Kennelliiton hyväksymällä luonteen ominaisuuksia mittaavalla testillä.

- Kasvattajan on mahdollista saada poikkeuslupa enintään 3 vuoden välein.

Kriteeristö poikkeusluvan puolelolle:

- Yhdistelmän indeksi yli 100
- Poikkeuksellisen hyvä yksilö esim. valio (MVA/KVA)
- Luonne suurelta osin rotuprofiilin mukainen
- Sisaruksista/jälkeläisistä pitää olla myös tietoja
- Hyväksytyt poikkeusluvut julkaistaan Rottweiler -lehdessä

Poikkeusluvan myöntää Kennelliitto, rotujärjestön puolto ei välttämättä merkitse sitä, että anomus hyväksytään.

Jalostussuositukset

- Ulkomuodontarkastus/ZTP: tuloksella hyväksytty / hyväksytty varauksin
- Rotuprofiilin puitteissa hyväksytysti suoritettu luonnetta mittaava testi:
 - Saadakseen SRY:n hyväksytyksi tulkitseman luonnetestituloksen, täytyy koiran saada vähintään +75 pistettä. Lisäksi hermorakenteesta, terävyydestä ja luoksepäästävyyydestä tulee saada vähintään arvosana +1. Myös laukaisupelottomuudesta pitää saada + -arvosana
 - Täyttääkseen SRY:n jalostussuosituksen, MH kuvauksen osalta, ei koiralla saa olla merkintöjä kohdissa 1a/1 ja 2, 1c/1, 6b/5, 6d/5, 7c/5, 8a/5 ja 10/4 ja 5.
- Yhdistelmän sukusiitosprosentti pienempi kuin 6,25 (4 sukupolven yli laskettuna)
- Pentueen vanhemmista ainakin toinen on testattu JLPP-geenin osalta terveeksi
- Suoritettu palveluskoirien käyttäytymiskoe eli BH

Yhdistys ei suosittele käytettäväksi jalostukseen koiria, joilla on

- Ristisideongelmia
- Iho-ongelmia
- Kivesvikoja
 - Yhdistys myös suosittelee ettei yhdistelmää, johon syntyy kivesvikaisia uroksia, toisteta.
- Purentavikoja
- Autoimmuunisairauksia
- Imeytymisongelmia tai herkkävatsaisuutta
- Epilepsia
 - Epilepsiaa sairastavaa koiraa ei saa käyttää jalostukseen eikä epilepsiaa tuottanutta yhdistelmää saa toistaa. Koska epileptikon sisarus ei kokemusten mukaan periytä sairautta keskimääräistä todennäköisemmin, ei sairaan koiran sisarusten jalostuskäyttöä ole tarpeen yksiselitteisesti rajoittaa. Yhdistyksen suositus kuitenkin on, että epilepsiaa sairastavan koiran sisarusten jalostuskäytön kohdalla odotettaisiin niin pitkään kuin mahdollista, koska sairaus voi puhjeta melko myöhäänkin. Tällöin tulee parituskumppanin valinnassa olla erityisen huolellinen.

6.3 Rotujärjestön toimenpiteet

Vaatimukset jalostuskoirille on asetettu PEVISA -ohjelmassa.

Yhdistys kartoittaa rodun terveystilannetta toistuvalla terveystarkastuksella, jonka sähköinen lomake on SRY:n kotisivuilla. Terveystiedot julkaistaan aika-ajoin yhdistyksen lehdessä ja muissa materiaaleissa.

Jalostustoimikunta järjestää vuosittain jalostusaiheisia luentoja sisältävän Rottweilerpäivän, joka on suunnattu niin kasvattajille kuin koiranomistajille. SRY vastaa myös rodun ulkomuototuomareiden kouluttamisesta. Rottweiler-lehdessä julkaistaan jalostusaiheisia artikkeleita, ja yhdistyksen jalostussuosituksista tiedotetaan JTO:ssa, yhdistyksen kotisivuilla sekä Rottweiler-lehdessä.

6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin

Rodun jalostuksen suurimmat uhat ja mahdollisuudet

- Rodun jakautuminen käyttö- ja näyttölinjaan
- Geenipoolin kaventuminen
- Rekisteröintimäärien romahtaminen
- Lupaavien urosten pentukiintiö käytetään heti ensimmäisten vuosien aikana, ilman tietoa jälkeläisten ominaisuuksista ja terveydestä.
- Huomioitavaa: PEVISA ehtojen liiallisen tiukkenemisen myötä kasvava riski geenipoolin kaventumisesta ja mahdollisesti paperittomien pentueiden lisääntyminen.

Varautuminen ongelmiin

Rotujärjestön tarkoituksena on estää mahdollisten uhkakuvien toteutuminen. Merkittävänä osana ennaltaehkäisevää toimintaa on tiedottaa säännöllisin väliajoin rodun todellisesta tilanteesta, sekä kouluttaa ja valistaa ulkomuodontarkastajia, kasvattajia ja jäsenistöä.

6.5. Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

Taulukko 39. Toimintasuunnitelma

Vuosi	Tehtävä tai projekti
Jatkuva	Terveyskyselyt
Vuosittain	Rottweilerpäivät Rottweiler- lehdessä julkaistava JTO:n tavoitteiden seuranta. MH- ja LTE kuvaukset Erikoisnäyttely Kello- ja mestaruuskokeet PK-kokeita Tuomarikoulutukset Ulkomuodontarkastajien neuvottelupäivät vuosittain Ulkomuodontarkastuksien järjestäminen

JTO:n ja PEVISA:n vaikutuksen seuraaminen

PEVISA -tutkimustilastot julkaistaan sekä JTO:n tavoitteiden täyttymistä seurataan vuosittain Rottweiler-lehdessä.

7. LÄHTEET

- Eskelinen, E. 2014. Koiran polven ristositeen repeämä. Animagi. Luettu 10/2015.
<http://www.animagi.fi/koiran-polven-ristisiteen-repeama>
- Jalostustietokanta. 2015. Rottweiler. Luettu 11/2015. <http://jalostus.kennelliitto.fi>
- Lappalainen, A. 2010. Kyynärnivelen kasvihäiriöt. Suomen kennelliitto. Luettu 7/2015.
<http://kennelliitto.jelastic.planeetta.net/kyynarnivelen-kasvuhairiot>
- Lappalainen, A. 2013. Lonkkanivelen kasvuhäiriö. Suomen kennelliitto. Luettu 7/2015.
<http://www.kennelliitto.fi/lonkkanivelen-kasvuhairio>
- Lappalainen, A. & Vanhapelto, P. Suomen kennelliitto. Luettu 6/2015.
<http://kennelliitto.jelastic.planeetta.net/yleisimmat-perinnolliset-silmasairaudet>
- Norjan kennelliitto. 2015. Rottweiler rekisteröintimäärät. Luettu 12/2015. <http://web2.nkk.no>.
- Menna, N. N.d. Koiran Atopia. Suomen kennelliitto. Luettu 11/2015.
<http://www.kennelliitto.fi/koiran-atopia>
- Mäki, K. 2010. Jalostuskoiran valinta. Luettu: 8/2015.
http://katariinamaki.com/artikkelit/Skoiran_valinta2010.html
- Mäki, K. 2013a. Perinnöllinen monimuotoisuus ja jalostuspohja. Suomen kennelliitto. Luettu 7/2015. <http://www.kennelliitto.fi/perinnollinen-monimuotoisuus-ja-jalostuspohja>
- Mäki, K. 2013b. Sukusiitos. Suomen kennelliitto. Luettu 7/2015.
<http://www.kennelliitto.fi/sukusiitos>
- Mäki, K. 2013c. Tehollinen populaatiokoko. Suomen kennelliitto. Luettu 7/2015
<http://www.kennelliitto.fi/tehollinen-populaatiokoko>
- Palvaluskoiraliitto. N.d. Harrastuksena palveluskoira. Luettu 10/2015.
<http://www.palveluskoiraliitto.fi/koelajit/palveluskoiratoiminta.html>
- Ruotsin kennelliitto. 2015. Rekisteröintimäärät. <http://www.skk.se>
- Saikku-Bäckström, A. N.d. Perinnölliset selkämuutokset. Suomen kennelliitto. Luettu 6/2015.
<http://www.kennelliitto.fi/perinnolliset-selkamuutokset>
- Saksan kennelliitto. 2015. Rekisteröintimäärät. <http://www.vdh.de/en/breed-clubs/>
- Saksanpaimenkoiraliitto. 2012. Käyttäytymiskoe (BH). Luettu 10/2015.
<http://www.spl.fi/toiminta/koulutus/lajiesittelyt/kayttaytymiskoe>
- Suomen kennelliitto. 2015. Terveyskysely. Suomen kennelliitto.

Suomen kennelliitto. N.d a. Luonnetesti. Luettu 9/2015.

<http://www.kennelliitto.fi/koiraharrastukset/kokeet-ja-kilpailut/luonnetesti>

Suomen kennelliitto. N.d b. Mikä on BLUP-indeksi?. Luettu 11/2015.

<http://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/jalostustietojarjestelma/mika-on-blup-indeksi>

Suomen rottweileryhdistys. 2011. Rottweiler jalostuksen tavoiteohjelma. Luettu 7/2015.

http://www.rotweiler.fi/files/files/jalostuksentavoiteohjelma_2012_alkaen.pdf

Suomen rottweileryhdistys. 2015a. Jalostus. Luettu 11/2015.

<http://www.rotweiler.fi/sivu.php?s=jalostus#jto>

Suomen rottweileryhdistys. 2015b. Rottweiler. Luettu 11/2015.

<http://www.rotweiler.fi/index.php>

Suomen rottweileryhdistys. 2015c. Rottweilereiden terveystarkastus. Luettu 9/2015.

<https://docs.google.com/forms/d/1puPH05ZekeHwAMAf64PzzCKrHqppaHrGhBlaxsq-uPs/viewform>

Viron kennelliitto. 2015. Rekisteröinti määrät. Luettu 12/2015.

<http://register.kennelliit.ee/index.php?lang=EN>

Välimäki, E. 2015. Koiran kasvainsairaudet. Koira-Kissaklinikka. Luettu 10/2015.

<http://www.koirakissaklinikka.fi/Koira-artikkelit/koiran-kasvainsairaudet.html>

8. LIITTEET

Liite 1. Ulkomuodontarkastuslomake

Suomen Rottweileryhdistys –
Finlands Rottweilerförning r.y.

ULKOMUODONTARKASTUSKAAVAKE

Päiväys/järjestäjä:

Paikkakunta:

Koiran nimi:

Rek:

Isä:

Emä:

Korkeus

Rinnan leveys

Kallon leveys

Uros () Narttu ()

Rungon pituus

Rinnan syvyys

Kallon pituus

Korkeus/pituussuhde

Rinnan ympärys

Kuonon leveys

Tunnistus kyllä / ei

Lantion leveys

Kuonon syvyys

Kuonon pituus

Kivekset:

Kuonon/kallon pituussuhde

01	Rakennetyyppi	Keskiraskas (1) Raskas (2a) Hieman kevyt (2b) Kevyt (3a) Yliraskas (3b)	
02	Sukupuolileima	Selvä (1) Tyydyttävä (2) Epäselvä (0)	
03	Koko	urokset: 65-66 (1a) 63-64 (1b) 67-68 (2a) 61-62 (2b) >68 (3a) < 61 (3b) nartut: 60-61 (1a) 58-59 (1b) 62-63 (2a) 56-57 (2b) >63 (3a) < 56 (3b)	
04	Kokonaisuus	Voimakas (1a) Keskivahva (1b) Raskas (2a) Kevyt (2b) Yliraskas (3a) Siro (3b)	
05	Luusto	Vahva (1a) Keskivahva (1b) Erittäin vahva (2a) Riittävä (2b) Kevyt (3)	
06	Pää	Voimakas (1a) Keskivoimakas (1b) Raskas (2a) Kevyt (2b) Löysää nahkaa (3a) Yliraskas (3b) Siro (3c)	
07	Silmät	Mantelinmuotoiset (1) Hieman pyöreät (2) Pyöreät (3a) Syvällä sijaitsevat (3b) Karsastavat (3c) Ulkonevat (3d)	
08	Silm.väri	Tummat (1a) Tummanruskeat (1b) Keskiruskeat (2) Vaaleanruskeat (3) Kelt./eriväriset (0)	
09	S-luomet	Tiiviit (1) Hieman löysät (2) Löysät (3) Sisäänpäin/ulospäin kiertyneet (0)	
10	Posket	Normaalit (1) Voimakkaat (2) Heikot (3a) Erittäin voimakkaat (3b)	
11	Poskiluu	Normaalit (1) Voimakas (2) Heikko (3a) Erittäin voimakas (3b)	
12	Otsapenger	Normaali (1) Voimakas (2a) Loiva (2b) Erittäin voimakas (3a) Puutteellinen (3b) Erittäin syvä otsauurre (3c)	
13	Kuono-osa	Leveä (1) Erittäin leveä (2a) Kapea (2b) Suippo (3a) Lyhyt (3b) Kupera (3c) Kovera (3d)	
14	Kirsun väri	Musta (1) Tumma (2) Puutteellinen pigmentti (3)	
15	Alaleuka	Leveä ja voimakas (1) Heikko (3a) Kapea 3(b)	
16	Purenta	Voimakas ja täydellinen leikkaava (1) Tiukka (2) Tasapurenta (3) Yläpurenta (0) Alapurenta (0) Ristipurenta (0)	
17	Hampaat	Täysi hampaisto (1) Ylimääräisiä hampaita (3a) Poikittainen hammas/hampaat (3b) Ikeneen painuva hammas/hampaat (3c) Hammaspuutos (0)	
18	Suun pigmentti	Musta (1) Rusehtava (2) Laikukas tummalla pohjalla (3a) Laikukas roosalla pohjalla (3b) Roosa (3c)	
19	Huulipigmentti	Musta (1) Rusehtava (2) Laikukas tummalla pohjalla (3a) Laikukas roosalla pohjalla (3b) Roosa (3c)	
20	Huulet	Tiiviit (1) Hieman löysät (2) Löysät (3)	
21	Korvat	Keskikokoiset (1a) Pienet (1b) Suuret (2) Erittäin suuret (3)	
22	Korvien kiinnitys	Normaali (1) Taakse (2) Alhaalla (3a) Korkealle (3b)	
23	Korvien asento	Tiiviit (1a) Oikein taittuneet (1b) Hieman ilmavat (2) Ilmavat (3a) Väärin taittuneet (3b)	
24	Niska/Kaula	Voimakas (1) Keskivahva (2) Erittäin voimakas (3a) Heikko (3b)	
25	Kaulanahka	Kiinteä (1) Hieman löysä (2) Löysä (3)	

Suomen Rottweileryhdistys –
Finlands Rottweilerförning r.y

ULKOMUODONTARKASTUSKAAVAKE

26	Eturinta	Hyvin kehittynyt ja voimakas (1) Riittävä (2) Heikko, puutteellinen (3)	
27	Rintakehä	Tilava ja oikea syvyys (1) Riittävä (2) Lyhyt rintalasta (3a) Kiilamainen/kapea (3b)	
28	Olkalaapa	Kiinteät, oikean pituiset (1) Lyhyt olkavarsi (2a) Pystyt lavat (2b)	
29	Kyynärpäät	Oikea-asentoiset (1) Ulkokierteiset (2a) Sisäkierteiset (2b)	
30	Eturaajat	Suorat (1) Leveäasentoiset (2) Ahdasasentoiset (3a) Käyrät (3b)	
31	Ranteet	Oikea-asentoiset (1) Löysät (2) Pystyt (3a) Erittäin löysät (3b)	
32	Käpälät	Tiiviit ja kaareutuvat (1) Hieman huomautettavaa (2) Pitkät varpaat (3a) Litteät ja hajavarpaat (3b) Läpiastuja (0)	
33	Selkälinja	Kiinteä ja suora (1) Pehmeä (2a) Hieman köyristyvä (2b) Köyristyvä (3a) Takakorkea (3b) Notko (3c)	
34	Lanne	Normaali (1) Hieman pitkä (2) Pitkä (3)	
35	Lantio	Normaali, hieman pyöristyvä (1) Lyhyt (3a) Luisu (3b)	
36	Alalinja	Suora (1a) Hieman nouseva (1b) Roikkuva (2) Voimakkaasti nouseva (3)	
37	Häntä	Vaaka-suora (1a) Sapeli (1b) Sirppi (1c) Löysäkö kieppi (2) Ylöskiinnittynyt (3a) Alaskiinnittynyt (3b) Hännänpää ei suoristu (3c) Kiertynyt tai voimakkaasti sivulle kääntyvä (0) Mutka (0) Luonnon töpö (0)	
38	Hännän pituus	Normaali (1) Lyhyt (2a) Pitkä (2b)	
39	Hännän vahvuus	Voimakas (1) Ohut (2)	
40	Yleiskunto	Lihaksikas (1a) Normaali (1b) Hoikka (2a) Lihavahko (2b) Laiha (3a) Lihava (3b)	
41	Polvikulmaukset	Normaalit (1) Voimakkaat (2) Ylikulmautuneet (3a) Suorat (3b)	
42	Kinnerkulmaukset	Normaalit (1) Voimakkaat (2) Ylikulmautuneet (3a) Suorat (3b)	
43	Takaraajat	Oikea asentoiset (1) Pihdit (2) Ahtaat kintereet (3a) Länkisääret (3b)	
44	Karva	Karhea (1) Hieman pehmeä (2a) Laineikas (2b) Pehmeä (3) Erittäin laineikas (0)	
45	Karvan pituus	Keskipitkä (1) Lyhyt (2) Pitkä (0)	
46	Aluskarva	Normaali (1) Heikko (2a) Aluskarva näkyvillä (2b) Puuttuva (3)	
47	Värimerkit	Selvärajaiset (1) Epäselvät rajat (2a) Hieman nokiset (2b) Suuret (2c) Vaalea peräpeili (2d) Nokiset (3)	
48	Väritys	Musta punaruskein merkein (1) Musta keskiruskein merkein (2) Musta vaaleanruskein merkein (3) Rotumääritelmästä poikkeava väri (0) Valkoinen läiskä (0) Vitiligo (0)	
49	Liikkeet	Vapaa ja tehokas ravi (1) Melko hyvät liikkeet (2a) Lyhyt askel (2b) Peitsaa (3a) Voimattomat (3b)	
50	Käsiteltävyys	Ystävällinen ja rauhallinen (1) Ystävällinen ja vilkas (2a) Kokematon (2b) Levoton (2c) Epäluuloinen (3a) Dominoiva (3b) Ei luoksepäästävä (0) Arka (0) Aggressiivinen (0)	

Hyväksytty ulkomuodon osalta

☐

Aika/paikka

Hyväksytty varauksin ulkomuodon osalta

☐

Tarkastaja/tarkastajat

Hylätty ulkomuodon osalta

☐

Tarkastuksessa mittauksen suorittaa aina tarkastaja/tarkastajat! Koira tulee tarkastaa aina kaikkien mittojen ja ominaisuuksien osalta samassa tarkastustilaisuudessa. Tämä koskee erityisesti myös uusintatarkastuksia, joissa koira tulee tarkastaa myös aikaisemmin otettujen mittojen ja tarkastettujen ominaisuuksien osalta uudelleen.

Uusintatarkastus

☐